

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2012 – 2014

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Jiří Hardoš

**Investigativní žurnalistika v ČR:
Novináři na počátku trestních kauz**

Praha 2014

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Pavel Verner

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER COMBINED (PART TIME) STUDIES

2012 - 2014

DIPLOMA THESIS

Jiří Hardoš

**Investigative Journalism in Czech Republic:
Journalists at the Beginning of the Criminal Cases**

Prague 2014

The Diploma Thesis Work Supervisor: Mgr. Pavel Verner

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 13. března 2014

Jiří Hardoš

Poděkování

Chtěl bych poděkovat Mgr. Pavlu Vernerovi za odborné vedení mé diplomové práce, trpělivost, vstřícný přístup a cenné rady.

Anotace

Diplomová práce se ve své teoretické části zabývá investigativní žurnalistikou, jejími definicemi i jejím historickým vývojem ve světovém i českém kontextu. Rozebírá regulační mechanismy, které mají vliv na práci investigativních žurnalistů, z hlediska etiky a práva. Popisuje specifika trestního řízení, k jehož počátku může investigativní žurnalistika vést. Součástí diplomové práce je výčet a analýza vyhledaných významnějších případů české investigativní žurnalistiky od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2013, v rámci nichž se o kauzu po jejím odhalení novináři začaly zajímat orgány činné v trestním řízení.

Klíčové pojmy

Česká investigativní žurnalistika, historie investigativní žurnalistiky, investigativní žurnalistika, média, trestní kauzy, trestní řízení, žurnalistika a etika, žurnalistika a právo.

Annotation

The theoretical part of this thesis focuses on Investigative Journalism: its definition and historical development worldwide, as well as in the context of the Czech Republic. It analyzes the mechanisms of regulation, which influence the work of investigative journalists from the point of view of ethics and the law. It also describes the particularities of criminal proceedings which can be the result of investigative journalism. The Thesis also contains of a listing and analysis of important cases of Czech Investigative Journalism reaching from the first of January, 2000 to thirty-first of December, 2013, which have led the prosecuting authorities into investigation and have led investigative reporters to becoming active witnesses in criminal proceedings.

Key words

Criminal cases, criminal proceedings, czech investigative journalism, history of investigative journalism, investigative journalism, media, journalism and ethics, journalism and law.

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 INVESTIGATIVNÍ ŽURNALISTIKA.....	11
1.1 Co je investigativní žurnalistika	11
1.2 Historické milníky investigativní žurnalistiky.....	18
2 INVESTIGATIVNÍ ŽURNALISTIKA V ČESKÝCH MÉDIÍCH	22
2.1 Vývoj investigativní žurnalistiky v českém prostředí do r. 2000	22
2.2 Otázky české investigativní žurnalistiky po r. 2000	26
3 REGULACE MÉDIÍ	31
3.1 Žurnalistika a etika.....	31
3.1.1 Etické mantinely a problematické postupy	32
3.1.2 Etické kodexy	34
3.1.3 Diskuse o etice na příkladu kauzy Morava	36
3.2 Žurnalistika a právo	38
3.2.1 Svoboda projevu	38
3.2.2 Právo na ochranu osobnosti	39
3.2.3 Svobodný přístup k informacím	45
3.2.4 Ochrana zdroje informací	46
4 MÉDIA A TRESTNÍ ŘÍZENÍ.....	49
4.1 Trestní řízení.....	49
4.2 Presumpce nevinny	53

ANALYTICKÁ ČÁST	55
5 VÝZKUMNÉ OTÁZKY A HYPOTÉZY	55
6 ANALÝZA KAUZ A JEJICH TRESTNĚPRÁVNÍCH DŮSLEDKŮ.....	58
6.1 Metodika výběru	58
6.2 Vyhledané kauzy.....	60
6.2.1 Mladá fronta Dnes	60
6.2.2 Hospodářské noviny	70
6.2.3 iHned.cz	71
6.2.4 Týden.....	72
6.2.5 Euro	72
6.2.6 Reportéři ČT	73
6.2.7 Na vlastní oči	75
6.2.8 Natvrdo	78
6.3 Analýza vyhledaných kauz	80
6.4 Analýza vybraných kauz.....	88
6.4.1 Kauzy, v nichž byl vynesena odsuzující rozsudek	88
6.4.2 Kauza, v níž byl vynesena zprošťující rozsudek	93
6.4.3 Kauzy, které skončily jiným způsobem	95
7 POROVNÁNÍ A INTERPRETACE ZJIŠTĚNÝCH DAT	99
ZÁVĚR	103
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	106
SEZNAM GRAFŮ	119
SEZNAM PŘÍLOH.....	120

ÚVOD

Investigativní žurnalisté při své práci často zjistí skutečnosti, které by někdo jiný nejráději ponechal v utajení a mimo pozornost veřejnosti. Takto vypátrané, důležité informace, publikované ve veřejném zájmu, přitom nezřídka zakládají možné podezření na to, že byl spáchán trestný čin. Orgány činné v trestním řízení, které trestnou činnost vyšetřují a postihují, nemohou zveřejněná data ignorovat. Zjištění pátracích žurnalistů tak v některých případech vedou k zahájení úkonů trestního řízení podle trestního řádu.

Podle jednoho z pravidel investigativní žurnalistiky by publikované informace měly být pečlivě ověřené a prakticky nezpochybnitelné. Logicky by tedy bylo možné předpokládat, že policejní orgán dospěje k podobnému závěru jako novinář, podezřelý bude trestně stíhán a uznán vinným ze spáchání trestné činnosti.

Je ovšem otázkou, zda se tak v praxi děje. Někteří autoři se shodují, že zjištění pátracích žurnalistů nemají v České republice vážnějších dopadů. Jedním z uváděných možných důvodů je krátká doba od pádu komunistického režimu.

Začátek rozvoje investigativní žurnalistiky v českém mediálním prostředí umožnily události roku 1989. Odborných prací, které by se věnovaly vyšetřující novinářině, však na území České republiky dosud mnoho nevzniklo. O pátrací žurnalistice se mediální odborníci i samotní novináři často zmiňují spíše v rámci příspěvků do sborníků, na blozích nebo v textech, jejichž hlavní téma je odlišné. Monografie pojednávající o investigativní žurnalistice chybí. Nedostatek české odborné literatury částečně nahrazují bakalářské a diplomové práce.

Není proto překvapivé, že autor nedohledal empirická data o trestněprávních důsledcích zjištění investigativních novinářů, včetně jejich interpretace. Přináší je tedy, alespoň v omezené míře, v této diplomové práci, která si klade za cíl analyzovat důsledky práce pátracích žurnalistů v trestním řízení.

Vedle odborného zájmu o dané téma vedl autora k sepsání diplomové práce rovněž zájem profesní. Sám je novinářem, oblasti trestního řízení se dlouhodobě věnuje a investigativní žurnalistiku má v úctě.

Hlavním cílem této diplomové práce je vysledovat a analyzovat osud významnějších případů investigativní žurnalistiky, se kterými vybraná média přišla od

1. ledna 2000 do konce prosince 2013, a které vzbudily zájem orgánů činných v trestním řízení.

Práce sestává z části teoretické a analytické. Teoretická část obsahuje čtyři kapitoly. V první kapitole je definována investigativní žurnalistika a přiblížen její historický vývoj ve světovém kontextu. Druhá kapitola se soustředí na pátrací žurnalistiku na českém území, její kořeny, rozvoj v 90. letech 20. století i otázky s ní spojené po roce 2000.

Třetí kapitola se věnuje regulaci médií. V první části etickým aspektům investigativní žurnalistiky a způsobu, jakým jsou postupy a metody pátracích novinářů upraveny v redakčních etických kodexech. Problematika etických hranic novinářova jednání je ilustrována na kauze poslance Jana Moravy.

Druhá část třetí kapitoly se zabývá právy i omezeními, která pro žurnalistu vyplývají ze zákonů. Konkrétně svobodou projevu, ochranou osobnosti a dobrého jména, svobodným přístupem k informacím a problematikou ochrany zdroje informací.

Ve čtvrté kapitole se autor zaměřil na oblast trestního řízení. Definuje trestní řízení a jeho terminologii a připomíná i důležitou zásadu trestního řízení i novinářské etiky, kterou je presumpce nevinny.

Analytická část zahrnuje pátou kapitolu, v rámci níž jsou formulovány výzkumné otázky a hypotézy. Týkají se četnosti zjištění pátracích žurnalistů, která obsahují podezření na páčání trestné činnosti a vedou k zájmu orgánů činných v trestním řízení, nebo toho, jaká média s kauzou přišla. Dále je zkoumáno, který sdělovací prostředek, případně konkrétní novinář, ve sledovaném období zveřejnil nejvíce kauz, jež vzbudily zájem orgánů činných v trestním řízení. Předmětem výzkumu jsou v neposlední řadě trestněprávní důsledky zjištění novinářů.

Na výzkumné otázky hledá odpovědi šestá kapitola, která zahrnuje popis vyhledaných případů investigativní žurnalistiky a jejich analýzu. Několik vybraných případů je analyzováno hlouběji. Výsledky a zjištění vyplývající z analýzy jsou vyhodnoceny a interpretovány v sedmé kapitole.

TEORETICKÁ ČÁST

1 INVESTIGATIVNÍ ŽURNALISTIKA

1.1 Co je investigativní žurnalistika

Všeobecně akceptovaná definice, která by jednoznačně určovala význam sousloví *investigativní žurnalistika*, s největší pravděpodobností neexistuje. Totéž platí rovněž pro samotný pojem *žurnalistika*. Jak připomínají Jiráček s Köpplovou, „*novinářství, resp. žurnalistika, je velmi těžko uchopitelný a významově dosti široký pojem a o jeho obsahu nepanuje příliš velká shoda*“¹. Pojmem *žurnalistika* rozumějí označení pro typ veřejné komunikace, v ní distribuovaná sdělení, povolání nebo studijní obor².

Osvaldová a Halada žurnalistiku definují jako „*novinářské povolání i produkt této činnosti, který obsahuje informace o aktuálním dění ve společnosti a názorech na toto dění*“³, podle Reifové a kol. se jedná o specifickou profesní činnost, pravidelně zveřejňovaný soubor výsledků takové činnosti nebo o společenskou instituci podílející se na konstitování veřejného prostoru v liberálně-demokratických společnostech a na zprostředkování agend⁴. Odborná literatura obsahuje i další definice⁵. Pro potřeby této práce však budeme žurnalistiku pojímat tak, jak ji vymezují Osvaldová a Halada.

Adjektivum *investigativní* bývá v prostředí českých médií obvykle vysvětlováno překladem anglického pojmu *investigative*, zpravidla jako *vyšetřovací, vyšetřující, nebo pátrací*. Čeští novináři však přesto sami nejčastěji zůstávají u adjektiva *investigativní*, případně slovesa *investigovat*⁶.

¹ JIRÁK, J. a B. KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009, s. 77. ISBN 978-80-7367-466-3.

² JIRÁK, J. a B. KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009, s. 78. ISBN 978-80-7367-466-3.

³ OSVALDOVÁ, B., HALADA, J. et al. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. vyd. Praha: Libri, 2007, s. 244. ISBN 978-80-7277-266-7.

⁴ REIFOVÁ, I. et al. *Slovník mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, s. 322. ISBN 80-7178-926-7.

⁵ Viz např. VERNER, P. *Úvod do praktické žurnalistiky*. 2. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 16. ISBN 978-80-86723-87-7 nebo MCNAIR, B. *Sociologie žurnalistiky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, s. 11. ISBN 80-7178-840-6.

⁶ ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000, s. 193. ISBN 80-85866-69-2.

Pojem *investigativní žurnalistika* je definován různě v zahraniční i české odborné literatuře a na jeho významu nepanuje všeobecná shoda⁷, a to ani ve Spojených státech amerických, kde má investigativní žurnalistika pravděpodobně svůj původ⁸.

Lze rozlišit několik základních přístupů k definování investigativní žurnalistiky⁹. První přístup vychází z toho, že není třeba rozlišovat mezi investigativní a neinvestigativní žurnalistikou, protože i běžná, kvalitně provedená žurnalistika by měla pátrat nebo vyšetřovat¹⁰.

Podle Protesse et al. je tento názor sice pravdivý, v praxi ale ne zcela funkční:

„Samozřejmě, prošetřování by mělo být rutinní součástí každodenní žurnalistiky. Od vyhledávání příběhů, přes výběr zdrojů až po rozhovory, novináři a editoři si v ideálním případě o událostech pečlivě zjišťují informace, aby našli nejlepší dostupnou verzi pravdy. Ve skutečnosti je ale pro každodenní žurnalistiku příznačná její reaktivnost. Většina žurnalistů nemá čas nebo povinnost prošetřovat nejsilnější aspekty důležitých zpravodajských událostí. V důsledku toho bývá investigativní žurnalistika vnímána jako novinářsky výrazná - mediální specialita, která zahrnuje časově náročné metody a výsledky s potenciálně velkým dopadem“¹¹.¹²

Další přístup je opačný a investigativní žurnalistiku definuje tím, čím se liší od neinvestigativní žurnalistiky, protože vychází z toho, že *„investigativní žurnalistika není jen starou dobrou, kvalitně dělanou, novinářinou“¹³.¹⁴*

⁷ HUNTER, M. L. et al. *Story-Based Inquiry: A manual for investigative journalists*. Paris: UNESCO, 2011, p. 8. ISBN 9-789231-041891. Dostupné z:

<http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001930/193078e.pdf>.

⁸ ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000, s. 194. ISBN 80-85866-69-2.

⁹ Je ovšem třeba dodat, že se mohou vzájemně různě prolínat.

¹⁰ Srov. RUIß-MOHL, S. a H. BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, s. 115. ISBN 80-247-0158-8, SPARK, D. *Investigative reporting: a study in technique*. 1st pub. Oxford: Focal Press, 1999, p. 2 - 3. ISBN 0-240-51543-9 nebo PROTESS, D. L. et al. *The Journalism of outrage: investigative reporting and agenda building in America*. New York: The Guilford Press, 1991, p. v. ISBN 0-89862-314-6.

¹¹ „Indeed, the digging process is supposed to be a routine part of daily journalism. From the search for stories to the selection of sources to the format of interviews, reporters and editors ideally probe events to find the best available version of the truth. In reality, however, the hallmark of daily journalism is its reactivity. Most journalists lack the time or commitment to investigate the richest dimensions of breaking news events. Consequently, investigative reporting is often viewed as journalistically distinctive - a media specialty that involves time-consuming methods and potentially high-impact results.“

¹² PROTESS, D. L. et al. *The Journalism of outrage: investigative reporting and agenda building in America*. New York: The Guilford Press, 1991, p. 4. ISBN 0-89862-314-6.

¹³ „(...) investigative journalism is not just good, old-fashioned journalism that is well done.“

¹⁴ HUNTER, M. L. et al. *Story-Based Inquiry: A manual for investigative journalists*. Paris: UNESCO, 2011, p. 8. ISBN 9-789231-041891. Dostupné z:

<http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001930/193078e.pdf>.

Například podle Musila je běžné žurnalistice nadřazena, když jde o „vyšší typ reportérské i redakční práce“¹⁵. Verner investigativní žurnalistiku označuje za „elitní zpravodajství“¹⁶, podle Wollnera je investigativní reportáž „královskou disciplínou“¹⁷.

Podle Huntera et al. směřují běžné a investigativní novinářství k odlišným cílům:

„Běžné zpravodajství má za cíl zachytit objektivní obraz světa, jaký je. Investigativní žurnalistika užívá objektivně pravdivé materiály - což jsou fakta, která jakýkoli rozumný pozorovatel označí za pravdivá - k subjektivnímu cíli, kterým je náprava světa. Nejde o možnost lhát pro dobrou věc. Ale o zodpovědnost poznat pravdu, aby se svět mohl změnit“¹⁸.¹⁹

Třetí typ definicí se soustředí na důsledky publikování investigativních materiálů. Například Protes et al. označují investigativní žurnalistiku za „žurnalistiku pobouření“²⁰, která má zapůsobit na veřejnost, politické představitele a vyvolat zlepšení popisovaného stavu²¹:

„Investigativní žurnalisté chtějí svými materiály o zneužívání vyvolat pobouření. Jejich práce je potvrzena, když občané reagují tím, že od svých vůdců požadují změnu. Stejně tak nápravná politická opatření poskytují investigativnímu příběhu oficiální legitimitu. Pro investigativní novináře je uspokojující vytváření materiálů, které vedou k lepší situaci pro občany“²².²³

¹⁵ MUSIL, J. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 69. ISBN 978-80-7452-002-0.

¹⁶ VERNER, P. *Vývojové trendy v českých médiích po roce 1989*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 111. ISBN 978-80-7452-007-5.

¹⁷ WOLLNER, M. Sněžný leopard v české kotlině. In: *O reportáži, o reportérech*. 1. vyd. Editoři OSVALDOVÁ, B., KOPÁČ, R. a A. TEJKALOVÁ. Praha: Karolinum, 2010, s. 102. ISBN 978-802-4617-817.

¹⁸ „Conventional news reporting aims to create an objective image of the world as it is. Investigative reporting uses objectively true material – that is, facts that any reasonable observer would agree are true – toward the subjective goal of reforming the world. That is not a license to lie in a good cause. It is a responsibility, to learn the truth so that the world can change.“

¹⁹ HUNTER, M. L. et al. *Story-Based Inquiry: A manual for investigative journalists*. Paris: UNESCO, 2011, p. 10. ISBN 9-789231-041891. Dostupné z: <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001930/193078e.pdf>.

²⁰ „The journalism of outrage“.

²¹ Srov. VERNER, P. *Mediální výchova: průřezové téma*. 1. vyd. Úvaly: Albra, 2007, s. 37. ISBN 978-80-7361-042-5.

²² „Investigative journalists intend to provoke outrage in their reports of malfeasance. Their work is validated when citizens respond by demanding change from their leaders. Similarly, corrective policy actions provide official legitimacy to an investigative story. Investigative reporters find personal satisfaction in doing stories that lead to civic betterment.“

²³ PROTESS, D. L. et al. *The Journalism of outrage: investigative reporting and agenda building in America*. New York: The Guilford Press, 1991, p. 5. ISBN 0-89862-314-6.

Investigativní žurnalistika je někdy rovněž popisována jako služba veřejnosti, která má pozitivní vliv na životy lidí^{24 25}.

Dané pojetí souvisí s chápáním médií jako *hlídacích psů*²⁶ (tzv. watch-dog) nebo *čtvrtého stavu*²⁷, jejichž úkolem má být poskytování pravdivých informací veřejnosti a kontrolní činnost vůči státu nebo silným ekonomickým subjektům²⁸. V kontrolní funkci mají odhalovat zneužívání moci a postavení, nespravedlnost a korupci²⁹. Tento koncept se ovšem setkává i s kritikou, když především sousloví *hlídací pes demokracie* bývá někdy označováno za vyprázdňené³⁰, frázovité³¹ nebo klišé³².

Protes et al. rovněž investigativní žurnalistiku spojují s teorií společenské odpovědnosti tisku³³, podle níž se společensky odpovědný tisk „angažuje v úsilí o veřejnou osvětu a dodržování pravidel občanské etiky“^{34 35}.

Investigativní žurnalistika nebo její charakteristické rysy bývají velmi často definovány podle novinářských postupů, například při shromažďování informací, a obsahu výsledných sdělení. Je zpravidla uváděno, že investigativní žurnalistika

²⁴ HUNTER, M. L. et al. *Story-Based Inquiry: A manual for investigative journalists*. Paris: UNESCO, 2011, p. 10. ISBN 9-789231-041891. Dostupné z: <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001930/193078e.pdf>.

²⁵ Novinář Josef Klíma má za to, že by se pátrací novinářina měla věnovat příběhům nevinných lidí, kteří se kvůli „úřednímu marasmu“ dostali do svízelné situace. (HVÍŽĎALA, K. *Jak myslet média: eseje, přednášky, články a rozhovory 2004 - 2005*. 1. vyd., Praha: Máj, Dokořán, 2005, s. 35. ISBN 80-7363-047-8.)

²⁶ Srov. VERNER, P. *Mediální výchova: průřezové téma*. 1. vyd. Úvaly: Albra, 2007, s. 10. ISBN 978-80-7361-042-5, JIRÁK, J. a B. KÖPPOVÁ. *Média a společnost: stručný úvod do studia médií a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003, s. 58. ISBN 80-7178-697-7, MCNAIR, B. *Sociologie žurnalistiky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, s. 86. ISBN 80-7178-840-6 nebo ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000, s. 186. ISBN 80-85866-69-2.

²⁷ MCNAIR, B. *Sociologie žurnalistiky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, s. 120. ISBN 80-7178-840-6.

²⁸ TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006, s. 142. ISBN 80-7367-096-8.

²⁹ REIFOVÁ, I. et al. *Slovník mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, s. 316. ISBN 80-7178-926-7.

³⁰ Podle Žantovského jde o „prázdný blábol“. (ŽANTOVSKÝ, P. *Hrobaři, ratlíci a čáryfukové: aneb Procházky minovým polem české žurnalistiky po r. 1989*. 1. vyd. Praha: Votobia, 2002, s. 8 - 9. ISBN 80-7220-130-1.)

³¹ OSVALDOVÁ, B. Úvod. In: *Zpravodajství v médiích*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005, s. 10. ISBN 80-246-0248-2.

³² ČERMÁK, M. „Máme pitomější politiky, nebo novináře?“. zamyšlení nad důvěryhodností médií, novinářů, prodejců ojetých aut i politiků. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 37. ISBN 80-7178-925-9.

³³ Úzce souvisí s pojetím médií jako *hlídacího psa*.

³⁴ „The „socially responsible“ press is committed to pursuing public enlightenment and to upholding standards of civic morality.“

³⁵ PROTESS, D. L. et al. *The Journalism of outrage: investigative reporting and agenda building in America*. New York: The Guilford Press, 1991, p. 13. ISBN 0-89862-314-6.

zveřejňuje informace, které jsou z nějakého důvodu skryté či zatajované³⁶, využívá nejen zdrojů otevřených, ale i takových, jejichž identita může zůstat skrytá za účelem jejich ochrany³⁷, bývá časově náročná³⁸ a v návaznosti na to i finančně nákladná³⁹. Investigativní žurnalistika je často charakterizována jako důkladné shromažďování faktů a důkazů⁴⁰. Kvůli tomu bývá činnost pátracího novináře přirovnávána k práci detektiva⁴¹ nebo policisty⁴² a investigativa označována za rešerši⁴³. Například Hvíždala užívá místo slova *investigativní*⁴⁴ adjektivum *rešeršní*⁴⁵.

Často se rovněž zdůrazňuje, že produkt investigativy musí být autorským dílem novináře a nikoho jiného⁴⁶, přičemž zpracovávané téma musí být významné pro příjemce sdělení nebo celou společnost⁴⁷. Výstup pátrací žurnalistiky často obsahuje tvrzení, že se nějaká osoba dopustila nemorálního nebo nezákonného jednání. Je přitom

³⁶ Srov. SPARK, D. *Investigative reporting: a study in technique*. 1st pub. Oxford: Focal Press, 1999, p. 6. ISBN 0-240-51543-9, VERNER, P. *Úvod do praktické žurnalistiky*. 2. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 12. ISBN 978-80-86723-87-7 nebo OSVALDOVÁ, B., HALADA, J. et al. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. vyd. Praha: Libri, 2007, s. 245. ISBN 978-80-7277-266-7.

³⁷ HUNTER, M. L. et al. *Story-Based Inquiry: A manual for investigative journalists*. Paris: UNESCO, 2011, p. 8. ISBN 9-789231-041891. Dostupné z: <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001930/193078e.pdf>.

³⁸ Srov. RUß-MOHL, S. a H. BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, s. 115. ISBN 80-247-0158-8 nebo ROTESS, D. L. et al. *The Journalism of outrage: investigative reporting and agenda building in America*. New York: The Guilford Press, 1991, p. 4. ISBN 0-89862-314-6.

³⁹ VERNER, P. *Úvod do praktické žurnalistiky*. 2. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 12. ISBN 978-80-86723-87-7.

⁴⁰ Srov. RUß-MOHL, S. a H. BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, s. 115. ISBN 80-247-0158-8 nebo OSVALDOVÁ, B., HALADA, J. et al. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. vyd. Praha: Libri, 2007, s. 245. ISBN 978-80-7277-266-7. Bývá zdůrazňováno, že shromážděná fakta i důkazy musí být „neotřesitelné“ (VERNER, P. *Úvod do praktické žurnalistiky*. 2. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 12. ISBN 978-80-86723-87-7.) nebo „neprůstřelné“ (KOULOVÁ, G. *Marek Wollner: Důkazy musejí být neprůstřelné*. [online]. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z:

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1142743803-reporteri-ct/3243-marek-wollner-dukazy-museji-byt-neprustrelne>).

⁴¹ ŽANTOVSKÝ, P. *Hrobaři, ratlíci a čáryfukové: aneb Procházky minovým polem české žurnalistiky po r. 1989*. 1. vyd. Praha: Votobia, 2002, s. 17. ISBN 80-7220-130-1.

⁴² KMENTA, J. *Investigativní žurnalistika v České republice: vzory tu chyběly*. [online]. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: http://www.kmenta.cz/cz/investigativni_zurnalistika-investigativni_zurnalistika_v_CR.aspx.

⁴³ RUß-MOHL, S. a H. BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, s. 115. ISBN 80-247-0158-8.

⁴⁴ Ve smyslu, v jakém jej užívá i tato práce.

⁴⁵ HVÍŽDALA, K. *Mardata: vzpoury v žurnalistice: dějiny rozhovoru a další texty o médiích 2006 - 2011*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, s. 92. ISBN 978-80-7367-851-7.

⁴⁶ VERNER, P. *Úvod do praktické žurnalistiky*. 2. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 12. ISBN 978-80-86723-87-7.

⁴⁷ OSVALDOVÁ, B., HALADA, J. et al. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. vyd. Praha: Libri, 2007, s. 245. ISBN 978-80-7277-266-7.

nezbytné, aby dotyčná osoba byla před zveřejněním informace novinářem konfrontována a dostal se jí prostor k vyjádření a reakci⁴⁸. Aby se ovšem podle Sparka jednalo o investigativní žurnalistiku, publikované sdělení nesmí sestávat pouze z nařčení a jeho popření obviňovanou stranou. Investigativní novinář nenechá rozhodnutí o tom, zda je nařčení pravdivé, či nikoli, na příjemci sdělení, ale shromáždí důkazy, které obvinění buď potvrdí, nebo vyvrátí⁴⁹.

Někteří autoři si všímají i toho, že novinář se v souvislosti se svou činností může dostat do nebezpečí⁵⁰, někdy i ohrožení života⁵¹.

V americké odborné literatuře se lze setkat s definicí sestávající ze tří kritérií, podle nichž lze určit, zda je sdělení výsledkem investigativní žurnalistiky, nebo nikoli⁵²:

„Tři základní prvky jsou, že investigace je vlastní prací novináře a nejde o podání zprávy o vyšetřování někoho jiného; že téma příběhu zahrnuje něco podstatně důležitého pro čtenáře nebo diváka a že ostatní se snaží skrýt tyto záležitosti před veřejností⁵³.“⁵⁴

Americký Institut politické žurnalistiky⁵⁵ se sídlem ve Washingtonu, který uděluje cenu za vynikající výsledky v investigativní žurnalistice⁵⁶, tato tři kritéria rozepisuje takto:

„1. Výsledek vlastní práce novináře: Toto znamená, že investigaci započal a dokončil novinář. Je přípustné používat části policejních záznamů, oficiálního

⁴⁸ OSVALDOVÁ, B., HALADA, J. et al. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. vyd. Praha: Libri, 2007, s. 245. ISBN 978-80-7277-266-7.

⁴⁹ SPARK, D. *Investigative reporting: a study in technique*. 1st pub. Oxford: Focal Press, 1999, p. 1 - 4. ISBN 0-240-51543-9.

⁵⁰ RUß-MOHL, S. a H. BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, s. 116. ISBN 80-247-0158-8.

⁵¹ Podle Šmída ovšem bývá vražda novináře kontraproduktivní, protože zpravidla ještě zesílí zájem o informace, na nichž novinář pracoval, a které se pachatel pokouší skrýt. (ŠMÍD, M. *Zabíjet novináře se (většinou) nevyplácí: arizonský projekt jako obrana svobody tisku*. [online]. © 25. 8. 2002 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/02/790825a.html>.)

⁵² Definici využívá mimo jiné americká nezisková profesní organizace Investigative Reporters and Editors (IRE).

⁵³ „The three basic elements are that the investigation be the work of the reporter, not the report of an investigation made by someone else; that the subject of the story involves something of reasonable importance to the reader or viewer and that others are attempting to hide these matters from the public.“

⁵⁴ GREEN, R. W. In: PROTESS, D. L. et al. *The Journalism of outrage: investigative reporting and agenda building in America*. New York: The Guilford Press, 1991, p. 5. ISBN 0-89862-314-6. Green z toho vyvozuje, že investigativní žurnalistikou tak nebyla aféra pentagonských dokumentů, v rámci níž unikly dokumenty vytvořené vládou do novin.

⁵⁵ The Institute on Political Journalism.

⁵⁶ The Clark Mollenhoff Award for Excellence in Investigative Reporting.

vyšetřování atd., ale pouze příležitostně a nikoli jako hlavní důkaz pro investigativní závěry.⁵⁷

2. *Záležitost podstatné důležitosti: Mělo by se jednat o záležitost, která je výrazně ve veřejném zájmu.*

3. *Záležitost, kterou se ostatní pokoušejí skrýt: Toto je základní prvek a víc než ostatní odlišuje investigativní žurnalistiku od hloubkové a vysvětlující novinářiny. Zkorumpovaní politici, například, nechtějí, aby lidé věděli o tom, že kradou, a tak korupční jednání provádějí způsoby, které mají zabránit veřejnému odhalení. To samé platí pro znečišťovače prostředí, gangstery, cenové vyděrače atd.*^{58,59}

Tuto anglosaskou tříbodovou definici investigativní žurnalistiky přejali i někteří čeští autoři⁶⁰ a bude nadále sloužit i pro potřeby této práce.

Kromě pokusů o definování investigativní žurnalistiky se odborná literatura někdy rovněž snaží určit podmínky, za nichž může pátrací novinář úspěšně vykonávat svou činnost. Podle Šmída investigativní žurnalista potřebuje materiální i morální podporu ze

⁵⁷ Orság podotýká, že to, co se může na první pohled zdát příkladnou investigativní prací autora, může být ve skutečnosti prací někoho jiného, kdo novináře pouze zásobuje informacemi, a práce novináře spočívá hlavně v tom, že takto získané informace zveřejňuje. Jako příklad Orság uvádí úniky informací z policejních útvarů před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2006, tedy v době úniku tzv. Kubiceho zprávy. (ORSÁG, P. Investigativní žurnalistika a možnosti jejího uplatnění v českém regionálním zpravodajství. In: *Regionální média v evropském kontextu*. 1. vyd. Editorka WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, L. Brno: Masarykova univerzita, 2007, s. 56. ISBN 978-80-210-4473-9.) Podobně Šmíd uvádí, že investigativním žurnalismem není pouhé publikování utajovaného a pro veřejnost důležitého dokumentu, který do redakce mohla dodat občanská iniciativa, politický oponent nebo konkurence, především pokud se novinář na získání dokumentu podílel jen minimálně. (ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000, s. 195. ISBN 80-85866-69-2.)

⁵⁸ „1. Reporter's own work product: This means that the reporter must have initiated and done this investigation. It is permissible to use excerpts from police records, official investigations, etc. but only incidentally and not as primary proof of the investigative conclusion. 2. A Matter of Reasonable Importance: It should be a matter that substantially serves the public interest. 3. A Matter that Others are Attempting to Hide: This is the element that more than any other differentiates investigative reporting from depth and explanatory reporting. Corrupt politicians, for example, don't want people to know they are stealing, so they perform their corrupt acts in ways designed to avoid public discovery. The same applies to polluters, mobsters, price-gougers etc.“

⁵⁹ Clark Mollenhoff Award for Investigative Reporting: *Investigative Elements*. [online]. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.tfas.org/page.aspx?pid=273>.

⁶⁰ Srov. ORSÁG, P. Investigativní žurnalistika a možnosti jejího uplatnění v českém regionálním zpravodajství. In: *Regionální média v evropském kontextu*. 1. vyd. Editorka WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, L. Brno: Masarykova univerzita, 2007, s. 55. ISBN 978-80-210-4473-9 nebo ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000, s. 191 - 192. ISBN 80-85866-69-2.

strany svého vydavatele⁶¹, jenž je odolný vůči nátlakům zvenčí a šetřený případ musí získat podporu ve společnosti, v jejím politickém systému i moci výkonné a soudní⁶².

Podle Sparka potřebuje investigativní žurnalista rovněž štěstí, vytrvalost, zvědavost nebo odvahu^{63, 64}.

1.2 Historické milníky investigativní žurnalistiky

Investigativní žurnalistika s největší pravděpodobností vznikla ve Spojených státech amerických⁶⁵. Kdy přesně se tak stalo, není jasné. Jsou ale známy a popsány momenty jejího rozvoje.

Protesse et al. uvádějí, že tradici americké investigativní žurnalistiky lze vysledovat už na konci 17. století, byť byla pátrací novinařina až do začátku 20. století lokální a epizodickou záležitostí.⁶⁶ Za klíčové období pro první, masivnější využívání investigativní novinařiny je považován přelom 19. a 20. století, éra tzv. *muckrakers*, což bývá do češtiny překládáno jako *kydači* nebo *metači hnoje*, případně *ti s vidlemi*⁶⁷.

Podle Prokopa začal v druhé polovině 19. století jako první uplatňovat investigativní žurnalistiku Joseph Pulitzer. Jeho bulvární list New York World, který Pulitzer vlastnil od roku 1883, se zapojil do mnoha afér. Například novinářka Elizabeth

⁶¹ Srov. SPARK, D. *Investigative reporting: a study in technique*. 1st pub. Oxford: Focal Press, 1999, p. 18 - 22. ISBN 0-240-51543-9.

⁶² ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000, s. 202 - 203. ISBN 80-85866-69-2.

⁶³ SPARK, D. *Investigative reporting: a study in technique*. 1st pub. Oxford: Focal Press, 1999, p. 9 - 13. ISBN 0-240-51543-9.

⁶⁴ Další potřebné vlastnosti a okolnosti viz VERNER, P. *Úvod do praktické žurnalistiky*. 2. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 14 - 15. ISBN 978-80-86723-87-7 nebo KMENTA, J. *Desatero investigativní žurnalistiky*. [online]. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: http://www.kmenta.cz/cz/investigativni_zurnalistika-desatero.aspx.

⁶⁵ Za kolébku investigativní žurnalistiky označil Spojené státy americké Šmíd. (ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000, s. 194. ISBN 80-85866-69-2.) Naopak podle Hvíždaly první rešerši (ve smyslu investigativy) provedl v roce 1885 ve Velké Británii William Thomas Stead, když se snažil prokázat, že si bohatí Angličané zajišťují nezletilé dívky z dělnických čtvrtí jako sexuální otrokyně. Pod jiným jménem si takovou dívku objednal a následně vše popsal v novinách. (HVÍŽDALA, K. *Mardata: vzpoury v žurnalistice: dějiny rozhovoru a další texty o médiích 2006 - 2011*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, s. 95. ISBN 978-80-7367-851-7.)

⁶⁶ PROTESSE, D. L. et al. *The Journalism of outrage: investigative reporting and agenda building in America*. New York: The Guilford Press, 1991, p. 29 - 30. ISBN 0-89862-314-6.

⁶⁷ Srov. OSVALDOVÁ, B., HALADA, J. et al. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. vyd. Praha: Libri, 2007, s. 245. ISBN 978-80-7277-266-7 nebo PROKOP, D. *Boj o média: dějiny nového kritického myšlení o médiích*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005, s. 217. ISBN 80-246-0618-6.

Cochrane, zvaná Nelly Bly, psala reportáže o špatných poměrech v léčebných zařízeních nebo v továrnách⁶⁸.

Celé „čety“ novinářů, kteří prováděli pátrání a odhalovali příčiny zločinů, podle Prokopa angažoval Pulitzerův konkurent, William Randolph Hearst, jenž od roku 1895 vlastnil list New York Journal. Noviny se aktivně zapojovaly i do soudních případů. Hearst podle Prokopa zavedl nový způsob „akční žurnalistiky“⁶⁹.

Termínem *muckrakers* označil v roce 1906 investigativní novináře své doby americký prezident Theodore Roosevelt při příležitosti položení základního kamene nové budovy Sněmovny reprezentantů Spojených států amerických, když přirovnal žurnalisty k postavě z knihy Johna Bunyona *Pilgrim's Progress*⁷⁰.

Osvaldová označuje *muckraking* za školu nebo hnutí, které vzniklo roku 1902 a bylo aktivní až do první světové války. Za jeho představitele pokládá novináře shromážděné kolem časopisů McClure's Magazine, American Magazine a listu Appeal to Reason, především Uptona Sinclaira, Lincolna Steffense a Idu Tarbellovou⁷¹, kteří „si dali za úkol odhalovat korupci, vydírání a veškerou „špinu“ ve výrobě, politice, obchodu“⁷². Osvaldová zmiňuje například reportážní knihu *Džungle*, v níž Sinclair kritizoval poměry, například nehygienické postupy, v chicagské továrně na hovězí konzervy⁷³.

Podle Prokopa byli za *metače hnoje* vedle Sinclaira pokládáni i sociálně kritičtí spisovatelé Theodore Dreiser a Frank Norris nebo Jacob Riis, reportér listu New York Evening Sun⁷⁴.

⁶⁸ PROKOP, D. *Boj o média: dějiny nového kritického myšlení o médiích*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005, s. 216 - 217. ISBN 80-246-0618-6.

⁶⁹ PROKOP, D. *Boj o média: dějiny nového kritického myšlení o médiích*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005, s. 218 - 219. ISBN 80-246-0618-6.

⁷⁰ Česky vyšlo pod názvem *Poutníkova cesta z tohoto světa do světa budoucího*. Více o této události viz PROTESS, D. L. et al. *The Journalism of outrage: investigative reporting and agenda building in America*. New York: The Guilford Press, 1991, p. 6 - 7. ISBN 0-89862-314-6.

⁷¹ Srov. PROKOP, D. *Boj o média: dějiny nového kritického myšlení o médiích*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005, s. 218. ISBN 80-246-0618-6. Podle Hvíždaly je Tarbellové připisováno nejznámější americké odhalení z počátku 20. století, které se týkalo hospodářských praktik Rockefeller Standard Oil Company. (HVÍŽDALA, K. *Mardata: vzpoury v žurnalistice: dějiny rozhovoru a další texty o médiích 2006 - 2011*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, s. 95. ISBN 978-80-7367-851-7.)

⁷² OSVALDOVÁ, B. *Reportáž a reportéři*. In: *O reportáži, o reportérech*. 1. vyd. Editoři OSVALDOVÁ, B., KOPÁČ, R. a A. TEJKALOVÁ. Praha: Karolinum, 2010, s. 9. ISBN 978-802-4617-817.

⁷³ OSVALDOVÁ, B. *Reportáž a reportéři*. In: *O reportáži, o reportérech*. 1. vyd. Editoři OSVALDOVÁ, B., KOPÁČ, R. a A. TEJKALOVÁ. Praha: Karolinum, 2010, s. 9 - 10. ISBN 978-802-4617-817.

⁷⁴ PROKOP, D. *Boj o média: dějiny nového kritického myšlení o médiích*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005, s. 218. ISBN 80-246-0618-6.

V kontinentální Evropě se investigativní žurnalistika začala prosazovat až později. Podle Orsága zde lze o plnohodnotné investigativní žurnalistice hovořit až po druhé světové válce, kdy se západoevropská média začala vymaňovat z vlivu politických stran a zájmových skupin⁷⁵.

Hvížd'ala odlišný vývoj v anglosaském světě a v Evropě, především střední, spojuje s politickou situací. Zatímco ve Spojených státech amerických a Velké Británii byly podmínky pro rozvoj rešeršní žurnalistiky již v 19. století, ve střední Evropě, tedy v Německu a v Rakousko-Uhersku, vládla cenzura. Vznik a rozvoj rešeršní žurnalistiky na tomto území nebyl možný. Podle Hvížd'aly se vzhledem k politickým poměrům objevila pouze angažovaná sociální žurnalistika, mezi jejíž představitele řadí například Egona Erwina Kische. Podobně jako Orság Hvížd'ala uvádí, že se rešeršní žurnalistika ve střední Evropě plně rozvinula až po druhé světové válce⁷⁶.

Jednou z nejvýznamnějších událostí se pro investigativní žurnalistiku stala aféra Watergate, která vedla k odstoupení amerického prezidenta Richarda Nixona. Skandál získal své označení po stejnojmenném obytném komplexu ve Washingtonu, do kterého se v červnu 1972 vloupalo pět mužů. Policie je zadržela v kancelářích Demokratické strany a našla u nich fotoaparáty a odposlouchávací zařízení. Již na počátku vyšlo najevo, že jeden z pěti zatčených, James McCord, byl bývalým zaměstnancem tajné služby CIA a tou dobou působil ve Výboru pro znovuzvolení prezidenta. V jeho čele stál někdejší Nixonův ministr spravedlnosti John N. Mitchell, který se od všeho sice distancoval, po asi dvou týdnech však ze své funkce odstoupil. Následovalo jak oficiální vyšetřování, tak pátrání novinářů. A to nejen Boba Woodwarda a Carla Bernsteina z listu Washington Post, ale i dalších⁷⁷. Bernstein k tomu poznamenává:

„Ta událost byla lekcí zejména pro tisk. S Bobem Woodwardem jsme o ní začali psát v létě 1972. Spolu s námi se jí tehdy ve Washingtonu věnovalo zhruba 2.000 reportérů. Po šesti měsících jich zůstalo jen čtrnáct. A pouze šest z těchto čtrnácti mělo

⁷⁵ ORSÁG, P. Investigativní žurnalistika a možnosti jejího uplatnění v českém regionálním zpravodajství. In: *Regionální média v evropském kontextu*. 1. vyd. Editorka WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, L. Brno: Masarykova univerzita, 2007, s. 58. ISBN 978-80-210-4473-9.

⁷⁶ HVÍŽD'ALA, K. *Mardata: vzpoury v žurnalistice: dějiny rozhovoru a další texty o médiích 2006 - 2011*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, s. 93 - 96. ISBN 978-80-7367-851-7.

⁷⁷ Šmíd upozorňuje, že se aférou zabývali i další listy a jejich reportéři, někteří za odvedenou práci obdrželi novinářské ceny. Byli to například Frank G. Wright (Minneapolis Tribune), Jean Heller a D. Brooks Jackson (Associated Press), Jerry Landauer (Wall Street Journal) nebo James R. Polk z Washington Star-News. (ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000, s. 198. ISBN 80-85866-69-2.)

*od redakcí pokyn jít hlouběji do problému: nesledovat jen běžná oficiální komuniké a soudní přelíčení, ale pokusit se zjistit, co se skutečně stalo. Říká se tomu „investigativní žurnalismus“.*⁷⁸

Postupně vyšlo najevo, že do případu byli zapleteni nejen prezidentovi blízcí spolupracovníci, ale i Nixon, který v srpnu 1974 rezignoval na svou funkci.⁷⁹

Aféra Watergate se stala jedním z nejznámějších případů investigativní žurnalistiky⁸⁰. Hunter et al. ji označují dokonce za určující okamžik pro celý žánr investigativní novinářiny⁸¹. Podle Hvíždaly role žurnalistů v podobných velkých aférách legitimovala média jako čtvrtou moc vedle moci ústavodárné, výkonné a soudní, v souladu s liberální teorií tisku z 19. století⁸².

⁷⁸ BERNSTEIN, C. Kultura idiotů. *Respekt*. 1992, roč. 4, č. 35, s. 6. ISSN 0862-6545.

⁷⁹ Více o aféře Watergate viz ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000, s. 196 - 203 nebo HVÍŽDALA, K. *Jak myslet média: eseje, přednášky, články a rozhovory 2004 - 2005*. 1. vyd., Praha: Máj, Dokořán, 2005, s. 116 - 122. ISBN 80-7363-047-8.

⁸⁰ K tomu přispělo i zfilmování příběhu. Bernsteina si ve snímku *All the President's Men* z roku 1976 zahrál Dustin Hoffman, Woodwarda zase Robert Redford.

⁸¹ HUNTER, M. L. et al. *Story-Based Inquiry: A manual for investigative journalists*. Paris: UNESCO, 2011, p. 8. ISBN 9-789231-041891. Dostupné z: <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001930/193078e.pdf>.

⁸² HVÍŽDALA, K. *Jak myslet média: eseje, přednášky, články a rozhovory 2004 - 2005*. 1. vyd., Praha: Máj, Dokořán, 2005, s. 117. ISBN 80-7363-047-8.

2 INVESTIGATIVNÍ ŽURNALISTIKA V ČESKÝCH MÉDIÍCH

2.1 Vývoj investigativní žurnalistiky v českém prostředí do r. 2000

Byť lze o plnohodnotné investigativní žurnalistice na území České republiky hovořit až po roce 1989, lze známky pátrací novinářiny nalézt již v dřívějších obdobích. Podle Vernerera novináři odhalili již za první republiky několik afér, například lihovou, cukrovarnickou nebo uhelnou⁸³.

Ještě dříve, před první světovou válkou, začal v pražských německých novinách působit místní rodák Egon Erwin Kisch, který se stal posléze světově uznávaným reportérem. V českém historickém kontextu bývá označován za předchůdce pátrací novinářiny, například Osvaldová jej označuje za otce investigativní žurnalistiky:

„Byl jedním ze zakladatelů žurnalistiky očitého svědectví, neváhal měnit svou totožnost, aby se dostal k zajímavým informacím. Nečekal, až na zprávu narazí, ale aktivně po ní pátral. Dnes se tomu říká investigace.“⁸⁴

Osvaldová připomíná, že Kisch působil v přibližně stejné době jako američtí *muckrakers* a užíval i podobných metod⁸⁵:

„Také on měnil svoji identitu, převlékal se, aby mohl trávit čas v ohřívárnách a noclehárnách, nebo jet na chmel s nájemními česači.“⁸⁶

Po Kischovi, který zemřel v Praze v roce 1948, nastala v investigativním úsilí českých novinářů dlouhá přestávka, která trvala řadu desetiletí, neboť tisk byl pod kontrolou komunistického režimu. Několik pokusů se sice objevilo v době kolem Pražského jara a dalších událostí roku 1968⁸⁷, k obnovení podmínek pro působení

⁸³ VERNER, P. *Vývojové trendy v českých médiích po roce 1989*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 111. ISBN 978-80-7452-007-5.

⁸⁴ OSVALDOVÁ, B. Otec investigativní žurnalistiky. *Lidové noviny*. 2001, roč. 14, č. 182, s. 16. ISSN 0862-5921.

⁸⁵ OSVALDOVÁ, B. Příběh Egona Erwina Kische, novináře, který byl ochoten udělat cokoli, jen aby se dostal k zajímavým informacím. In: *Egon Erwin Kisch známý a neznámý: sborník ze Symposia o životě a díle Egona Erwina Kische k 120. výročí jeho narození*. 1. vyd. Editor HALADA, J. Praha: Karolinum, 2005, s. 23. ISBN 80-246-1088-4.

⁸⁶ Tamtéž.

⁸⁷ Zmínit lze například filmový dokument Na pomoc generální prokuratuře, který se zabýval okolnostmi úmrtí Jana Masaryka v roce 1948.

investigativní žurnalistiky však znovu došlo až v souvislosti se změnou režimu na přelomu 80. a 90. let 20. století.

Jen několik měsíců před tím, v září 1989, vyšel v časopise Mladý svět text nazvaný *OSA nostra* autorů Michala Horáčka a Luboše Beniaka, který bývá označován za úplně první investigativní materiál, s nímž po roce 1948 přišla česká média. Text pojednával o tom, jak Ochranný svaz autorský (OSA) rozděloval honoráře na ideologických základech⁸⁸.

V dalších měsících došlo ke změně systému, když se ze společnosti, která popírala principy liberální demokracie, stala společnost, která se k těmto principům hlásila jako ke svému fundamentu⁸⁹. V návaznosti na to se změnil i systém médií. Podle Jiráka došlo k přebudování příkaznického systému (jenž vychází z představy, že média mají sloužit k prosazení nějaké myšlenky, uspořádání společnosti nebo ideologie) směrem k systému liberálně-demokratickému, k němuž se hlásí společnosti s tržním ekonomickým prostředím a distribucí politické moci na základě voleb⁹⁰. Podle Šmída už nešlo o to, jak získat přízeň nadřazených orgánů, ale čtenářů, diváků a posluchačů na otevřeném trhu⁹¹.

Radikálních změn doznalo i složení redakcí. Média na počátku 90. let z větší části obsadili lidé ve věku do 40 let. Jedním z důsledků bylo, že v následujících letech v médiích chyběla střední a starší generace novinářů⁹².

S investigativní žurnalistikou se za nových poměrů začínalo spíše pozvolna. Podle Vernera zpočátku neměla podporu od vydavatelů⁹³ a médiím trvalo nějaký čas, než

⁸⁸ HVÍŽĎALA, K. *Mardata: vzpoury v žurnalistice: dějiny rozhovoru a další texty o médiích 2006 - 2011*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, s. 100. ISBN 978-80-7367-851-7.

⁸⁹ JIRÁK, J. Masová média a česká společnost. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 12. ISBN 80-7178-925-9.

⁹⁰ JIRÁK, J. Masová média a česká společnost. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 10 - 12. ISBN 80-7178-925-9. Liberálně-demokratický systém se navíc podle Jiráka dělí do dvou odnoží: 1) historicky starší odnož, která je příznačná pro kontinentální Evropu a má tradici názorotvorného tisku a stranických médií a 2) historicky mladší odnož, která se nachází spíše v anglosaském světě a soustředí se více na komerční aspekt fungování médií. Česká společnost se podle Jiráka v době transformace přihlásila k druhé odnoži. (JIRÁK, J. Masová média a česká společnost. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 10 - 14. ISBN 80-7178-925-9.)

⁹¹ ŠMÍD, M. Česká média 1995 - 2005: léta technického pokroku a zrání. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 24. ISBN 80-7178-925-9.

⁹² ČERMÁK, M. „Máme pitomější politiky, nebo novináře?“. zamyšlení nad důvěryhodností médií, novinářů, prodejců ojetých aut i politiků. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 39. ISBN 80-7178-925-9.

⁹³ VERNER, P. *Vývojové trendy v českých médiích po roce 1989*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 33. ISBN 978-80-7452-007-5.

začala plnit kontrolní funkci. To dokládá i zkušenost Šmída, který v roce 1992 jako člen Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy absolvoval několikatýdenní stáž na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Po návratu do Prahy vypsál předmět investigativní žurnalistika, který navštěvoval na Kolumbijské univerzitě. Na fakultě se však setkal s nezájmem a seminář postupně skončil⁹⁴.

Obtíže spojené s počátky investigativní žurnalistiky v českém prostředí, jako dobu pokusů a omylů, popisuje i novinář Jaroslav Kmenta, který spojil většinu své kariéry s deníkem Mladá fronta Dnes:

„(...) když jsme po roce 1989 začínali, neměli jsme se od koho učit. Navázat na jisté průkopníky takového stylu žurnalistiky z dávné minulosti šlo. Třeba na nejznámějšího „investigativce“ třicátých let Egona Erwina Kische. Ale pro nás, kterým bylo začátkem devadesátých let něco málo přes dvacet, to bylo složité. Neměli jsme se na koho obrátit o radu. Nebyl vzor, podle kterého by se taková práce dala dělat. Nebyl nikdo žijící, kdo by měl s něčím takovým zkušenosti.“⁹⁵

Podle Hvíždaly se od 90. let 20. století o investigativní žurnalistiku pokoušely s rozdílným úspěchem některé deníky, časopisy a televize; největší prestiž si získal pořad Na vlastní oči televize Nova, za nímž stáli tvůrci Josef Klíma, Radek John a později i Janek Kroupa^{96, 97}.

V deníku Mladá fronta Dnes se o investigativní žurnalistiku v 90. letech podle Kmenty pokoušeli i novináři Jiří Kubík a Sabina Slonková, v týdeníku Respekt zase Jaroslav Spurný nebo Jan Macháček⁹⁸.

Za první příklad investigativní žurnalistiky po listopadu 1989 bývá označována reportáž *Vložky v kaslíku*, kterou pro Lidové noviny napsal v roce 1993 Michal Růžička.

⁹⁴ ŠMÍD, M. *14 - David Krajíček a jeho žáci*. [online]. © 12. 5. 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/memo/memo130512.html>.

⁹⁵ KMENTA, J. *Investigativní žurnalistika v České republice: vzory tu chyběly*. [online]. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: http://www.kmenta.cz/cz/investigativni_zurnalistika-investigativni_zurnalistika_v_CR.aspx.

⁹⁶ HVÍŽDALA, K. *Mardata: vzpoury v žurnalistice: dějiny rozhovoru a další texty o médiích 2006 - 2011*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, s. 100 - 101. ISBN 978-80-7367-851-7.

⁹⁷ Z televizních pořadů lze zmínit i pořad Klekánice, který Česká televize vysílala od roku 1995. V roce 2004 ho nahradil pořad Reportéři ČT.

⁹⁸ KMENTA, J. *Investigativní žurnalistika v České republice: vzory tu chyběly*. [online]. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: http://www.kmenta.cz/cz/investigativni_zurnalistika-investigativni_zurnalistika_v_CR.aspx.

Novinář objevil ve své schránce dámské vložky a následným pátráním přišel na nezákonný prodej dat o matkách společnosti Procter and Gamble⁹⁹.

Ve stejném roce Kmenta začal pracovat na své první větší kauze, v rámci níž zjistil, že syndromem z války v Perském zálivu, tzv. pouštní horečkou, trpí i čeští veteráni. Kmenta uvádí, že se mu podařilo odhalit utajované informace o tom, že československá protichemická jednotka naměřila v Perském zálivu v ovzduší otravné látky sarin a yperit. Úřady vše podle Kmenty nejprve popíraly, později však naměření otravných látek potvrdily¹⁰⁰.

Druhá polovina 90. let se nesla především ve znamení skandálů spojených s financováním politických stran nebo jejich spolupracovníků. Jedna z afér, která se týkala toho, že mezi sponzory Občanské demokratické strany (ODS) byli zapsáni i lidé, kteří byli již řadu let po smrti, propukla v dubnu 1996 a později vedla k pádu vlády. Deník Mladá fronta Dnes tehdy zveřejnil výsledek pátrání novinářů z maďarského listu Népszava, podle kterého Lajos Bács z Budapešti, který měl straně v roce 1995 darovat 3 750 000 Kč, zemřel již v roce 1982. Stejnou částku měl ODS darovat i Radjiv M. Sinha z ostrova Mauricius, na dotaz Lidových novin to ale popřel. V listopadu 1997 televize Nova uvedla, že skutečným sponzorem byl zřejmě bývalý tenista a podnikatel Milan Šrejber, který to následně potvrdil. Zatímco politická strana tvrdila, že skutečnou identitu sponzora neznala, novináři deníku Mladá fronta Dnes Sabina Slonková, Jiří Kubík a Jan Pergler napsali, že někteří členové z vedení politické strany o Šrejberovi věděli a pravdu zatajovali. S odkazem na nejmenované zdroje z ODS list rovněž uvedl, že politická strana disponuje nepřiznaným kontem ve Švýcarsku. Následoval rozpad vlády Václava Klause i rozštěpení ODS, z níž se oddělila část členů a založila Unii svobody. V souvislosti s machinacemi se sponzorskými dary stanul před soudem bývalý místopředseda ODS Libor Novák, byl však pravomocně zproštěn obžaloby z krácení daní kvůli nedostatku důkazů, že trestný čin spáchal právě on^{101 102}.

⁹⁹ HVÍŽĎALA, K. *Mardata: vzpoury v žurnalistice: dějiny rozhovoru a další texty o médiích 2006 - 2011*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, s. 100. ISBN 978-80-7367-851-7 a ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000, s. 192. ISBN 80-85866-69-2.

¹⁰⁰ KMENTA, J. *Životopis jako povídka: kauza jako hrom*. [online]. © 30. 11. 2009 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: http://www.kmenta.cz/cz/kdo_jsem-zivotopis_jako_povidka.aspx.

¹⁰¹ SLONKOVÁ, S. a J. KUBÍK. *Tíha Olova: a co jsme do novin nenapsali*. Praha: Pragma, 2001, s. 247 - 284. ISBN 80-7205-852-5.

¹⁰² V médiích se následně objevily i další politické skandály, např. tzv. bamberská aféra, kterou rozpoutala reportáž odvysílaná v pořadu České televize Nadoraz. Protože však při policejním vyšetřování

Později novináři poukázali i na další problematické momenty financování politických stran. Deník Mladá fronta Dnes v září 1999 uvedl, že se na financování volební kampaně České strany sociálně demokratické (ČSSD) v roce 1996 podílela společnost Chemapol, která dala stranickým představitelům k dispozici karty na čerpání pohonných hmot. Deník upozornil, že strana sponzorský dar nepřiznala ve zprávě o hospodaření¹⁰³.

2.2 Otázky české investigativní žurnalistiky po r. 2000

Vzhledem k tomu, že jsou konkrétní významnější kauzy investigativní žurnalistiky od roku 2000, které měly trestněprávní důsledky, předmětem analytické části diplomové práce, nebudeme je v této kapitole popisovat, ale zaměříme se na problematické momenty soudobé české investigativní žurnalistiky.

Odborníci upozorňují, že pátrací novinářina doplácí na to, že je časově a především finančně náročná. Podle Vernerera je investigativní žurnalistika „*mnohem náročnější na čas i na finanční prostředky než jakékoli jiné zpravodajství*“¹⁰⁴. Wollner soudí, že se redakcím ekonomicky spíše nevyplácí a upozorňuje, že se například nemusí potvrdit některé tipy a výdaje na pátrání jsou tak zbytečné¹⁰⁵. Dopředu není jasné ani to, jak bude příspěvek přijat čtenáři nebo diváky¹⁰⁶.

vyšlo najevo, že aféru vyvolal Jan Vízek, který předal reportérům zfalšovaný dokument s cílem poškodit Českou stranu sociálně demokratickou (ČSSD) před volbami, nebude bamberská aféra řazena mezi příklady investigativní žurnalistiky. Byť se zároveň potvrdilo, že představitel ČSSD se skupinou podnikatelů kolem Vízka v roce 1995 v německém městě Bamberg skutečně jednali a něco dohodli. Spíše šlo o reportáž sestávající z nařčení a jeho popření v kombinaci s únikem (falešného) dokumentu. (Více o aféře Bamberg viz SLONKOVÁ, S. a J. KUBÍK. *Tíha Olova: a co jsme do novin nenapsali*. Praha: Pragma, 2001, s. 159 - 180. ISBN 80-7205-852-5.)

¹⁰³ SLONKOVÁ, S. a J. KUBÍK. *Tíha Olova: a co jsme do novin nenapsali*. Praha: Pragma, 2001, s. 221 - 230. ISBN 80-7205-852-5.

¹⁰⁴ VERNER, P. *Úvod do praktické žurnalistiky*. 2. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 12. ISBN 978-80-86723-87-7. Srov. ORSÁG, P. Investigativní žurnalistika a možnosti jejího uplatnění v českém regionálním zpravodajství. In: *Regionální média v evropském kontextu*. 1. vyd. Editorka WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, L. Brno: Masarykova univerzita, 2007, s. 55. ISBN 978-80-210-4473-9 nebo ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000, s. 194. ISBN 80-85866-69-2.

¹⁰⁵ Z úsporných důvodů bylo v roce 2009 přerušeno vysílání pořadu Na vlastní oči. Obnoveno bylo v roce 2012, ovšem v listopadu 2013 byl opět oznámen konec vysílání pořadu.

¹⁰⁶ WOLLNER, M. Sněžný leopard v české kotlině. In: *O reportáži, o reportérech*. 1. vyd. Editoři OSVALDOVÁ, B., KOPÁČ, R. a A. TEJKALOVÁ. Praha: Karolinum, 2010, s. 103. ISBN 978-802-4617-817.

Šmíd již v roce 2000 uvedl:

„(...) *pravá investigativní žurnalistika také něco stojí a musíme si přiznat, že se těžko dnes u nás najde redakce, která by si dovolila vyčlenit jednoho či dva reportéry na dva až tři měsíce pátrání, a že by mu poskytla mimořádné finanční zdroje v zájmu jednoho, jediného případu tak, jak to dělají americké listy, které si investigativního reportéra mohou dovolit.*“¹⁰⁷

Situace se od té doby příliš nezměnila. V souvislosti se světovou finanční krizí z roku 2008 i vytrvale klesajícím prodaným nákladem českých novin se naopak v médiích nadále snižují náklady na jejich provoz.

A když se podle Trampoty zhorší ekonomická situace, například vlivem snížení inzertních výdajů v obdobích ekonomické recese, omezuje zpravodajská organizace své výdaje, a to především nákladnějších složek zpravodajské produkce, jako jsou výdaje na zahraniční zpravodaje nebo investigativní žurnalistiku¹⁰⁸.

Čermák již v roce 2005, tedy před příchodem světové krize, označil za jeden z největších problémů českých médií podfinancovanost, která vede k tomu, že redakce zaměstnávají méně novinářů než srovnatelná média v Evropě a v USA¹⁰⁹ a části novinářů nabízejí takové platy, které vyhovují jen mladým začínajícím žurnalistům, což má vliv na kvalitu obsahu¹¹⁰.

„*Chybí zkrátka objevené a původní zpravodajství, nemluvě ani o tzv. investigativní žurnalistice.*“¹¹¹

¹⁰⁷ ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000, s. 192. ISBN 80-85866-69-2.

¹⁰⁸ TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006, s. 157. ISBN 80-7367-096-8.

¹⁰⁹ Např. Hvižďala v této souvislosti upozorňuje na to, že rešeršní oddělení, v nichž v zahraničí pracují desítky lidí, v českých médiích zcela chybí. (Viz HVÍŽDALA, K. *Mardata: vzpoury v žurnalistice: dějiny rozhovoru a další texty o médiích 2006 - 2011*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, s. 92. ISBN 978-80-7367-851-7.)

¹¹⁰ ČERMÁK, M. „Máme pitomější politiky, nebo novináře?“. zamyšlení nad důvěryhodností médií, novinářů, prodejců ojetých aut i politiků. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 38 - 39. ISBN 80-7178-925-9. Srov. JIRÁK, J. Masová média a česká společnost. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 16. ISBN 80-7178-925-9 a KUBITA, J. *Česká média jsou v úpadku*. [online]. © 12. 12. 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://publo.cz/ceska-media-jsou-v-upadku/>.

¹¹¹ ČERMÁK, M. „Máme pitomější politiky, nebo novináře?“. zamyšlení nad důvěryhodností médií, novinářů, prodejců ojetých aut i politiků. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 38. ISBN 80-7178-925-9. Novinář Jaroslav Spurný k nedostatku financí na investigativní žurnalistiku přidává další dva faktory: nedostatek prostoru v médiích pro sérii článků věnující se jedné problematice a malý zájem recipientů. (viz SPURNÝ, J. Chyťte zloděje, odhalte korupčníka. *Mediažurnál*. 2011, roč. 18, č. 2, s. 8. ISSN 1210-7395.)

Podle Jiráka vývoj na české mediální scéně nijak nevybočuje z vývoje v zahraničí¹¹². Přibližně od 70. let 20. století totiž i v zemích s demokratickou tradicí dochází ke stále silnější komodifikaci médií, v rámci níž je na média stále více nahlíženo jako na zboží. V době, kdy v českém prostředí docházelo k přechodu z příkaznického modelu fungování médií na model liberálně-demokratický¹¹³, tak prodělával tento systém jednu ze svých největších krizí, která spočívala ve sledování logiky maximalizace zisků, minimalizace nákladů a větším podléhání zákulisním tlakům. V českém prostředí následně podle Jiráka došlo k hyperkomercializaci většiny médií, která jsou tak podřízena kritériu tržní úspěšnosti¹¹⁴. Důraz na ekonomický úspěch navíc podle Jiráka a Köpplové vede k tomu, že v žurnalistické produkci vítězí povrchnost a senzacechtivost^{115 116}.

Dalším problémem, který je v odborné literatuře popisován v souvislosti s investigativní žurnalistikou v českém prostředí, je nízký nebo dokonce žádný vliv zveřejněných odhalení. Podle Ruß-Mohla a Bakičové nevedou k potrestání viníků nebo přijetí politické odpovědnosti kvůli nízké politické kultuře¹¹⁷. Verner daný jev vysvětluje odlišným společenským klimatem, levicovými tradicemi a dlouholetou absencí demokracie¹¹⁸.

„Český investigativní žurnalista si nesmí dělat velké iluze o okamžité účinnosti svého skandálního odhalení a čekat zjednání nápravy. V ČR platí, že čím větší korupční aféra, tím větší pravděpodobnost, že nebude odsouzena.“¹¹⁹

Hvížd'ala má za to, že po roce 1989 nedošlo k přetržení starých klientelistických vazeb¹²⁰, a že „*vyšetřovat se začíná až tehdy, kdy dotyčným chybí politické krytí*“¹²¹.

¹¹² Podle Hvížd'aly je rešeršní novinářská práce ohrožena všude na světě. (Viz HVÍŽD'ALA, K. *Mardata: vzpoury v žurnalistice: dějiny rozhovoru a další texty o médiích 2006 - 2011*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, s. 105. ISBN 978-80-7367-851-7.)

¹¹³ Viz kapitola 2.1.

¹¹⁴ JIRÁK, J. Masová média a česká společnost. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 13 - 20. ISBN 80-7178-925-9.

¹¹⁵ JIRÁK, J. a B. KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009, s. 110. ISBN 978-80-7367-466-3.

¹¹⁶ Povrchnost a senzacechtivost amerických médií kritizoval již počátkem 90. let 20. století novinář Carl Bernstein. (Viz BERNSTEIN, C. *Kultura idiotů*. *Respekt*. 1992, roč. 4, č. 35, s. 6. ISSN 0862-6545.)

¹¹⁷ RUß-MOHL, S. a H. BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, s. 115. ISBN 80-247-0158-8.

¹¹⁸ VERNER, P. *Vývojové trendy v českých médiích po roce 1989*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 113. ISBN 978-80-7452-007-5.

¹¹⁹ Tamtéž.

¹²⁰ HVÍŽD'ALA, K. *Jak myslet média: eseje, přednášky, články a rozhovory 2004 - 2005*. 1. vyd., Praha: Máj, Dokořán, 2005, s. 33. ISBN 80-7363-047-8.

Podle právního filozofa Jiřího Přibáně hraje svou úlohu i pasivita veřejnosti, která kvůli zkušenosti s totalitou není zvyklá požadovat řešení problémů¹²².

Dalším možným důvodem nízkého dopadu investigativních zjištění je podle Besta zveřejňování velkého množství kauz a zároveň jejich nedotahování do konce¹²³. Podle Josefa Klímy jedna aféra překrývá druhou, zvětšuje se jejich tolerance, což nazývá inflací skandálů¹²⁴.

Odborná literatura se zabývá rovněž hranicí, která je mezi investigativní žurnalistikou a indiskrecí či zveřejňováním (dodaných) kompromitujících materiálů. Podle Vernerera byl v této souvislosti určující rok 2006, kdy česká žurnalistika vstoupila z období zrání do období přezrálosti a investigativní žurnalistika se přeměnila v žurnalistiku „*pomlouvačnou, skandální a kompromitující (zejména v předvolebních obdobích)*“¹²⁵.

Podobně skepticky se vyjádřil i Šmíd:

„*Nedělám si žádné iluze o naší „investigativní“ žurnalistice. Z větší části začíná konat na základě dodaných kompro materiálů.*“¹²⁶

Šmíd zároveň upozorňuje na to, že celá řada tzv. investigací byla pouhými indiskrecemi, o které se novinář nemusel přičinit a stal se pouze nástrojem ke zveřejnění¹²⁷, nástrojem cizích zájmů.

Best v této souvislosti tvrdí:

„*Čeští investigativní žurnalisté často příliš spoléhají na materiály, které jim někdo strčí přímo pod nos, aniž by si položili některé klíčové otázky. Například: Kdo profituje z úniku těchto informací? Nevyužívá mě někdo pro své vlastní záměry?*“

¹²¹ HVÍŽDALA, K. *Mardata: vzpoury v žurnalistice: dějiny rozhovoru a další texty o médiích 2006 - 2011*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, s. 105. ISBN 978-80-7367-851-7.

¹²² HVÍŽDALA, K. *Jak myslet média: eseje, přednášky, články a rozhovory 2004 - 2005*. 1. vyd., Praha: Máj, Dokořán, 2005, s. 59. ISBN 80-7363-047-8.

¹²³ BEST, E. Nedokončené příběhy tajných zdrojů. *Mediažurnál*. 2011, roč. 18, č. 2, s. 6. ISSN 1210-7395.

¹²⁴ HVÍŽDALA, K. *Jak myslet média: eseje, přednášky, články a rozhovory 2004 - 2005*. 1. vyd., Praha: Máj, Dokořán, 2005, s. 33. ISBN 80-7363-047-8.

¹²⁵ VERNER, P. *Vývojové trendy v českých médiích po roce 1989*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 55 - 56. ISBN 978-80-7452-007-5. Srov. ŽANTOVSKÝ, P. *Hrobaři, ratlíci a čáryfukové: aneb Procházky minovým polem české žurnalistiky po r. 1989*. 1. vyd. Praha: Votobia, 2002, s. 18. ISBN 80-7220-130-1 nebo ŽANTOVSKÝ, P. *Média na pranýři*. 1. vyd. Praha: Votobia, 2004, s. 99. ISBN 80-7220-207-3.

¹²⁶ ŠMÍD, M. *Ještě jednou whistleblowers (ti, kteří upozorňují na nepravosti)*. [online]. © 7. 5. 2009 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/09/2080507.html>.

¹²⁷ ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000, s. 191 - 192. ISBN 80-85866-69-2.

*Neprokazují svým čtenářům špatnou službu, když nezaplňují prázdná místa příběhu? Jak mohou ospravedlnit odhalení některých detailů ze spisů nebo záznamů, zatímco odhalení jiných ne?*¹²⁸

Josef Klíma uvádí, že jej motivy zdroje zajímají, morálně je však nehodnotí a rozhodující je pro otázku zveřejnění pouze pravdivost sdělení¹²⁹.

¹²⁸ BEST, E. Nedokončené příběhy tajných zdrojů. *Mediažurnál*. 2011, roč. 18, č. 2, s. 7. ISSN 1210-7395.

¹²⁹ HVÍŽDALA, K. *Jak myslet média: eseje, přednášky, články a rozhovory 2004 - 2005*. 1. vyd., Praha: Máj, Dokořán, 2005, s. 39. ISBN 80-7363-047-8. Srov. WOLLNER, M. Sněžný leopard v české kotlině. In: *O reportáži, o reportérech*. 1. vyd. Editoři OSVALDOVÁ, B., KOPÁČ, R. a A. TEJKALOVÁ. Praha: Karolinum, 2010, s. 103. ISBN 978-802-4617-817.

3 REGULACE MÉDIÍ

Na práci investigativních žurnalistů mají vliv různé regulační mechanismy či omezení. Burton a Jiráček je rozděluje na dobrovolná a vnučená nebo na interní a externí. Klasickým příkladem dobrovolného, interního omezení jsou profesní kodexy, přijímané profesními organizacemi, nebo pravidla, která profesní skupině určil vlastník média, klasicky ve formě etického kodexu. Vnučenými, externími opatřeními jsou zákonná opatření nebo regulační orgány, jejichž existence vyplývá ze zákona¹³⁰.

3.1 Žurnalistika a etika

Při studiu etiky lze podle Moravce rozlišit mezi čtyřmi základními přístupy. Prvním je *deskriptivní etika*, popisující mravní rozhodnutí a hodnoty zastávané společností, nehodnotí však, co je a není správné. Druhým přístupem je *normativní etika*, zkoumající normy, na jejichž základě lidé rozlišují mezi správným a nesprávným. Třetím přístupem je *metaetika*, která se zabývá jazykem, jímž se o morálce hovoří. Posledním, čtvrtým přístupem je *aplikovaná etika*, která se věnuje konkrétním problémům a zahrnuje i oblasti etiky různých profesí, včetně novinářské etiky¹³¹.

Novinářská etika je podle Reifové et al. souborem profesních norem, které se vztahují k výkonu novinářského povolání, reflektují přijímané morální hodnoty, a na jejichž základě se určují postupy při práci na mediálních produktech. Jde tedy o soubor norem, kterými se má řídit žurnalista při své práci¹³².

¹³⁰ BURTON, G. a J. JIRÁK. *Úvod do studia médií*. 1. vyd. Praha: Barrister & Principal, 2001, s. 125 - 129. ISBN 80-85947-67-6. Srov. REIFOVÁ, I. et al. *Slovník mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, s. 56. ISBN 80-7178-926-7.

¹³¹ MORAVEC, V. Etika a česká média. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 50 - 51. ISBN 80-7178-925-9.

¹³² REIFOVÁ, I. et al. *Slovník mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, s. 56. ISBN 80-7178-926-7.

3.1.1 Etické mantinely a problematické postupy

Mezi normy, které určují novinářskou etiku, patří v demokratických společnostech podle Reifové et al. zásady úcty k pravdě, pečlivého a spolehlivého informování, potlačování postojových náklonností či animozit a zvažování dopadu vlastní činnosti. A rovněž zvažování významu sdělení z hlediska veřejného zájmu a naopak práva na ochranu soukromí¹³³.

Podle Moravce patří mezi hlavní etické problémy, s nimiž se může novinář při své práci setkat, porušování práva na ochranu soukromí¹³⁴, střet zájmů¹³⁵, úplatky, klamání¹³⁶, osobní účast na zprávě¹³⁷ a plagiátorství¹³⁸.

To se vztahuje i investigativní žurnalistiku, byť má i své specifické etické otázky. Podle Ruß-Mohla a Bakičové nelze souhlasit s nezákonnými technikami rešerše, například s vloupáním za účelem obstarání si dokumentů, byť by byly činěny při cestě za odhalením špatného jednání¹³⁹.

Další etickou otázkou investigativní žurnalistiky je metoda undercover, tedy skrytá rešerše. Jde o situaci, kdy novinář vystupuje pod falešnou identitou, hraje roli někoho jiného. Podle Ruß-Mohla a Bakičové je tato metoda nemorální a většina seriózních médií ji neakceptuje. Zároveň však rozlišují. Za nevinné označují situace, kdy se žurnalista převlékne za žebráka nebo revizora a pozoruje, jak se lidé chovají v určitých situacích. Za problematičtější označují metody novináře Güntera Wallrafa, jenž se nechával zaměstnávat pod falešnou identitou, aby poznal vnitřní chod průmyslových podniků nebo bulvárního deníku Bild¹⁴⁰.

¹³³ REIFOVÁ, I. et al. *Slovník mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, s. 56. ISBN 80-7178-926-7.

¹³⁴ Například při referování o obětech trestných činů.

¹³⁵ Například když novinář kandiduje ve volbách do zastupitelstva a současně vytváří zpravodajství o lokální politice.

¹³⁶ Čtenáře, zdroje, respondenta nebo účastníka děje, o kterém novinář informuje.

¹³⁷ Novinář přestává být nezaujatým pozorovatelem.

¹³⁸ MORAVEC, V. *Etika a česká média*. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 51 - 53. ISBN 80-7178-925-9. Srov. RUß-MOHL, S. a H. BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, s. 243. ISBN 80-247-0158-8 nebo VERNER, P. *Mediální výchova: průřezové téma*. 1. vyd. Úvaly: Albra, 2007, s. 89. ISBN 978-80-7361-042-5.

¹³⁹ RUß-MOHL, S. a H. BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, s. 116. ISBN 80-247-0158-8.

¹⁴⁰ RUß-MOHL, S. a H. BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, s. 116. ISBN 80-247-0158-8.

Vedle metody undercover je z etického hlediska rovněž diskutováno používání záznamových prostředků, aniž o tom natáčený nebo nahrávaný ví, typicky skryté kamery. Podle Syndikátu novinářů ČR patří skrytá kamera k nepoctivým prostředkům, kterými se získávají informace, a její užívání je třeba posuzovat v souvislosti s veřejným zájmem na zveřejnění nějaké informace¹⁴¹.

Novináři undercover metodu i používání skryté kamery hájí. Kmenta sice připouští, že je skrytá kamera spíše výjimečným prostředkem, je však velmi důležitá v případech, kdy je potřeba získat důkaz, který obstojí na veřejnosti. Například záznam nabídky úplatku¹⁴².

Podobně na použití skryté kamery, tedy jako důležitého způsobu obstarání si důkazů, kvůli kterým mohou konat orgány činné v trestním řízení, hledí i Klíma¹⁴³. Nevidí problém v tom, když se na skrytou kameru zaznamená neetické nebo nezákonné jednání¹⁴⁴.

Dalším problémem, na který může investigativní novinář narazit, je etická přípustnost provokace. Situace, kdy se novinář stane „agentem provokatérem“ a někoho vyprovokuje k nezákonnému jednání, aby o tom později mohl referovat, označují Ruß-Mohl a Bakičová za extrémní¹⁴⁵. Provokaci zcela odmítá například novinář Jan Macháček:

„Provokování trestného činu (a vlastně provokování čehokoli) může za určitých velmi omezených pravidel – a pokud to zákon umožňuje – příslušet policii, novinář, resp. reportér provokatérem být nesmí, protože má přinášet informace o reálném světě a skutečných situacích, které by vznikly tak jako tak, bez jeho přispění.“¹⁴⁶

¹⁴¹ AUST, O. *Anketa: Skrytá kamera v „kauze Dalík“*. [online]. © 1. 12. 2006 [cit. 2013-12-31].

Dostupné z: <http://www.aust.cz/2006-12-01/anketa-skryta-kamera-v-kauze-dalik/>.

¹⁴² KMENTA, J. *Investigativní žurnalistika v České republice: skryté kamery jako důkaz*. [online]. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: http://www.kmenta.cz/cz/investigativni_zurnalistika-investigativni_zurnalistika_v_CR.aspx.

¹⁴³ KLÍMA, J. *Vlastníma očima: aneb Před kamerou i za ní*. 1. vyd. Praha: Andrej Šťastný, 2009, s. 60. ISBN 978-80-86739-38-0.

¹⁴⁴ KLÍMA, J. *Vlastníma očima: aneb Před kamerou i za ní*. 1. vyd. Praha: Andrej Šťastný, 2009, s. 58. ISBN 978-80-86739-38-0.

¹⁴⁵ RUß-MOHL, S. a H. BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, s. 116. ISBN 80-247-0158-8.

¹⁴⁶ MACHÁČEK, J. *Pandury a novinářská etika*. [online]. © 24. 2. 2010 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://respekt.ihned.cz/audit-jana-machacka/c1-40725000-pandury-a-novinarska-etika>.

3.1.2 Etické kodexy

Vodítkem při posuzování etických hranic určitého jednání mohou být a často jsou etické kodexy. Podle McNaira musí mít žurnalistika etický kodex z toho důvodu, že je profesí. A pokud mají být novináři přijímáni jako profesní skupina, musí pracovat podle jednotného kodexu, který zaručí jejich bezúhonnost a důvěryhodnost¹⁴⁷. Čermák míní, že jsou etické kodexy důležitým signálem pro čtenáře a diváky, že práce novinářů není anarchií, ale řídí se konkrétními pravidly¹⁴⁸.

Ruß-Mohl a Bakičová nutnost etického kodexu vysvětlují i nedostatečnou vnější regulací žurnalistiky, jejímž důvodem je ochrana svobody tisku. Etický kodex by tak měl pokrývat oblasti, které nejsou předmětem právních norem a zákonů, a měl by jasně vyjadřovat, co je a co není v žurnalistice profesionální. Ruß-Mohl a Bakičová na druhou stranu připouštějí, že etické kodexy a profesní normy mají jen omezený vliv, protože sebekontrolním organizacím, které kodexy stanovují, se často nedostává možnost udělovat sankce a tím dodržování kodexu prosadit¹⁴⁹.

V českém prostředí začínala po změnách, které přinesl listopad 1989, diskuse o novinářské etice jen pomalu. Moravec to dává do souvislosti s předchozím autoritářským systémem. Novináři tak v novém společenském zřízení zpočátku „*cháпали každou normativní regulaci (včetně principu samoregulace) jako omezování svobody slova a médií*“¹⁵⁰.

První hlubší diskuse o etickém rozměru práce žurnalistů přišla v první polovině 90. let. Čermák připomíná, že v té době bylo běžné to, co by bylo o deset a více let později nepřijatelné, například otevřená podpora politických stran ze strany některých novinářů nebo jejich spolupráce s politiky¹⁵¹.

¹⁴⁷ MCNAIR, B. *Sociologie žurnalistiky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, s. 67. ISBN 80-7178-840-6.

¹⁴⁸ ČERMÁK, M. „Máme pitomější politiky, nebo novináře?“, zamyšlení nad důvěryhodností médií, novinářů, prodejců ojetých aut i politiků. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 45. ISBN 80-7178-925-9.

¹⁴⁹ RUß-MOHL, S. a H. BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, s. 237 - 238. ISBN 80-247-0158-8.

¹⁵⁰ MORAVEC, V. Etika a česká média. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 53. ISBN 80-7178-925-9.

¹⁵¹ ČERMÁK, M. „Máme pitomější politiky, nebo novináře?“, zamyšlení nad důvěryhodností médií, novinářů, prodejců ojetých aut i politiků. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 44 - 45. ISBN 80-7178-925-9.

Prvním kodexem, který se zabýval etickou rovinou žurnalistiky, byl podle Moravce pravděpodobně Kodex ČT. Rada ČT schválila na návrh generálního ředitele České televize 27. září 1995 Statut ČT a kodex byl jeho přílohou¹⁵². Další kodex, s označením Etický kodex novináře, přijala 18. června 1998 valná hromada Syndikátu novinářů České republiky¹⁵³. Na jeho dodržování dohlíží Komise pro etiku, která se zabývá podněty veřejnosti i novinářů, a vydává k nim svá stanoviska.

Pravděpodobně prvním tištěným médiem, které po roce 1989 zveřejnilo svůj vlastní etický kodex, byl podle Moravce časopis Týden, který tak učinil v říjnu 1998¹⁵⁴. Podle Čermáka se kodex Týdne v novinářské obci nesetkal s přílišným pochopením. Navíc nevznikl z vnitřní potřeby redakce, ale zavedl ho tehdejší zástupce šéfredaktora Michal Růžička po svém návratu z ročního studijního pobytu ve Spojených státech amerických. Proto se stal spíše formálním dokumentem, který nebyl příliš využíván a nakonec, se změnou vedení i majitelů, byl zrušen¹⁵⁵.

Významné deníky začaly přijímat své etické kodexy až po roce 2000: Hospodářské noviny v lednu 2002, Mladá fronta Dnes v březnu 2002, etický kodex vydavatele regionálního tisku Vltava-Labe-Press vstoupil v platnost v říjnu 2004¹⁵⁶. Podle Čermáka je ovšem ve většině redakcí kodex spíše formálním dokumentem, jako tomu bylo v Týdnu¹⁵⁷.

Z hlediska investigativní žurnalistiky lze zmínit ustanovení Etického kodexu novináře, podle kterých „*nic neomlouvá nepřesnost nebo neprověření informace*“, je novinář povinen zachovávat profesionální tajemství, pokud si zdroj informací přeje zůstat utajen (i kdyby z toho měly novináři vzniknout potíže), musí novinář přísně

¹⁵² MORAVEC, V. Etika a česká média. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 53. ISBN 80-7178-925-9.

¹⁵³ SYNDIKÁT NOVINÁŘŮ ČESKÉ REPUBLIKY. *Etický kodex*. [online]. © 2007 - 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.syndikat-novinaru.cz/etika/eticky-kodex/>.

¹⁵⁴ MORAVEC, V. Etika a česká média. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 56. ISBN 80-7178-925-9.

¹⁵⁵ ČERMÁK, M. „Máme pitomější politiky, nebo novináře?“. zamyšlení nad důvěryhodností médií, novinářů, prodejců ojetých aut i politiků. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 45. ISBN 80-7178-925-9.

¹⁵⁶ MORAVEC, V. Etika a česká média. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 57. ISBN 80-7178-925-9.

¹⁵⁷ ČERMÁK, M. „Máme pitomější politiky, nebo novináře?“. zamyšlení nad důvěryhodností médií, novinářů, prodejců ojetých aut i politiků. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 45. ISBN 80-7178-925-9.

dodržovat zásadu presumpce nevinny a „považovat pomluvu, neprokázané obvinění, překroucení dokumentů, faktů a lži za nejzávažnější profesionální chyby“¹⁵⁸.

V souvislosti s metodou undercover Kodex ČT zmiňuje, že redaktoři nemohou skrývat svou totožnost ani příslušnost k České televizi. Existuje však výjimka:

„Ve výjimečných případech při sledování otázek veřejného zájmu ve zpravodajských a publicistických pořadech, kdy nelze informace získat nebo ověřit jinak, může Česká televize přistoupit k provedení testu reality, který bude spočívat v uvedení smyšlených údajů nebo předstírání neexistujícího postavení za podmínky, že tímto jednáním nedojde k porušení právních povinností ani k újmě na právech třetích osob.“¹⁵⁹

Při zpracování tématu vážně se dotýkajícího veřejného zájmu, a pokud nelze ani při vynaložení zvýšeného úsilí materiál získat jinak, dovoluje Kodex České televize použití skryté kamery nebo skrytého mikrofonu¹⁶⁰. Použití skryté kamery musí schválit šéfredaktor¹⁶¹.

3.1.3 Diskuse o etice na příkladu kauzy Morava

Dosud nejvýraznější diskuse o etických hranicích investigativní žurnalistiky se v českém prostředí odehrála zřejmě po zveřejnění kauzy poslance ODS Jana Moravy v září 2008. Hlavním autorem materiálu byl reportér Janek Kroupa, který reportáž připravoval pro pořad Natvrdo televize Nova.

Nejprve stručně připomeňme, o co se v případě jednalo. Kroupa se počátkem roku 2008 dohodl s tehdejším poslancem ODS Vlastimilem Tlustým¹⁶² na vytvoření

¹⁵⁸ SYNDIKÁT NOVINÁŘŮ ČESKÉ REPUBLIKY. *Etický kodex*. [online]. © 2007 - 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.syndikat-novinaru.cz/etika/eticky-kodex/>. Podobně tato pravidla zpracovávají i další etické kodexy, viz např. *Kodex České televize*. [online]. © 2003 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/kodex-ct/pdf/kodex-ct.pdf>.

¹⁵⁹ *Kodex České televize*. [online]. © 2003, s. 29. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/kodex-ct/pdf/kodex-ct.pdf>.

¹⁶⁰ Za to je považována i situace, kdy natáčený kameru nebo mikrofon vidí, ale domnívá se, že nejsou uvedeny do provozu.

¹⁶¹ *Kodex České televize*. [online]. © 2003, s. 28 - 29. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/kodex-ct/pdf/kodex-ct.pdf>.

¹⁶² Tlustý v té době patřil ke kritikům vládní koalice, ve složení ODS, Strany zelených (SZ) a Křesťanské a demokratické unie - Československé strany lidové (KDU - ČSL), i vedení vlastní strany v čele s Mirkem Topolánkem.

fingovaných kompromitujících fotografií¹⁶³. Kroupův tým následně vytvořil fiktivní detektivní kancelář a pod jejím jménem fotografie nabízel lidem spjatým s politikou. Zájem projevil Tlustého stranický kolega, poslanec Jan Morava. Do přípravy reportáže byl v té době Kroupou zapojen i deník Mladá fronta Dnes. Jeho redaktor se setkal s Moravou, aby si promluvili o Tlustém, a Morava při té příležitosti redaktorovi nabídl kompromitující materiál na svého kolegu. Následně došlo i k předání fotografií Tlustého. Morava si zároveň u Kroupovy fiktivní detektivní agentury zadal sledování dcery poslankyně SZ Olgy Zubové. Morava se po zveřejnění případu v září 2008 vzdal poslaneckého mandátu.

Následná diskuse o etických rozměrech případu se soustředila především na otázku, zda bylo v aféře „Morava“ etické masivní nasazení skryté kamery, a především, zda bylo etické použití provokace. Kladně na tyto otázky odpověděl například tehdejší šéfredaktor Mladé fronty Dnes Robert Čásenský¹⁶⁴ nebo Jan Jirák, podle kterého užití těchto prostředků a metod v daném případě ospravedlnil veřejný zájem a to, že jiným způsobem se takového zjištění nebylo možné dobrat¹⁶⁵.

Naopak kriticky se zejména k použití provokace postavili tehdejší redaktori Hospodářských novin Tomáš Němeček a Petr Kamberský nebo Jan Macháček z týdeníku Respekt, podle kterého novináři vytvořili situaci, která by bez nich nenastala¹⁶⁶.

Šmíd netrval na absolutním odmítnutí metody provokace a uvedl:

„Chvályhodná snaha odhalit neřády v politickém životě by neměla používat metody, které mohou ohrozit dobré jméno a důvěryhodnost novinářské profese.“¹⁶⁷

Tehdejší předseda Syndikátu novinářů České republiky Miroslav Jelínek uvedl, že použití skryté kamery nebylo neetické. Na otázku, zda měl novinář v takovém případě právo použít metodu provokace, ale odpověděl, že si není jist. Klonil se však k názoru,

¹⁶³ Např. Tlustý s figurantkou v hotelovém bazénku.

¹⁶⁴ ŠMÍD, M. *Letem mediálním světem v aféře „Tlustý/Morava“*. [online]. © 8. 9. 2008 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/09/2000908.html>.

¹⁶⁵ MAŇÁK, V. *Kauza Morava vyvolala diskuse o etické stránce žurnalistiky*. [online]. © 9. 9. 2008 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/media-it/27940-kaucha-morava-vyvolala-diskuse-o-eticke-strance-zurnalistiky/>.

¹⁶⁶ ŠMÍD, M. *Letem mediálním světem v aféře „Tlustý/Morava“*. [online]. © 8. 9. 2008 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/09/2000908.html>.

¹⁶⁷ ŠMÍD, M. *Případ Morava - diskuse pokračuje (nebo začíná?)*. [online]. © 10. 9. 2008 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/09/2000910.html>.

že je v podobných případech přípustné použít provokaci, pokud nespočívá ve vybízení k trestnému činu¹⁶⁸.

3.2 Žurnalistika a právo

3.2.1 Svoboda projevu

Podle Bartoně patří svoboda projevu k nejstarším ústavně garantovaným svobodám, a to již od konce 18. století¹⁶⁹. V právním řádu České republiky jsou svoboda projevu spolu s právem na informace zaručeny mezi politickými právy, v čl. 17 Listiny základních práv a svobod, podle kterého má každý „právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu“¹⁷⁰. Článek zároveň nepřipouští cenzuru a ukládá státním orgánům a orgánům územní samosprávy povinnost poskytovat přiměřeným způsobem informace o své činnosti. Čtvrtý odstavec zakládá možnost omezit svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace zákonem, pokud jde o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých¹⁷¹, bezpečnost státu¹⁷², veřejnou bezpečnost nebo ochranu veřejného zdraví a mravnosti¹⁷³.

Podle Herczega je právo na svobodný projev třeba považovat za „konstitutivní znak demokratické pluralitní společnosti, v níž je každému dovoleno vyjadřovat se k věcem veřejným¹⁷⁴ a vynášet o nich hodnotící soudy“¹⁷⁵. Svoboda projevu má navíc chránit jednotlivce před státní despocií a rozpínavostí státní moci¹⁷⁶.

¹⁶⁸ JELÍNEK, M. Předseda syndikátu k aféře Morava. *Mediažurnál*. 2008, roč. 15, č. 3, s. 2. ISSN 1210-7395.

¹⁶⁹ BARTOŇ, M. *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. 1. vyd. Praha: Leges, 2010, s. 29. ISBN 978-80-87212-42-4.

¹⁷⁰ ČESKO. Zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1993, částka 1, s. 20. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=22426>.

¹⁷¹ Např. v případě neonacistických a rasistických projevů.

¹⁷² Např. v rámci ochrany utajovaných skutečností.

¹⁷³ Tamtéž.

¹⁷⁴ Věci veřejnou jsou zde agendy státních institucí, činnost osob působících ve veřejném životě (tedy politiků, úředníků, soudců, advokátů), umění, novinářské aktivity, showbyznys a vše, co na sebe poutá

Podobně, jako v čl. 17 Listiny základních práv a svobod, je právo na svobodu projevu upraveno i v čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod¹⁷⁷, která vytváří kontrolní mechanismus ochrany skrze Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku¹⁷⁸.

Evropský soud pro lidská práva podle Bartoně hovoří v souvislosti se svobodou projevu ve vztahu k novinářům o „novinářské svobodě“ a poskytuje médiím silnou ochranu, především při poskytování informací ve věcech veřejného zájmu. Do novinářské svobody zahrnul v jednom ze svých rozhodnutí i možnost jisté míry přehánění a provokace¹⁷⁹. Evropský soud pro lidská práva ovšem zároveň vyžaduje dodržování etických pravidel žurnalistiky při plnění role *hlídacího psa*¹⁸⁰.

3.2.2 Právo na ochranu osobnosti

Jak upozorňuje Herczeg, svoboda projevu není bezbřehá a své hranice má tam, kde naráží na práva jiných¹⁸¹. Obvyklý je střet práva na svobodu projevu a práva na ochranu osobnosti¹⁸².

Zakotveno je v čl. 10 Listiny základních práv a svobod, podle které má každý právo na to, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno. Stejně tak má každý právo na ochranu před neoprávněným

veřejnou pozornost. (Viz HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 57 - 58. ISBN 978-80-87576-50-2.)

¹⁷⁵ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 57. ISBN 978-80-87576-50-2.

¹⁷⁶ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 58. ISBN 978-80-87576-50-2.

¹⁷⁷ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 57. ISBN 978-80-87576-50-2.

¹⁷⁸ BARTOŇ, M. *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. 1. vyd. Praha: Leges, 2010, s. 31. ISBN 978-80-87212-42-4.

¹⁷⁹ BARTOŇ, M. *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. 1. vyd. Praha: Leges, 2010, s. 65. ISBN 978-80-87212-42-4.

¹⁸⁰ BARTOŇ, M. *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. 1. vyd. Praha: Leges, 2010, s. 66. ISBN 978-80-87212-42-4.

¹⁸¹ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 59. ISBN 978-80-87576-50-2.

¹⁸² Žádný z právních zájmů, které se mohou dostat do kolize, přitom nemá přednost před jiným. Pokud dojde ke střetu, je konečné rozhodnutí na obecném soudu. (HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 61 - 62. ISBN 978-80-87576-50-2.)

zasahováním do soukromého a rodinného života i před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě¹⁸³.

Podle Herczega nelze dovést legitimitu zveřejnění nějaké informace v případech, když bylo motivováno především cílem někoho poškodit, pokud šířitel informací neověřil nebo se nestaral o to, zda je pravdivá. Potom není možné poskytnout ochranu svobody projevu. V souvislosti s právem na ochranu osobnosti je třeba rovněž uvést, že osoby veřejně činné, typicky politici, musí snést větší množství kritiky než osoby soukromé, aniž by byla porušena jejich osobnostní práva¹⁸⁴. Herczeg rovněž zmiňuje východisko Evropského soudu pro lidská práva, podle kterého je meze přípustné kritiky u vlády širší než u politika a u politika širší než u soukromé osoby¹⁸⁵.

Ochranu osobnosti rozlišujeme veřejnoprávní a soukromoprávní.

Veřejnoprávní ochranu osobnosti představuje trestný čin pomluvy, podle § 184 trestního zákoníku. Pomluvy se podle daného ustanovení dopustí ten, kdo „*o jiném sdělí nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání¹⁸⁶, narušit jeho rodinné vztahy¹⁸⁷ nebo způsobit mu vážnou újmu¹⁸⁸“¹⁸⁹. V takovém případě hrozí pachateli trest odnětí svobody až na jeden rok. Až dvě léta nebo zákaz činnosti hrozí, pokud se pachatel uvedeného jednání dopustí tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo obdobným způsobem.*

Krupka uvádí, že objektem trestného činu pomluvy je „*čest člověka, dobrá pověst, vážnost člověka před pomluvou, která může vážným způsobem narušit občanské*

¹⁸³ ČESKO. Zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1993, částka 1, s. 19. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=22426>.

¹⁸⁴ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 63 - 64. ISBN 978-80-87576-50-2.

¹⁸⁵ HERCZEG, J. *Meze svobody projevu*. 1. vyd. Praha: Orac, 2004, s. 70. ISBN 80-86199-94-0.

¹⁸⁶ Např. přeřazení na nižší funkci. (KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné: zvláštní část: vybrané skutkové podstaty trestných činů a souvisejících přestupků*. 1. vyd. Praha: Armex Publishing, 2012, s. 33. ISBN 978-80-87451-12-0.)

¹⁸⁷ Což může vést např. až k rozvodu. (KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné: zvláštní část: vybrané skutkové podstaty trestných činů a souvisejících přestupků*. 1. vyd. Praha: Armex Publishing, 2012, s. 33. ISBN 978-80-87451-12-0.)

¹⁸⁸ Např. větší odliv zákazníků. (KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné: zvláštní část: vybrané skutkové podstaty trestných činů a souvisejících přestupků*. 1. vyd. Praha: Armex Publishing, 2012, s. 33. ISBN 978-80-87451-12-0.)

¹⁸⁹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 394. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5405>.

soužití“¹⁹⁰. Předmětem útoku se může stát pouze jednatlivec, tedy nikoli úřady, instituce nebo právnické osoby.

Téměř shodně byla formulována skutková podstata trestného činu pomluvy podle § 206 trestního zákona, účinného do 31. prosince 2009.

V českém prostředí existuje již několik případů, kdy bylo zahájeno trestní stíhání za spáchání trestného činu pomluvy, a následně došlo i k odsouzení, v souvislosti s novinovými články. Moravec připomíná jeden z nich, který se týkal textu z roku 2001, v němž tehdejší bulvární deník Super napsal, že se populární herečka Libuše Šafránková léčila z alkoholismu, a jejího manžela Josefa Abraháma list vylicil jako špatného herce a tyрана. Z pomluvy nakonec nebyli obžalováni redaktoři, kteří článek napsali, ale zdroje informací. V roce 2003 Městský soud v Praze podle Moravce rozhodl, že fotograf deníku Super a jeho švagrová, kteří byli zdroji, dostanou osmiměsíční a čtyřměsíční podmíněný trest¹⁹¹.

Je ovšem znám také případ, kdy byl za pomluvu (podle § 206 trestního zákona) odsouzen i novinář, který v podkladu pro článek na kriminální téma pro bulvární deník Blesk uvedl, že pachatel zavraždil svou oběť „při milování“, tedy při dobrovolném pohlavním styku. V době zpracování a uveřejnění textu přitom bylo známo pouze to, že vražda mohla mít sexuální motiv. Následné policejní vyšetřování neprokázalo, že by zavražděná měla s pachatelem dobrovolný sexuální styk. Novinář si podle soudů musel být vědom toho, že zveřejnění takové informace může vážně poškodit vztahy v rodině a zasáhnout do cti zavražděné, jejího manžela, bratra a otce. Žurnalistovi Krajský soud v Plzni uložil v dubnu 2011 peněžitý trest 80 000 Kč a náhradní trest odnětí svobody v trvání osmi týdnů. Odsouzený se v rámci obhajoby dovolával mimo jiné práva na svobodu projevu podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod. Podle Ústavního soudu ale novinářovo jednání překročilo přípustnou intenzitu zásahu do osobnostní sféry jednotlivce a takové překročení nelze v demokratické společnosti tolerovat¹⁹².

¹⁹⁰ KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné: zvláštní část: vybrané skutkové podstaty trestných činů a souvisejících přestupků*. 1. vyd. Praha: Armex Publishing, 2012, s. 33. ISBN 978-80-87451-12-0.

¹⁹¹ MORAVEC, V. *Etika a česká média*. In: JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 59 - 60. ISBN 80-7178-925-9.

¹⁹² Usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2012, sp. zn. II.ÚS 2042/12. [online]. © 18. 10. 2012 [cit. 2013-12-31] Dostupné z: http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=2-2042-12_1.

Podle Ústavního soudu je třeba respektovat specifika běžného periodického tisku, který informuje nejširší veřejnost a může určitou informaci zprostředkovat zjednodušeným způsobem, což ovšem nemusí vést k zásahu do osobnostních práv.

„(...) lze jen stěží trvat na naprosté přesnosti skutkových tvrzení a klást tak na novináře nespílitelné nároky, avšak jen do té míry, pokud celkové vyznění určité informace odpovídá realitě. Ono „přípustné zjednodušení“ nesmí v žádném případě dosáhnout takové intenzity, která by ve svých důsledcích znamenala objektivní nepravdivost uveřejňované informace, což v projednávaném případě nastalo.“¹⁹³

Někteří mediální odborníci ovšem trestnost pomluvy kritizují. Podle Šmída se v rukou totalitního režimu může stát zbraní proti svobodě projevu, a proto Rada Evropy usiluje o to, aby se pomluva netrestala vězením, ale sankcemi v občanskoprávním řízení¹⁹⁴.

S trestným činem pomluvy podle Krupky koresponduje jeden z přestupků proti občanskému soužití, podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích¹⁹⁵. Dopustí se jej ten, kdo *„jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch“*¹⁹⁶. Za jeho spáchání lze uložit pokutu do 5 000 Kč¹⁹⁷.

Soukromoprávní ochranu osobnosti upravuje občanský zákoník. Ve starém občanském zákoníku, účinném do 31. prosince 2013, to byly § 11 a následující pro fyzické osoby a § 19b pro osoby právnické. Podle § 11 občanského zákoníku měla fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti¹⁹⁸, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy. V § 13 dával občanský zákoník fyzické osobě právo domáhat se, aby bylo upuštěno od

¹⁹³ Tamtéž. Podle Herczega i Evropský soud pro lidská práva judikoval, že novinářská svoboda zahrnuje určitou míru přehánění až provokace, pokud se žurnalisté vyjadřují v dobré víře, na základě přesných faktů a poskytují věrohodné a přesné informace při dodržování novinářské etiky. (Viz HERCZEG, J. *Meze svobody projevu*. 1. vyd. Praha: Orac, 2004, s. 70. ISBN 80-86199-94-0.)

¹⁹⁴ ŠMÍD, M. *Zatím bez pomluvy*. [online]. © 26. 7. 2007 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/08/1860726.html>.

¹⁹⁵ KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné: zvláštní část: vybrané skutkové podstaty trestných činů a souvisejících přestupků*. 1. vyd. Praha: Armex Publishing, 2012, s. 34. ISBN 978-80-87451-12-0.

¹⁹⁶ ČESKO. Zákon č. 200/1990 Sb. Zákon o přestupcích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, s. 818. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2346>.

¹⁹⁷ Přestupek lze spáchat slovně, písemně, ale i jiným skutkem, například posunkem. (KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné: zvláštní část: vybrané skutkové podstaty trestných činů a souvisejících přestupků*. 1. vyd. Praha: Armex Publishing, 2012, s. 34. ISBN 978-80-87451-12-0.)

¹⁹⁸ Nejtypičtějším složkami a projevy osobnosti jsou zde písemnosti osobní povahy, obrazové snímky nebo zvukové záznamy.

neoprávněných zásahů do práva na ochranu osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění, případně náhrada nemajetkové újmy v penězích, pokud by nestačila například omluva. Pro jméno a dobrou pověst právnické osoby občanský zákoník upravoval podobnou ochranu v § 19b¹⁹⁹.

Herczeg připomíná, že pokud nactiutřačný výrok zveřejní média, je možné se domáhat uveřejnění odpovědi nebo dodatečného sdělení podle zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně dalších zákonů²⁰⁰ nebo podle zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání²⁰¹.

Podle Herczega je neoprávněným zásahem do osobnostních práv každé nepravdivé nebo pravdu zkreslující tvrzení. Aby však nebyl výklad příliš restriktivní, je takový zásah dán podle Ústavního soudu tehdy, jestliže mezi zásahem a porušením osobnostní sféry existuje příčinná souvislost, a pokud tento zásah v konkrétním případě přesáhl přípustnou intenzitu takovou mírou, kterou v demokratické společnosti nelze tolerovat²⁰².

Podle Bartoně může mít zásah do osobnostních práv podobu mluvené či psané kritiky, šíření nepravdivých informací, ale i satiry nebo karikatury²⁰³.

Herczeg zmiňuje spor na ochranu osobnosti, v němž se Helena Fibingerová domáhala ochrany osobnosti uložením povinnosti společnosti Ringier Axel Springer CZ, a. s. zdržet se v denících Blesk a Aha uveřejňování podobizny, jména a příjmení Fibingerové v souvislosti s referováním o dopravní nehodě, za níž byl stíhán její manžel. Městský soud v Praze žalobě vyhověl, rozhodnutí potvrdil i odvolací soud. Ústavní soud však vyhověl stížnosti žalované a rozsudky zrušil. Přihlédl k tomu, že Fibingerová tehdy zastávala veřejnou funkci místopředsedkyně Rady České televize. Podle Ústavního soudu byl zákaz zveřejňování podobizny, jména a příjmení Fibingerové v souvislosti s předmětnou dopravní nehodou zásahem do práva na

¹⁹⁹ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 66 - 67. ISBN 978-80-87576-50-2.

²⁰⁰ Tiskový zákon.

²⁰¹ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 68. ISBN 978-80-87576-50-2.

²⁰² HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 68 - 69. ISBN 978-80-87576-50-2.

²⁰³ BARTOŇ, M. *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. 1. vyd. Praha: Leges, 2010, s. 237. ISBN 978-80-87212-42-4.

svobodu slova a práva na poskytování informací, protože zasahoval do sféry veřejného zájmu na informace o osobách veřejně činných²⁰⁴.

Od 1. ledna 2014 je účinný nový občanský zákoník, který ochranu osobnosti formuluje obdobně. V § 3 odst. 2 písm. a) je uvedeno, že „každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí“²⁰⁵. Podobně je tomu podle § 81. V odst. 1 je uvedeno, že je chráněna osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv, podle odst. 2 „ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy“²⁰⁶.

Podle § 12 nového občanského zákoníku se každý, kdo se cítí ve svém právu zkrácen, může domáhat ochrany u orgánu vykonávajícího veřejnou moc, což je soud, pokud není stanoveno něco jiného²⁰⁷. Podobně § 82 odst. 1 uvádí, že člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek²⁰⁸. V § 2956 a § 2957 je upravena náhrada nemajetkové újmy na přirozeném právu člověka a přiměřené zadostiučinění²⁰⁹. Ochrana dobré pověsti právnických osob je zakotvena v § 135²¹⁰.

²⁰⁴ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 70 - 73. ISBN 978-80-87576-50-2.

²⁰⁵ ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2012, částka 33, s. 1026. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6144>.

²⁰⁶ ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2012, částka 33, s. 1034. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6144>.

²⁰⁷ ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2012, částka 33, s. 1027. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6144>.

²⁰⁸ ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2012, částka 33, s. 1034. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6144>.

²⁰⁹ ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2012, částka 33, s. 1339. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6144>.

²¹⁰ ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2012, částka 33, s. 1040. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6144>.

3.2.3 Svobodný přístup k informacím

Jak již bylo nastíněno v kapitole 3.2.1, je právo na informace součástí svobody projevu podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod²¹¹. Bartoň to označuje za chápání práva na informace v širším smyslu, tedy jako garanci práva na vyhledávání, přijímání nebo šíření informací, přičemž veřejná moc má povinnost takovou aktivitu neomezovat, není-li pro to legitimní důvod²¹².

Podle Bartoně lze právo na informace ovšem chápat ještě v užším smyslu jako právo, s nímž souvisí aktivní povinnost státu či veřejné moci poskytovat informace. Prováděcím zákonem k této povinnosti se stal zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, který patří mezi důležité instituty (nejen) investigativní žurnalistiky.

Zákon upravuje podmínky práva svobodného přístupu k informacím i podmínky, za kterých jsou informace poskytovány. Subjekty povinnými poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti jsou podle zákona především státní orgány, orgány územní samosprávy a veřejné instituce hospodařící s veřejnými prostředky. Požadovat informace může každá fyzická i právnická osoba. Zákon stanoví postup při podávání žádosti o poskytnutí informace, její poskytnutí i případy, kdy povinný subjekt není povinen informaci poskytnout²¹³. Proti rozhodnutí povinného subjektu je možné se odvolat, rozhodnutí o odvolání je přezkoumatelné soudem²¹⁴.

Kužilek a Žantovský zdůrazňují, že je pro moderní demokratické společnosti charakteristický princip informační otevřenosti. Naopak státní monopol nad informacemi, který poskytuje velkou moc veřejným činitelům i zaměstnancům státní správy, vytváří prostředí, v němž se daří korupci²¹⁵. Informační otevřenost naopak přispívá k tomu, aby byla korupce odhalována, což pomáhá i investigativním žurnalistům.

²¹¹ Podle Herczega je informovanost občanů o věcech veřejného zájmu předpokladem demokratického uplatňování moci. (Viz HERCZEG, J. *Meze svobody projevu*. 1. vyd. Praha: Orac, 2004, s. 12. ISBN 80-86199-94-0.)

²¹² BARTOŇ, M. *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. 1. vyd. Praha: Leges, 2010, s. 79. ISBN 978-80-87212-42-4.

²¹³ Mezi neposkytované informace patří například informace o probíhajícím trestním řízení.

²¹⁴ HERCZEG, J. *Meze svobody projevu*. 1. vyd. Praha: Orac, 2004, s. 13 - 14. ISBN 80-86199-94-0.

²¹⁵ KUŽÍLEK, O. a M. ŽANTOVSKÝ. *Svoboda informací: svobodný přístup k informacím v právním řádu České republiky*. 1. vyd. Praha: Linde, 2002, s. 13. ISBN 80-7201-318-1.

„Samotná zvědavost veřejnosti je silným protikorupčním opatřením, pokud má ke svému naplnění efektivní nástroje. Praxe ukazuje, že téměř každý spor o informace (vyjma kverulantských žádostí) nejen identifikuje problém v daném úřadě, přinejmenším v komunikaci s veřejností, ale často i odhaluje korupční chování. Je tedy zřejmé, že pro zkvalitnění veřejné správy jako celku je přístup veřejnosti k informacím klíčový a urychlující prvek.“²¹⁶

3.2.4 Ochrana zdroje informací

Důležitým institutem, kvůli kterému mohou (nejen) investigativní novináři získat důležité informace, je ochrana zdroje, též nazývána jako redakční tajemství. Informátoři jsou někdy ochotni poskytnout důležité informace, jejichž zveřejnění je ve veřejném zájmu, pouze za předpokladu, že nebude rovněž zveřejněna jejich identita, a že ji novinář ani nesdělí žádnému z orgánů. Důvodem je, že se mohou obávat postihu, odvety nebo ztráty pracovního místa. Novinář, který by přes daný slib nechránil svůj zdroj, by sám sebe diskvalifikoval jako nedůvěryhodného.

Pokud pomineme, že povinnost chránit zdroj novináři ukládají některé etické kodexy, možnost ochrany zdroje zakládá § 16 zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů, tedy tiskového zákona.

Zákon stanoví, že fyzická nebo právnická osoba, která se podílela na získávání nebo zpracování informací pro uveřejnění nebo uveřejněných v periodickém tisku, „*má právo odeprít soudu, jinému státnímu orgánu nebo orgánu veřejné správy poskytnutí informace o původu či obsahu těchto informací*“²¹⁷ nebo „*předložení nebo vydání věcí, z nichž by mohl být zjištěn původ či obsah těchto informací*“²¹⁸.

²¹⁶ KUŽÍLEK, O. a M. ŽANTOVSKÝ. *Svoboda informací: svobodný přístup k informacím v právním řádu České republiky*. 1. vyd. Praha: Linde, 2002, s. 127 - 128. ISBN 80-7201-318-1.

²¹⁷ ČESKO. Zákon č. 46/2000 Sb. Zákon o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 17, s. 589. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3405>.

²¹⁸ Tamtéž.

Herczeg rovněž upozorňuje, že právo novináře odepřít výpověď o původu a obsahu zveřejněných informací není absolutní a novinář nemá i přes možnost ochrany zdroje právo odepřít výpověď jako celek. Ale může např. na doplňující dotaz při výslechu odmítnout vypovídat o původu a obsahu zveřejněné informace²¹⁹.

Výjimkou jsou situace, kdy by novinář ochranou zdroje nadržoval pachatele trestného činu, případně by nesplnil povinnost přezkazit nebo oznámit trestný čin²²⁰. Podle Herczega je otázkou, zda by jako trestný čin nadržování mohlo být chápáno odmítnutí prozrazení identity zdroje, který by byl zároveň pachatelem trestné činnosti. Herczeg míní, že takový výklad by dal orgánům činným v trestním řízení možnost, aby „účelově zahájeným trestním stíháním mohly šikanovat nepohodlné novináře“²²¹.

K takovému obvinění novinářů již v českém prostředí došlo, a to v souvislosti s tzv. aférou *Olovo*. Redaktoři Jiří Kubík a Sabina Slonková v květnu 2000 publikovali v deníku *Mladá fronta Dnes* text, v němž zveřejnili obsah dokumentu s pracovním názvem operace *Olovo*, který vznikl v týmu poradců tehdejšího premiéra Miloše Zemana. Uniklý materiál určoval postup při budoucím znemožnění Zemanovy stranické kolegyně Petry Buzkové. Deník podle článku dokument získal od jednoho ze spolupracovníků premiéra²²². Slonková s Kubíkem uvádějí, že policii od počátku zajímalo, kdo jim dokument předal, což novináři neprozradili. V září 2000 je policie obvinila z trestného činu nadržování:

*„(...) oba novináři, ačkoli byli náležitě poučeni, že osoba, která jim materiál předala, naplnila svým jednáním skutkovou podstatu trestného činu pomluvy podle ustanovení § 206 odst. 1, odst. 2 trest. zákona a že jí zatajením jejího jména umožňují uniknout trestnímu stíhání, odmítli, přes opakované výzvy, vyšetřovatele Policie ČR její jméno sdělit.“*²²³

Oběma novinářům následně udělil milost tehdejší prezident České republiky Václav Havel, který nařídil zastavit trestní stíhání, Slonková s Kubíkem ji však odmítli,

²¹⁹ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 187. ISBN 978-80-87576-50-2.

²²⁰ ČESKO. Zákon č. 46/2000 Sb. Zákon o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 17, s. 589. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3405>.

²²¹ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 190. ISBN 978-80-87576-50-2.

²²² SLONKOVÁ, S. a J. KUBÍK. *Tíha Olova: a co jsme do novin nenapsali*. Praha: Pragma, 2001, s. 10 - 11. ISBN 80-7205-852-5.

²²³ SLONKOVÁ, S. a J. KUBÍK. *Tíha Olova: a co jsme do novin nenapsali*. Praha: Pragma, 2001, s. 43. ISBN 80-7205-852-5.

protože chtěli, aby v případě rozhodl soud²²⁴. K tomu nedošlo, protože v březnu 2011 stíhání žurnalistů zastavilo Městské státní zastupitelství v Praze s odůvodněním, že skutek není trestným činem²²⁵.

Herczeg připomíná rovněž případ novináře a dokumentaristy Martina Šmoka, kterému policie za neprozrazení zdroje uložila pokutu 40 000 Kč. Šmok se obrátil na Ústavní soud, který mu vyhověl a pokutu zrušil. Ústavní soud mimo jiné konstatoval, že by bez prostředků k ochraně zdroje byla omezena schopnost novinářů „klást překážky např. korupci státních úředníků, popř. vykonávat investigativní žurnalistiku vůbec“²²⁶.

Právo na ochranu zdroje podle Moravce ve své judikatuře opakovaně podpořil Evropský soud pro lidská práva. Nátlak na novináře, aby odtajnil zdroj svých informací, podle něho může být porušením čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a ochranu novinářských zdrojů označil za jednu ze základních podmínek svobodného tisku²²⁷:

*„Bez této ochrany by informátoři byli odrazováni od poskytování informací o věcech veřejného zájmu.“*²²⁸

Právo na ochranu zdroje nicméně ani v pojetí Evropského soudu pro lidská práva není absolutní a za splnění kritérií v čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je možné prozrazení informátora požadovat.

²²⁴ SLONKOVÁ, S. a J. KUBÍK. *Tíha Olova: a co jsme do novin nenapsali*. Praha: Pragma, 2001, s. 50 - 51. ISBN 80-7205-852-5.

²²⁵ SLONKOVÁ, S. a J. KUBÍK. *Tíha Olova: a co jsme do novin nenapsali*. Praha: Pragma, 2001, s. 56. ISBN 80-7205-852-5.

²²⁶ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 191. ISBN 978-80-87576-50-2.

²²⁷ MORAVEC, O. *Mediální právo v informační společnosti*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 82 - 83. ISBN 978-80-87576-52-6.

²²⁸ MORAVEC, O. *Mediální právo v informační společnosti*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 83. ISBN 978-80-87576-52-6.

4 MÉDIA A TRESTNÍ ŘÍZENÍ

Vztah médií k trestnímu řízení má z našeho pohledu dvojí rozměr. Žurnalisté mohou buď informovat o probíhajícím trestním řízení, ať již z důvodu důležitosti nebo zajímavosti tématu, nebo, což platí zejména pro investigativní žurnalistiku, mohou přispět k tomu, že se trestní řízení vůbec zahájí kvůli podezření na spáchání trestného činu. Možnost, že by novinář sám stanul v pozici trestně stíhaného nebo odsouzeného, byla zmíněna již v předchozích kapitolách.

4.1 Trestní řízení

Vzhledem k tomu, že je analytická část diplomové práce těsně spjata i s trestním řízením, pokládáme za nutné předložit alespoň stručný popis trestního řízení s důrazem na jeho počáteční fázi.

Trestním řízením se rozumí „*zákonem upravený postup orgánů činných v trestním řízení, případně i jiných osob zúčastněných na trestním řízení, jehož úkolem je náležitě zjistit, zda byl trestný čin spáchán, a je-li tomu tak, zjistit jeho pachatele a uložit mu podle zákona trest nebo ochranné opatření, učiněné rozhodnutí vykonat, popřípadě jeho výkon zařídit, dále působit k upevňování zákonnosti, k předcházení a zamezování trestné činnosti a k výchově občanů*“²²⁹.

Základním účelem trestního řízení je odhalit pachatele skutku, jenž naplňuje znaky trestného činu, skutek vyšetřit a pachatele postavit před soud, jenž rozhodne o vině, nebo nevině. Pokud soud pachatele shledá vinným, uloží mu trest nebo ochranné opatření (nebo upustí od potrestání) a zajistí výkon trestu i ochranného opatření²³⁰. Úkolem trestního řízení není pouze zjistit a potrestat pachatele, ale i zajistit, aby nebyla stíhána, obžalována nebo odsouzena nevinná osoba²³¹.

²²⁹ JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Praha: Leges, 2011, s. 17. ISBN 978-80-87212-92-9.

²³⁰ JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Praha: Leges, 2011, s. 21. ISBN 978-80-87212-92-9.

²³¹ JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Praha: Leges, 2011, s. 22. ISBN 978-80-87212-92-9.

Osoba, proti níž se trestní řízení vede, se podle jeho stadia nazývá podezřelý, obviněný (ten, proti komu bylo zahájeno trestní stíhání), obžalovaný (po nařízení hlavního líčení) nebo odsouzený (po vydání pravomocného odsuzujícího rozsudku nebo trestního příkazu). Ve stadiu řízení před soudem má postavení strany trestního řízení²³², stejně jako státní zástupce, který v trestním řízení zastupuje veřejnou žalobu a je činný ve veřejném zájmu na zjištění všech trestných činů a potrestání jejich pachatelů. Jen státní zástupce může podat obžalobu a soud může rozhodovat pouze o skutku, který je uveden v žalobním návrhu. V přípravném řízení státní zástupce zabezpečuje výkon spravedlnosti a vykonává dozor nad zachováním zákonnosti. Rovněž činí meritorní rozhodnutí v přípravném řízení, tedy má výlučnou pravomoc rozhodovat o způsobech skončení přípravného řízení²³³, s výjimkou odložení věci nebo odevzdání věci²³⁴.

Policejními orgány jsou útvary Policie České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů²³⁵, pověřené orgány Vojenské policie, Vězeňské služby České republiky, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Vojenského zpravodajství, pověřené celní orgány. Úkolem policejních orgánů je v předsoudním stadiu pod dozorem státního zástupce prověřovat trestní oznámení a ostatní podněty k trestnímu stíhání a vyšetřovat. Policista je při provádění úkonů trestního řízení vázán pokyny státního zástupce²³⁶.

Mezi stadia trestního řízení patří přípravné řízení, předběžné projednání žaloby, hlavní líčení, opravné řízení (řádné a mimořádné) a řízení vykonávací. Úkolem přípravného řízení je zjistit, zda je podezření z trestného činu proti určité osobě natolik důvodné, aby byla podána obžaloba a věc byla předána soudu, nebo zda je na místě jiný postup. Atributem přípravného řízení je neveřejnost.

Nejdůležitějšími stadiemi trestního řízení je hlavní líčení. Leží v něm těžiště dokazování, soud přezkoumává obvinění obsažená v obžalobě a rozhoduje o vině a trestu obžalovaného. Opravné řízení slouží k nápravě nesprávných a nezákonných

²³² JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Praha: Leges, 2011, s. 188 - 192. ISBN 978-80-87212-92-9.

²³³ Tedy rozhoduje o postoupení věci jinému orgánu, o zastavení trestního stíhání, o přerušení trestního stíhání, o podmíněném zastavení trestního stíhání, o schválení narovnání, o podmíněném odložení návrhu na potrestání.

²³⁴ JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Praha: Leges, 2011, s. 216 - 220. ISBN 978-80-87212-92-9.

²³⁵ Předchůdci jsou Inspekce ministra vnitra České republiky a Inspekce Policie České republiky.

²³⁶ JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Praha: Leges, 2011, s. 221 - 223. ISBN 978-80-87212-92-9.

rozhodnutí a může být řádné, tedy odvolací²³⁷, nebo mimořádné²³⁸. Následují řízení vykonávací, tedy výkon rozhodnutí²³⁹.

Vzhledem k tématu práce, které se týká primárně počátku trestního řízení, považujeme za nutné se ještě detailněji věnovat přípravnému řízení. Jedná se o úsek trestního řízení od sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, a pokud tyto úkony nebyly provedeny, od zahájení trestního stíhání do podání obžaloby, postoupení věci jinému orgánu nebo zastavení trestního stíhání²⁴⁰. V průběhu přípravného řízení příslušné orgány zajišťují důkazy a osobu obviněného pro řízení před soudem, zároveň ale přípravné řízení brání tomu, aby byly před soud stavěny osoby, u kterých není dostatečné podezření, že mohou být pachatelé trestných činů²⁴¹. Trestní řád zná i zkrácené přípravné řízení, které se týká nejméně závažných trestných činů, a jeho smyslem je v co nejkratší době vyhledat důkazy a postavit obviněného před soud²⁴².

Ve fázi před zahájením trestního stíhání je policejní orgán „*povinen na základě vlastních poznatků, trestních oznámení i podnětů²⁴³ jiných osob a orgánů, na jejichž podkladě lze učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu, učinit všechna potřebná šetření a opatření k odhalení skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a směřujících k předcházení trestné činnosti*“²⁴⁴.

Trestní oznámení je povinen přijímat státní zástupce i policejní orgán. Podnět k zahájení trestního stíhání může vyjít i od státního zástupce nebo policejního orgánu. Podněty k trestnímu stíhání mohou pocházet i od novinářů. Ať již ve formě trestního oznámení, které žurnalista podá a splní tak svou oznamovací povinnost, nebo ve formě

²³⁷ Rozhoduje se o odvolání nebo stížnosti.

²³⁸ Rozhoduje se například o dovolání.

²³⁹ JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Praha: Leges, 2011, s. 465 - 469. ISBN 978-80-87212-92-9.

²⁴⁰ Výsledkem přípravného řízení je buď podání obžaloby nebo dočasné či trvalé upuštění od dalšího trestního stíhání.

²⁴¹ Tím má být chráněn nevinný občan před difamujícími účinky veřejného soudního řízení.

²⁴² JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Praha: Leges, 2011, s. 470 - 477. ISBN 978-80-87212-92-9.

²⁴³ Podnětem je pramen, ze kterého se státní zástupce nebo policejní orgán dozvídá o podezření z trestné činnosti.

²⁴⁴ JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Praha: Leges, 2011, s. 487. ISBN 978-80-87212-92-9. Jde o postup podle § 158 odst. 1 trestního řádu.

zveřejněného materiálu. Podněty k trestnímu stíhání jsou totiž příslušnými orgány čerpány i ze sdělovacích prostředků²⁴⁵.

Přípravné řízení a dozor státního zástupce začíná zahájením úkonů trestního řízení²⁴⁶ k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin. Část přípravného řízení do zahájení trestního stíhání se nazývá prověřováním²⁴⁷, zahájením trestního stíhání začíná vyšetřování. Jestliže prověření podnětu ukáže, že nejsou dány podmínky pro zahájení trestního stíhání, věc se buď odevzdá jinému orgánu²⁴⁸, nebo se odloží²⁴⁹. V opačném případě, pokud prověřováním zjištěné a odůvodněné skutečnosti nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, a jestliže je dostatečně odůvodněn závěr, že jej spáchala určitá osoba, zahájí se trestní stíhání²⁵⁰.

Po zahájení trestního stíhání, tedy ve fázi vyšetřování, policejní orgány shromažďují důkazy o skutečnostech důležitých pro posouzení případu. Dokazování se musí týkat skutku, pro který bylo sděleno obvinění. O dalším postupu po ukončení vyšetřování rozhoduje státní zástupce. Pokud získá z výsledků vyšetřování přesvědčení, že trestný čin byl spáchán a jeho pachatelem je obviněný, podá obžalobu. Státní zástupce může uzavřít přípravné řízení též návrhem na ochranné opatření²⁵¹, podmíněným zastavením trestního stíhání, schválením narovnání, odstoupením od trestního stíhání nebo zastavením trestního stíhání²⁵². Zastavení trestního stíhání má podobný účinek jako zprošťující rozsudek²⁵³.

²⁴⁵ ŠÁMAL, P. et al. *Trestní řád: komentář. II, § 157 až 314s.* 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1939. ISBN 978-80-7400-465-0.

²⁴⁶ Jde o postup podle § 158 odst. 3 trestního řádu. Pokud policejní orgán dojde k závěru, že ve věci nebyly zjištěny skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin (tedy podezření ze spáchání trestného činu), zpravidla oznamovateli, který požádal o vyrozumění o učiněných opatřeních, oznámí, že věc byla po provedeném šetření ve smyslu § 158 odst. 1 trestního řádu (bez dalšího) uložena nebo založena a nelze postupovat podle § 158 odst. 3 trestního řádu, tedy zahájit úkony trestního řízení.

²⁴⁷ Policejní orgán objasňuje a prověřuje skutečnosti důvodně nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.

²⁴⁸ Např. k projednání přestupku nebo ke kázeňskému projednání.

²⁴⁹ Podle § 159a trestního řádu.

²⁵⁰ Podle § 160 trestního řádu. Ze zákonných důvodů nelze stíhání zahájit např. z důvodu promlčení a nemusí být zahajováno např. pokud je neúčelné, tedy jestliže trest, k němuž může vést, je bez významu vedle trestu, který již byl obviněnému uložen pro jiný čin. Trestní stíhání pro některé trestné činy lze zahájit pouze se souhlasem poškozeného.

²⁵¹ Např. ochranné léčení.

²⁵² Např. není-li dostatečně odůvodněno, že skutek spáchal obviněný, nebo bylo-li vyšetřování vyvráceno (tedy nešlo o trestný čin nebo se skutek vůbec nestal).

²⁵³ JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní.* 2. vyd. Praha: Leges, 2011, s. 470 - 518. ISBN 978-80-87212-92-9.

4.2 Presumpce nevinny

Jednou z důležitých zásad, která je přímo jednou ze zásad trestního řízení²⁵⁴ a dovolávají se jí i etické kodexy médií²⁵⁵, je presumpce nevinny.

Podle Herczega je termín presumpce nevinny historicky vzniklým názvem, stavěným do protikladu presumpce viny v inkvizičním procesu. Postupně se z ní stala zásada, podle níž se ten, proti komu se řízení vede, považuje za nevinného, dokud není pravomocný odsuzujícím rozsudkem stanoveno jinak. V tomto smyslu je presumpce nevinny součástí mnoha mezinárodních dokumentů týkajících se lidských práv²⁵⁶ i českého právního řádu²⁵⁷. Podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva presumpce nevinny nezavazuje pouze trestní soudy, ale všechny ostatní instituce státní správy. V jedné z kauz soud konstatoval, že presumpci nevinny musí respektovat i novináři, kteří se rozhodnou komentovat probíhající trestní řízení, protože jejich komentáře mohou způsobit negativně ovlivnit šance určité osoby na fair proces nebo ohrozit důvěru veřejnosti v soudy²⁵⁸.

Herczeg upozorňuje na možná rizika mediální kampaně pro spravedlnost řízení:

„Pokud média - ať již v touze po senzaci, z hospodářských nebo politických důvodů - povedou proti obviněnému mediální kampaně, může to mít za následek, že veřejné mínění bude požadovat odsouzení a také soudci se tlaku takového veřejného mínění nemohou vyhnout a ztratí svou nestrannost.“²⁵⁹

Herczeg připomíná, že právo na presumpci nevinny je součástí práva na ochranu osobnosti a mediálním zásahům se lze bránit žalobou na ochranu osobnosti²⁶⁰.

Jako příklad selhání, při kterém média nedostatečně dodržovala či nedodržovala presumpce nevinny, je uváděn případ bývalého náčelníka skupiny sociální politiky

²⁵⁴ Viz kapitola 4.1.

²⁵⁵ Viz *Kodex České televize*. [online]. © 2003, s. 23 - 25. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/kodex-ct/pdf/kodex-ct.pdf> nebo SYNDIKÁT NOVINÁŘŮ ČESKÉ REPUBLIKY. *Etický kodex*. [online]. © 2007 - 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.syndikat-novinaru.cz/etika/eticky-kodex/>.

²⁵⁶ Např. Všeobecná deklarace lidských práv (1948) nebo čl. 6 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

²⁵⁷ Např. v čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

²⁵⁸ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 133 - 155. ISBN 978-80-87576-50-2.

²⁵⁹ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 173. ISBN 978-80-87576-50-2.

²⁶⁰ HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 180. ISBN 978-80-87576-50-2.

Hradní stráž Miloše Topolovského. Byl podezřelý z několika znásilnění vojáků, kauza skončila zproštěním ve všech bodech obžaloby. Média ještě před soudním řízením zveřejnila Topolovského celé jméno a fotografii. Pochybení novinářů, například v nedostatečném rozlišování, co je obvinění a co prokázaná fakta, konstatovala i Etická komise Syndikátu novinářů ČR²⁶¹.

V této souvislosti se hodí připomenout, že podle Hvižd'aly patří k evropským standardům zobrazovat osoby, které nebyly pravomocně odsouzené, tak, aby nebyly poznat, tedy například s rozrašťovanou tváří²⁶². Hvižd'ala dává příklad na Německu, kde je nutné, aby bylo v záběru vždy nejméně pět osob, nesmí se natáčet na soukromém pozemku nebo v bytě, tvář byla rozrašťována a hlas elektronicky posunut. V opačném případě je možné médium, které daná pravidla poruší, žalovat²⁶³.

²⁶¹ RUß-MOHL, S. a H. BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, s. 228. ISBN 80-247-0158-8.

²⁶² HVÍŽDALA, K. *Jak myslet média: eseje, přednášky, články a rozhovory 2004 - 2005*. 1. vyd., Praha: Máj, Dokořán, 2005, s. 36 - 37. ISBN 80-7363-047-8.

²⁶³ HVÍŽDALA, K. *Dvě mediální kauzy: Tlustý, Morava a Kundera*. [online]. © 25. 10. 2008 [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/karel-hvizdala.php?itemid=4925>.

ANALYTICKÁ ČÁST

5 VÝZKUMNÉ OTÁZKY A HYPOTÉZY

Cílem analýzy je nejprve vyhledat významnější případy české investigativní žurnalistiky od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2013, v rámci nichž se o kauzu, upozorňující na možnou nezákonnou činnost, po jejím odhalení novináři začaly zajímat orgány činné v trestním řízení. Dalším cílem je kvantifikovat okolnosti těchto případů a ve vybraných případech je i hlouběji analyzovat.

Se stanovením cíle analytické části souvisí formulace výzkumných otázek a hypotéz:

Výzkumná otázka 1:

V jaké části sledovaného období (od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2013) se v médiích objevilo nejvíce významnějších zjištění investigativních novinářů, která obsahovala možné podezření na spáchání trestné činnosti, a jimiž se v návaznosti na práci novinářů začaly zabývat orgány činné v trestním řízení?

Hypotéza 1:

Více významnějších zjištění investigativních novinářů, která obsahovala možné podezření na spáchání trestné činnosti, a jimiž se v návaznosti na práci novinářů začaly zabývat orgány činné v trestním řízení, se v médiích objevilo ve druhé půli sledovaného období, tedy od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013.

Výzkumná otázka 2:

Jaká média od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2013 zveřejnila největší počet významnějších zjištění investigativních novinářů (kauz), která obsahovala možné podezření na spáchání trestné činnosti, a jimiž se v návaznosti na práci novinářů začaly zabývat orgány činné v trestním řízení?

Hypotéza 2:

Největší počet významnějších zjištění investigativních novinářů (kauz), která obsahovala možné podezření na spáchání trestné činnosti, a jimiž se v návaznosti na práci novinářů začaly zabývat orgány činné v trestním řízení, zveřejnila od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2013 tištěná média.

Výzkumná otázka 3:

Jaké konkrétní médium od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2013 zveřejnilo největší počet významnějších zjištění investigativních novinářů (kauz), která obsahovala možné podezření na spáchání trestné činnosti, a jimiž se v návaznosti na práci novinářů začaly zabývat orgány činné v trestním řízení?

Hypotéza 3:

Největší počet významnějších zjištění investigativních novinářů (kauz), která obsahovala možné podezření na spáchání trestné činnosti, a jimiž se v návaznosti na práci novinářů začaly zabývat orgány činné v trestním řízení, zveřejnil od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2013 deník Mladá fronta Dnes.

Výzkumná otázka 4:

V jakém počtu kauz zveřejněných od 1. ledna 2000, na jejichž počátku stálo odhalení investigativního novináře, a v nichž bylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto, došlo k zahájení trestního stíhání podezřelého?

Hypotéza 4:

K zahájení trestního stíhání podezřelého nedošlo ani v polovině kauz zveřejněných od 1. ledna 2000, na jejichž počátku stálo odhalení investigativního novináře, a v nichž bylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto.

Výzkumná otázka 5:

V jakém počtu kauz zveřejněných od 1. ledna 2000, na jejichž počátku stálo odhalení investigativního novináře, a v nichž bylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto, byla podána obžaloba?

Hypotéza 5:

Obžaloba nebyla podána ani v jedné třetině kauz zveřejněných od 1. ledna 2000, na jejichž počátku stálo odhalení investigativního novináře, a v nichž bylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto.

Výzkumná otázka 6:

V jakém počtu kauz zveřejněných od 1. ledna 2000, na jejichž počátku stálo odhalení investigativního novináře, a v nichž bylo orgány činnými v trestním řízení do

31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto, došlo k pravomocnému uznání viny obžalovaného soudem?

Hypotéza 6:

K pravomocnému uznání viny obžalovaného soudem nedošlo ani v jedné pětina kauz zveřejněných od 1. ledna 2000, na jejichž počátku stálo odhalení investigativního novináře, a v nichž bylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto.

Výzkumná otázka 7:

Které konkrétní médium (případně pořad) svými investigativními odhaleními, zveřejněnými od 1. ledna 2000, přispělo ve věcech, v nichž bylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto, k největšímu počtu rozhodnutí, kterými došlo k pravomocnému uznání viny obžalovaného soudem?

Hypotéza 7:

K největšímu počtu rozhodnutí, kterými došlo k pravomocnému uznání viny obžalovaného soudem, svými investigativními odhaleními, zveřejněnými od 1. ledna 2000, přispěl ve věcech, v nichž bylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto, pořad Na vlastní oči televize Nova.

6 ANALÝZA KAUZ A JEJICH TRESTNĚPRÁVNÍCH DŮSLEDKŮ

6.1 Metodika výběru

Pro potřeby analýzy byly nejprve vyhledány všechny významnější případy investigativní žurnalistiky, které:

- se objevily v médiích prvně od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2013
- obsahovaly možné podezření na spáchání trestné činnosti
- po zveřejnění se o obsah těchto sdělení začaly zajímat orgány činné v trestním řízení²⁶⁴.

Aby mediální sdělení bylo uznáno za příklad investigativní žurnalistiky, musí splňovat tříbodovou definici ve smyslu, v jakém ji uvádí např. Institut politické žurnalistiky se sídlem ve Washingtonu²⁶⁵:

1. Výsledek vlastní práce novináře: Investigaci²⁶⁶ započal a dokončil novinář. Je přípustné používat části policejních záznamů, oficiálního vyšetřování atd., ale pouze příležitostně a nikoli jako hlavní důkaz pro investigativní závěry. Nejde o podání zprávy o vyšetřování někoho jiného.²⁶⁷

2. Záležitost podstatné důležitosti: Mělo by se jednat o záležitost, která je výrazně ve veřejném zájmu.

3. Záležitost, kterou se ostatní pokoušejí skrýt (před veřejností).

²⁶⁴ Do výběru jsou zařazeny i případy, kdy se samotní novináři ještě před zveřejněním sami obrátili na orgány činné v trestním řízení.

²⁶⁵ Viz kapitola 1.1.

²⁶⁶ V souladu s významem slova *investigace*, tedy šetření nebo pátrání, není za investigativní žurnalistiku pokládáno pouhé zveřejnění nějakého nařčení a jeho odmítnutí nařčenou stranou. Novinář musí předložit nějaký důkaz, který nařčení buď potvrdí, nebo vyvrátí. (Viz kapitola 1.1.)

²⁶⁷ Ve shodě s kritériem číslo 1 není za výsledek investigativní žurnalistiky považováno sdělení, které spočívá ve zveřejnění dodaného nebo uniklého materiálu, včetně policejních dokumentů, případně je takový materiál hlavním zdrojem pro závěry sdělení. Jako investigativní žurnalistika tak není chápáno například zveřejnění přepisů záznamů telekomunikačního provozu, které pořídil některý z orgánů činných v trestním řízení. Rovněž není investigativní žurnalistikou referování o činnosti orgánů činných v trestním řízení v konkrétních trestních věcech, tedy např. že policie někoho obvinila apod.

Aby bylo možné případ označit za významnější, byla dána podmínka, že o investigativním odhalení konkrétního média a následném zájmu orgánů činných v trestním řízení informovala v rámci svého servisu Česká tisková kancelář (ČTK).

Byly vyhledávány citace všech celostátních tištěných médií, internetových serverů nebo televizních pořadů, která měla nebo mají potenciál přinášet vlastní zjištění s původem v investigativní činnosti novináře. Tedy:

- deníky Mladá fronta Dnes, Lidové noviny, Právo, Hospodářské noviny
- týdeníky Respekt, Reflex, Týden, Euro, Ekonom
- televizní pořady Reportéři ČT, Na vlastní oči (TV Nova), Klekánice (ČT), Natvrdo (TV Nova), Soukromá dramata (Prima), Bez cenzury (TV Barrandov)
- servery Aktuálně.cz, Insider, Lidovky.cz, iHned.cz, Česká pozice

Vyhledávání bylo provedeno v Infobance ČTK, v záložce *Archiv zpravodajství, Rozšířené vyhledávání*. V poli *Plný text* byly vždy uvedeny názvy jednotlivých médií ve spojení s názvem policejního orgánu, vždy v prvním pádu jednotného čísla. Pole *Datum vydání* bylo určeno od 1. 1. 2000 do 31. 12. 2013. V poli *Kategorie* byla uvedena kategorie „zak“, tedy kriminalita a právo.

Příklad dotazu:

"Mladá fronta Dnes" AND (policie OR "Národní protidrogová centrála" OR "Útvar pro odhalování organizovaného zločinu" OR "Útvar odhalování korupce a finanční kriminality" OR "Služba pro odhalování korupce" OR "Úřad dokumentace a vyšetřování" OR inspekce OR "Vězeňská služba" OR "Bezpečnostní informační služba" OR "Úřad pro zahraniční styky a informace" OR "Celní správa")

Ve zprávách ČTK byla hledána sdělení v tom smyslu, že se o zjištění konkrétního média zajímají orgány činné v trestním řízení. Pokud byla taková informace zjištěna, byly v případě nutnosti další doplňující informace dohledány v mediální databázi Newton.

6.2 Vyhledané kauzy

V rámci vyhledávání bylo v Infobance ČTK prostudováno celkem 10 948 zpráv. Na základě dotazu, který obsahoval označení média „Mladá fronta Dnes“, bylo vyhledáno 4 763 zpráv, „Lidové noviny“ 1 417 zpráv, „deník Právo“ 1 174 zpráv, „Hospodářské noviny“ 996 zpráv, „Aktuálně.cz“ 1 159 zpráv, „Insider“ 58 zpráv, „Lidovky.cz“ 287 zpráv, „iHned.cz“ 136 zpráv, „Česká pozice“ 64 zpráv, „Českápozice.cz“ 35 zpráv, „Ceskapozice.cz“ 20 zpráv, „týdeník Respekt“ 338 zpráv, „časopis Respekt“ 19 zpráv, „týdeník Reflex“ 16 zpráv, „časopis Reflex“ 20 zpráv, „týdeník Týden“ šest zpráv, „časopis Týden“ 143 zpráv, „týdeník Euro“ 109 zpráv, „časopis Euro“ šest zpráv, „týdeník Ekonom“ 32 zpráv, „časopis Ekonom“ pět zpráv, pořadu „Reportéři ČT“ 47 zpráv, „Soukromá dramata“ 15 zpráv, „Klekánice“ 15 zpráv, „Na vlastní oči“ 68 zpráv, „pořad Bez cenzury“ žádná zpráva, „pořad Natvrdo“²⁶⁸ žádná zpráva.

Po prostudování všech zpráv, vytipování jednotlivých případů a dohledání dalších informací v rámci mediální databáze Newton, bylo vyhodnoceno 32 případů, které odpovídaly stanovené definici investigativní žurnalistiky a zároveň požadavku, aby zjištění novinářů vedla k zájmu orgánů činných v trestním řízení.

6.2.1 Mladá fronta Dnes

Kauza Český dům

- první příspěvky publikovány: 20. března 2001²⁶⁹
- autoři: Jiří Kubík, Sabina Slonková
- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Mladá fronta Dnes upozornil na to, že Ministerstvo zahraničních věcí České republiky uzavřelo pro stát nevýhodnou smlouvu

²⁶⁸ Byly odvysílány pouze dva díly pořadu Natvrdo a obsah obou dílů je znám. Proto byla v případě pořadu Natvrdo učiněna výjimka a do studie byly zahrnuty i dvě kauzy daného pořadu, byť v Infobance ČTK podle daného dotazu nalezeny nebyly.

²⁶⁹ KUBÍK, J. a S. SLONKOVÁ. *Kavan dávat vydělat firmě na úkor státu*. [online]. © 20. 3. 2001 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?r=domaci&c=A010319_215046_domaci_was&t=A010319_215046_domaci_was&r2=domaci.

na pronájem Českého domu v Moskvě se soukromou společností Hotel Český dům se sídlem v Rakovníku.

- trestněprávní důsledky: V únoru 2004 bylo zahájeno trestní stíhání Stanislava Breie, Miroslava Karla a Karla Srby. Následně byla podána obžaloba, Brei se podle ní dopustil trestných činů zneužívání informací v obchodním styku a porušování povinnosti při správě cizího majetku, Karel trestných činů zneužívání informací v obchodním styku a porušování povinnosti při správě cizího majetku a Srba trestných činů zneužívání informací v obchodním styku a porušování povinnosti při správě cizího majetku. Městský soud v Praze dvakrát obžalované zprostil obžaloby, oba rozsudky zrušil odvolací Vrchní soud v Praze. Trestní stíhání obžalovaných bylo v roce 2013 soudy zastaveno, protože byli podle článku II. rozhodnutí prezidenta České republiky o amnestii ze dne 1. ledna 2013 účastní amnestie prezidenta České republiky²⁷⁰.

- dosledováno médii do konce: ano

Kauza pronájmů budov Ministerstva pro místní rozvoj ČR

- první příspěvky publikovány: 8. října 2002²⁷¹

- autor: Sabina Slonková

- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Mladá fronta Dnes upozornil na to, že bývalý ministr pro místní rozvoj Petr Lachnit před svým odchodem z funkce podepsal pro stát nevýhodnou smlouvu na pronájem domu, který ministerstvo spravuje²⁷².

- trestněprávní důsledky: V květnu 2005 média informovala o tom, že bylo zahájeno trestní stíhání bývalého ředitele kabinetu bývalého ministra Lachnita Petra Krejčího. Policie jej obvinila z trestného činu podvodu spáchaného ve stadiu pokusu kvůli podezření, že předkládal Lachnitovi k podpisu smlouvy, přestože věděl, že jejich uzavřením může státu vzniknout škoda²⁷³. Dne 14. června 2005 státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze usnesení o zahájení trestního stíhání zrušil a

²⁷⁰ Viz Příloha A.

²⁷¹ SLONKOVÁ, S. *Lachnit pronajal hotel za cenu bytu*. [online]. © 8. 10. 2002 [cit. 2014-02-23].

Dostupné z:

http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?r=domaci&c=A021007_223357_domaci_pol&l=1&t=A021007_223357_domaci_pol&r2=domaci.

²⁷² Postupem času vyšlo najevo, např. na základě provedeného auditu, že pronájmů vzbuzujících podezření bylo více.

²⁷³ BARTONÍČEK, R. *Pobočník tří ministrů čelí obvinění*. [online]. © 31. 5. 2005 [cit. 2014-01-15].

Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/krimi.aspx?r=krimi&c=A050530_222334_krimi_pol.

věc postoupil Obvodnímu státnímu zastupitelství pro Prahu 1²⁷⁴. Útvar odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování (ÚOKFK SPKV) věc dne 21. dubna 2006 odložil²⁷⁵.

- dosledováno médií do konce: ne

Kauza obchodů s dotacemi

- první příspěvky publikovány: 2. prosince 2004²⁷⁶

- autoři: Jaroslav Kmenta, Václav Dolejší

- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Mladá fronta Dnes upozornil na podezření, že se na Ministerstvu pro místní rozvoj České republiky obchoduje s dotacemi pro obce a města, za jejichž přidělení někteří úředníci dostávají úplatky. Deník vycházel ze záznamů pořízených skrytou kamerou z několika jednání podnikatele Dušana Kubička a bývalého místostarosty města Kuřim Davida Holmana.

- trestněprávní důsledky: Nahrávky předal deník Policii České republiky. Tehdejší náměstek ředitele ÚOKFK SKPV Milan Šiška deníku v květnu 2005 sdělil, že ve věci probíhá prověřování²⁷⁷. Věc byla následně odložena, neboť ve věci nešlo o podezření z trestného činu²⁷⁸.

- dosledováno médií do konce: ne

Kauza bytu Stanislava Grosse

- první příspěvky publikovány: 17. ledna 2005²⁷⁹

- autoři: Jaroslav Kmenta, Jiří Kubík

- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Mladá fronta Dnes upozornil na nesrovnalosti v původu finančních prostředků, které použil tehdejší předseda vlády Stanislav Gross na nákup bytu.

²⁷⁴ Viz Příloha B.

²⁷⁵ Viz Příloha C.

²⁷⁶ KMENTA, J. a V. DOLEJŠÍ. *Dejte provizi, seženu dotaci, slíbil podnikatel*. [online]. © 2. 12. 2004 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?r=domaci&c=A041201_225642_domaci_pol.

²⁷⁷ KMENTA, J. *Úplatky se neřeší, když se jedná o vládní strany*. [online]. © 21. 5. 2005 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/uplatky-se-neresi-kdyz-se-jedna-o-vladni-strany-frf-/krimi.aspx?c=A050520_203022_krimi_bih.

²⁷⁸ Viz Příloha D.

²⁷⁹ KMENTA, J. *Gross: Na byt mi přispěl strýc*. [online]. © 17. 1. 2005 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?r=domaci&c=A050116_215711_domaci_pol.

- trestněprávní důsledky: Policie věc v následujících letech opakovaně prověřovala. Nikdo obviněn nebyl a věc byla odložena²⁸⁰.

- dosledováno médii do konce: ano

Kauza dotace pro obec Lípa-Petrkov

- první příspěvky publikovány: 6. června 2005²⁸¹

- autor: Jaroslav Kmenta

- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Mladá fronta Dnes upozornil na to, že bývalý poslanec a ministr zemědělství Petr Zgarba zařídil pozměňovacím návrhem navýšení dotace pro obec Lípa-Petrkov, v níž tehdy žil. Z navýšení dotace měla mít prospěch Zgarbova rodina.

- trestněprávní důsledky: Případem se po jeho medializaci začal zabývat ÚOKFK SKPV. V listopadu 2005 byla věc odložena²⁸².

- dosledováno médii do konce: ano

Kauza muže, který si přes internet domlouval sex s dítětem

- první příspěvky publikovány: 7. října 2006²⁸³

- autoři: Jana Blažková, Jakub Blažek

- čeho se týkaly první příspěvky: Redaktoři deníku Mladá fronta Dnes se na internetovém diskusním serveru vydávali za jedenáctiletou školačku. Kontaktoval je sedmadvacetiletý muž a začal činit sexuální návrhy. S fiktivní dívkou si domluvil setkání, na kterém ho čekali redaktoři deníku.

- trestněprávní důsledky: Obvodní soud pro Prahu 5 uznal Jiřího Kadrhožku 27. února 2008 vinným z přípravy trestného činu pohlavního zneužívání a odsoudil jej

²⁸⁰ ČTK. *Případ Grossova bytu se definitivně odkládá.* [online]. © 30. 8. 2007 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/pripad-grossova-bytu-se-definitivne-odklada_20802.html#.UuzuRE2x7rc.

²⁸¹ KMENTA, J. *Proč ministr Zgarba sháněl peníze pro obec.* [online]. © 6. 6. 2005 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?r=domaci&c=A050605_211402_domaci_pol&t=A050605_211402_domaci_pol&r2=domaci.

²⁸² MATES, J. *Zgarba vrací úder.* [online]. © 20. 11. 2005 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=97630BD9-5618-46FB-A948-C86C317AB84E&q=&qt=&qsmpl=zgarb%2A+AND+odlo%9E%2A&qsr=&qsc=&qa=>.

²⁸³ BLAŽKOVÁ, J. a J. BLAŽEK. *Je tu mladá holka, která mi ho...?* [online]. © 7. 10. 2006 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/je-tu-mlada-holka-ktera-mi-ho-dpr-krimi.aspx?c=A061007_094833_domaci_jan.

k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku, který mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 30 měsíců, a uložil mu ochranné léčení psychiatrické se sexuologickým zaměřením v ambulantní formě²⁸⁴. Proti rozsudku se odvolal obžalovaný, matka obžalovaného a státní zástupkyně. Městský soud v Praze 4. června 2008 všechna odvolání zamítl a prvoinstanční rozsudek tak potvrdil²⁸⁵.

- dosledováno médií do konce: ne

Kauza zanedbávání péče o pacienty v LDN

- první příspěvky publikovány: 7. července 2008²⁸⁶

- autoři: Ondřej Šťastný, Lenka Petrášová

- čeho se týkaly první příspěvky: Reportér deníku Mladá fronta Dnes se nechal zaměstnat jako sanitář²⁸⁷ v léčebně dlouhodobě nemocných v pražské Chittussiho ulici a na stránkách deníku poté poukázal na možné zanedbávání péče o pacienty a falšování chorobopisů.

- trestněprávní důsledky: Po publikování reportáže byla podána trestní oznámení. Věc následně prověřovala Služba kriminální policie a vyšetřování Obvodního ředitelství policie Praha I. Ve věci byly dne 6. října 2008 zahájeny úkony trestního řízení pro podezření z trestného činu týrání svěřené osoby. Věc byla 30. září 2009 odložena, protože bylo zjištěno, že se ve věci nejedná o podezření z trestného činu²⁸⁸.

- dosledováno médií do konce: ne

Kauza loterijní zákon

- první příspěvek publikován: 26. září 2009²⁸⁹

- autoři: Ondřej Šťastný, Tomáš Syrovátka

²⁸⁴ Viz Příloha E.

²⁸⁵ Viz Příloha F.

²⁸⁶ ŠŤASTNÝ, O. *Za zdmi LDN je pacient nula, zjistil reportér MF DNES*. [online]. © 7. 7. 2008 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/za-zdmi-ldn-je-pacient-nula-zjistil-reporter-mf-dnes-fht-/domaci.aspx?c=A080706_225553_domaci_mia.

²⁸⁷ Reportér pracoval undercover, když zamlčel, že je novinář.

²⁸⁸ Viz Příloha G.

²⁸⁹ SYROVÁTKA, T. a O. ŠŤASTNÝ. *KSČM a TOP 09 vezmou milion za změnu zákona, odhalil test MF DNES*. [online]. © 25. 9. 2009/26. 9. 2009 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kscm-a-top-09-vezmou-milion-za-zmenu-zakona-odhalil-test-mf-dnes-pbd-/domaci.aspx?c=A090925_204607_domaci_taj.

- čeho se týkal první příspěvek: Deník Mladá fronta Dnes vyslal figuranta, který předstíral, že je majitelem neexistující sítě heren Jackpot, aby nabízel představitelům politických stran jeden milion Kč za to, že zabrání přijetí novely zákona o loteriích, která by zpřísnila podmínky provozování hazardních her. Z oslovených šesti politických stran byli představitelé Komunistické strany Čech a Moravy (KSČM) a TOP 09 ochotni přijmout nabízené peníze, skrýt identitu dárce a lobbovat za nepřijetí novely.

- trestněprávní důsledky: Informacemi se začal zabývat ÚOKFK SKPV, v dubnu 2010 média informovala o odložení případu²⁹⁰.

- dosledováno médii do konce: ano

Kauza zakázky pro firmu pardubického zastupitele

- první příspěvky publikovány: 2. listopadu 2009²⁹¹

- autor: Martin Ťopek

- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Mladá fronta Dnes upozornil na okolnosti, za kterých získala firma pardubického zastupitele Libora Vlasáka H2O Group zakázku na poradenství při zateplení domů v pardubickém obvodu Dukla od pardubického magistrátu. Náměstek pardubického primátora Jan Kislinger podle deníku obchod rozdělil na dvě části, aby nemusela být vyhlášena veřejná zakázka.

- trestněprávní důsledky: O zakázku se po zveřejnění informací začal zajímat ÚOKFK SKPV²⁹². Věc byla následně odložena, neboť ve věci nešlo o podezření z trestného činu²⁹³.

- dosledováno médii do konce: ne

Kauza obrněných transportérů Pandur

- první příspěvky publikovány: 17. února 2010²⁹⁴

²⁹⁰ ČTK. *Protikorupční policie odložila úplatkářskou aféru 'milion za zákon'*. [online]. © 2. 4. 2010 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/protikorupcni-policie-odlozila-uplatkarskou-aferu-milion-za-zakon-1p9-/zpravy-domov.aspx?c=A100402_134830_ln_domov_pks.

²⁹¹ ČTK. *Pardubický zastupitel dostal neregulérní zakázky*. [online]. © 2. 11. 2009 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/pardubicky-zastupitel-dostal-neregulerni-zakazky_146004.html#.UxxBa02x7rc.

²⁹² ČT24. *Policie prošetřuje odstoupení náměstka pardubického primátora*. [online]. © 16. 11. 2009 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/72766-policie-prosetruje-odstoupeni-namestka-pardubickeho-primatora/>.

²⁹³ Viz Příloha D.

- autor: Janek Kroupa

- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Mladá fronta Dnes poukázal na možné nestandardní a podezřelé okolnosti zakázky na dodávku obrněných transportérů Pandur. Nejprve informoval o tom, že si dodavatel transportérů (společnost Steyr) před vypsáním výběrového řízení najal českého konzultanta, který měl za provizi sjednávat setkání se členy vlády, Parlamentu České republiky a příslušníky armády. Reportér Mladé fronty Dnes se rovněž vydával za podnikatele a se skrytou kamerou jednal s bývalými manažery firmy Steyr, kteří mu sdělili způsob, jakým chtěli ovlivnit výběrové řízení. Z jejich slov podle deníku vyplynulo, že část z provize pro lobbistickou firmu měly dostat politické strany a na zákulisních dohodách se podíleli čeští politici.

- trestněprávní důsledky: Byl zřízen mezinárodní vyšetřovací tým složený z českých a rakouských policistů a státních zástupců²⁹⁵. V říjnu 2012 bylo zahájeno trestní stíhání Marka Dalíka pro trestný čin podvodu ve stadiu pokusu kvůli tomu, že si měl říci o úplatek za pomoc při sjednání zakázky, aniž ji mohl reálně ovlivnit²⁹⁶. Trestní řízení ve věci nebylo do 31. prosince 2013 ukončeno.

- dosledováno médii do konce: nelze uvést

Kauza minometů

- první příspěvky publikovány: 1. září 2010²⁹⁷

- autoři: Janek Kroupa, Tereza Strnadová

- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Mladá fronta Dnes zaznamenával jednání náměstka ministra obrany Jaroslava Kopřivy, lobbisty Josefa Jindry a zástupců společnosti Patria. Následně referoval o podezření, že Kopřiva s Jindrou připravovali zakázku na nákup minometů, kterou měla získat společnost Patria. Aby nemuselo být

²⁹⁴ KROUPA, J. *Výrobce pandurů si platil schůzky s politiky. Miliardovou zakázku získal.* [online]. © 17. 2. 2010 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/vyrobce-panduru-si-platil-schuzky-s-politiky-miliardovou-zakazku-ziskal-1rz-/domaci.aspx?c=A100216_210717_domaci_abr.

²⁹⁵ ČTK. *Korupci při nákupu pandurů prověřil tým v Česka i Rakouska.* [online]. © 10. 9. 2010 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/korupci-pri-nakup-panduru-proveri-tym-v-ceska-i-rakouska-p3m-/zpravy-domov.aspx?c=A100910_160949_In_domov_ter.

²⁹⁶ ŠNÍDL, V. *Dalík nemusí do vazby. Soud ho pustil na svobodu, žalobce se bojí jeho útěku.* [online]. © 10. 10. 2012 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-57857060-dalik-nemusi-do-vazby-soud-ho-pustil-na-svobodu-zalobce-se-boji-jeho-uteku>.

²⁹⁷ KROUPA, J. a T. STRNADOVÁ. *Náměstek ministra dohadoval provizi za stamilionovou zakázku.* [online]. © 31. 8. 2010/1. 9. 2010 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/namestek-ministra-dohadoval-provizi-za-stamilionovou-zakazku-pvp-/domaci.aspx?c=A100831_210528_domaci_mad.

vypsáno výběrové řízení, chtěl Kopřiva podle deníku vytvořit společný projekt se slovenskou vládou. Za zakázku měli muži obdržet provizi.

- trestněprávní důsledky: Věc prověřoval ÚOKFK SKPV pro podezření ze spáchání trestného činu přijímání úplatku, v prosinci 2012 byl případ odložen²⁹⁸.

- dosledováno médii do konce: ano

Kauza sledování Jiřího Pospíšila

- první příspěvky publikovány: 22. října 2010²⁹⁹

- autoři: Janek Kroupa, Tomáš Syrovátka

- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Mladá fronta Dnes odhalil, že Ladislav Veselý, koncipient v advokátní kanceláři bývalého ministra spravedlnosti Pavla Němce, chce nechat sledovat ministra spravedlnosti Jiřího Pospíšila a využívá k tomu informace, které pocházejí zřejmě od ministry ochrany.

- trestněprávní důsledky: Případem se zabývala Inspekce Policie České republiky kvůli podezření, že Veselý získával informace od policie. Jakým způsobem informace získal, se inspekci zjistit nepodařilo, a tak věc odložila³⁰⁰.

- dosledováno médii do konce: ano

Kauza vozů Tatra

- první příspěvky publikovány: 12. listopadu 2010³⁰¹

- autor: Janek Kroupa

- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Mladá fronta Dnes přinesl svědectví bývalého velvyslance Spojených států amerických Williama Cabanisse a prezidenta americké pobočky společnosti Tatra Duncana Sellarse, kteří uvedli, že si v únoru 2008

²⁹⁸ ČTK a J. JIŘIČKA. *Policie odložila případ podezřelého nákupu minometů, korupci neobjevila*. [online]. © 7. 12. 2012 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/policie-odlozila-pripad-nakupu-minometu-ffk-/domaci.aspx?c=A121207_135143_domaci_jj.

²⁹⁹ KROUPA, J. a T. SYROVÁTKA. *Zaměstnanec exministra Němce chtěl nechat sledovat ministra Pospíšila*. [online]. © 21. 10. 2010 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/zamestnanec-exministra-nemce-chtel-nechat-sledovat-ministra-pospisi-la-1n0-/domaci.aspx?c=A101021_193822_domaci_iky.

³⁰⁰ SYROVÁTKA, T. *Chtěl sledovat ministra Pospíšila, úřady ale vyšetřování zastavily*. [online]. © 16. 3. 2012 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/vesely-nebude-potrestan-za-sledovani-ministra-spravedlnosti-pospisi-la-1oj-/domaci.aspx?c=A120315_210730_domaci_ert.

³⁰¹ KROUPA, J. a T. SYROVÁTKA. *Svědectví exvelvyslance USA: Náměstek Barták si řekl o peníze*. [online]. © 11. 11. 2010/12. 11. 2010 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/svedectvi-exvelvyslance-usa-namestek-bartak-si-rekl-o-penize-pt2-/domaci.aspx?c=A101111_163044_domaci_hro.

při návštěvě české delegace ve Spojených státech amerických řekl tehdejší náměstek ministryně obrany Martin Barták zástupcům společnosti Tatra o úplatek. Mělo se tak stát v souvislosti se zakázkou na dodávku vozů Tatra pro českou armádu. Barták podle tvrzení Američanů nabízel, že za určitý obnos peněz zařídí vyřešení problémů mezi společnostmi Tatra a Praga.

- trestněprávní důsledky: V závěru roku 2011 bylo zahájeno trestní stíhání Bartáka a Michala Smrže. Později byla podána i obžaloba k Městskému soudu v Praze³⁰². Barták se podle obžaloby dopustil přijímání úplatku, Smrž podvodu ve stadiu pokusu. Dne 20. ledna 2014 začal obžalobu projednávat soud. Trestní řízení ve věci nebylo do 31. prosince 2013 ukončeno.

- dosledováno médii do konce: nelze uvést

Kauza „odkloněných“ milionů Martina Kocourka

- první příspěvky publikovány: 4. listopadu 2011³⁰³

- autorky: Jana Klímová, Zuzana Kaiserová

- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Mladá fronta Dnes informoval o obchodu s cennými papíry, který prostřednictvím společnosti Key Investments uskutečnila Jindřiška Kocourková, matka tehdejšího ministra průmyslu a obchodu Martina Kocourka. Deník upozornil, že není jasné, jak 16 milionů Kč na cenné papíry získala. Kocourek uvedl, že se jednalo o legální rodinné finance. Později vysvětlil, že rodinné prostředky „odklonil“ při rozvodu.

- trestněprávní důsledky: Policie v květnu 2012 obvinila Kocourka a jeho matku ze spáchání trestného činu poškozování věřitele, kterým měla být při rozvodu Kocourkova manželka, kvůli zatajení finančních prostředků. Státní zastupitelství usnesení o zahájení trestního stíhání zrušilo v květnu 2013³⁰⁴. V září 2013 byla věc odložena z důvodu, že poškozená, tedy bývalá manželka Kocourka, neudělila souhlas se

³⁰² ŠNÍDL, V. *Exvicepremiér Barták půjde kvůli korupci k soudu. Za údajný úplatek za tatrovky.* [online]. © 31. 1. 2013 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-59226870-martin-bartak-tatra-korupce-obzaloba>.

³⁰³ KLÍMOVÁ, J. a Z. KAISEROVÁ. *Kocourkova matka záhadně zbohatla. Kde přišla k milionům, ministr tají.* [online]. © 4. 11. 2011 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kocourkova-matka-zahadne-zbohatla-kde-prisla-k-milionum-ministr-taji-1j5-domaci.aspx?c=A111104_1679428_domaci_taj.

³⁰⁴ ČTK. *Exministr Kocourek už není stíhán za odklon milionů.* [online]. © 31. 5. 2013 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/soudy-a-pravo/clanek.phtml?id=781317>.

stíháním Kocourka a jeho matky³⁰⁵. ÚOKFK SKPV se rovněž zabýval původem finančních prostředků pro podezření ze spáchání trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti. V září 2013 věc policie odložila³⁰⁶.

- dosledováno médií do konce: ano

Kauza úniku odposlechů Pavla Béma a Romana Janouška z BIS do ABL

- první příspěvky publikovány: 21. března 2012³⁰⁷

- autor: Jaroslav Kmenta

- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Mladá fronta Dnes upozornil na to, že Bezpečnostní informační služba (BIS) v roce 2007 odposlouchávala lobbistu Romana Janouška, například při rozhovorech s pražským primátorem Pavlem Bémem. V roce 2009 odposlechy podle deníku unikly do bezpečnostní agentury ABL Víta Bárty.

- trestněprávní důsledky: Na konci října 2013 byli policií zadrženi Bárta a bývalý agent BIS a později analytik ÚOKFK SKPV Jan Petržílek. Petržílek byl obviněn ze zneužití pravomoci úřední osoby, Bárta z návodu k danému trestnému činu. Petržílek měl nahrávky vynést z BIS a před volbami 2010 předat Bártovi, který jej k tomu měl navést³⁰⁸. Trestní řízení ve věci nebylo do 31. prosince 2013 ukončeno.

- dosledováno médií do konce: nelze uvést

Kauza obchodů s pozemky pod dálnicí

- první příspěvky publikovány: 14. května 2012³⁰⁹

- autoři: Václav Janouš, Jiří Kratochvíl

³⁰⁵ ČTK. *Exministr Kocourek obviněn nebude, souhlasí žalobci*. [online]. © 31. 10. 2013 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/soudy-a-pravo/clanek.phtml?id=794211>.

³⁰⁶ HARDOŠ, J. „Odkloněné” milióny exministra Kocourka nejsou z trestné činnosti, tvrdí policie. [online]. © 7. 9. 2013 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/312674-odklonene-miliony-exministra-kocourka-nejso-z-trestne-cinnosti-tvrdi-policie.html>.

³⁰⁷ KMENTA, J. *Tajné hovory Béma a lobbisty Janouška: nahrávky skončily v agentuře ABL*. [online]. © 21. 3. 2012 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/odposlechy-bema-a-janouska-skoncily-u-abl-vita-barty-fyn-/domaci.aspx?c=A120320_203648_domaci_ert.

³⁰⁸ ČT24. *Z čeho policie viní Víta Bárty? Prý naváděl agenta BIS ke zločinu*. [online]. © 6. 11. 2013 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/249231-z-ceho-policie-vini-vita-bartu-pry-navadel-agenta-bis-ke-zlocinu/>.

³⁰⁹ JANOUŠ, V. *Poslanec levně nakoupil pozemky pod dálnicí, teď je draze prodá státu*. [online]. © 13. 5. 2012 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/poslanec-bastyr-nakoupil-pozemky-pod-dalnici-nyni-je-prodava-statu-1pc-/domaci.aspx?c=A120513_150210_praha-zpravy_ab.

- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Mladá fronta Dnes informoval o tom, že poslanec Václav Baštýř levně nakoupil pozemky pod budoucí dálnicí D3 na jihu Čech a může je prodat s velkým ziskem.

- trestněprávní důsledky: Případem se zabývala policie, věc byla odložena³¹⁰.

- dosledováno médií do konce: ano

6.2.2 Hospodářské noviny

Kauza obchodu s pozemky v Bedřichově

- první příspěvky publikovány: 13. ledna 2012³¹¹

- autor: Vojtěch Blažek

- čeho se týkaly první příspěvky: Deník Hospodářské noviny upozornil na to, že Pozemkový fond prodal pozemky v Bedřichově v Jizerských horách společnosti Bio Shop. Podle deníku obchod budil dojem předem připravené spekulace a stát na něm mohl prodělat až 90 milionů Kč.

- trestněprávní důsledky: Obchodem se začala zabývat krajská kriminální policie v Liberci, věc následně ukončila, aniž někomu sdělila obvinění³¹².

- dosledováno médií do konce: ano

Kauza přítelkyně reprezentačního trenéra

- první příspěvek publikován: 29. února 2012³¹³

- autor: Vojtěch Blažek

- čeho se týkal první příspěvek: Deník Hospodářské noviny upozornil, že si Pozemkový fond najal za odměnu 270 000 Kč jako ekonomickou poradkyni

³¹⁰ ČTK. *Prodej pozemků pod D3: poslanci Baštýřovi trestní stíhání nehrozí*. [online]. © 16. 11. 2012 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/prodej-pozemku-pod-d3-poslanci-bastyrovi-trestni-stihani-nehrozi_252489.html#.UvkUBE2x7rc.

³¹¹ BLAŽEK, V. *Stát se levně zbavil pozemků v lyžařském středisku, firma může vydělat desítky milionů*. [online]. © 13. 1. 2012 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-54410420-stat-se-levne-zbavil-pozemku-v-lyzarskem-stredisku-firma-muze-vydelat-desitky-milionu>.

³¹² *Obchod s parcelami za 90 milionů, podle policie je vše v pořádku*. [online]. © 23. 10. 2013 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://hn.ihned.cz/c1-61055010-obchod-s-parcelami-za-90-milionu-podle-policie-je-vse-v-poradku>.

³¹³ BLAŽEK, V. *Hadamczikova přítelkyně radí Pozemkovému fondu. Za 270 tisíc*. [online]. © 29. 2. 2012/16. 3. 2012 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-54873500-hadamczikova-pritelkyne-radi-pozemkovemu-fondu-za-270-tisic>.

dvaadvacetiletou přítelkyni tehdejšího trenéra hokejové reprezentace Aloise Hadamczika Lucii Placzkovou. Deník uvedl, že se Hadamczik dobře zná s ředitelem Pozemkového fondu Radimem Zikou, který odmítal sdělit, co pro Pozemkový fond Placzková dělá.

- trestněprávní důsledky: Případem se začala zabývat policie³¹⁴. Jakým způsobem věc skončila, není známo³¹⁵.

- dosledováno médii do konce: ne

6.2.3 iHned.cz

Kauza Karla Březiny a dozorčích rad

- první příspěvek publikován: 18. ledna 2011³¹⁶

- autor: Marek Pokorný

- čeho se týkal první příspěvek: Server iHned.cz uvedl, že náměstek pražského primátora Karel Březina působil nebo působí v dozorčích radách společností Dopravní podnik hl. m. Prahy, Rencar Praha a Žižkov Station Development v rozporu se zákonem.

- trestněprávní důsledky: V souvislosti s působením v dozorčí radě firmy Žižkov Station Development byl Březina obviněn a později i obžalován ze spáchání trestného činu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění. Obvodní soud pro Prahu 2 ho v listopadu 2011 obžaloby zprostil, rozsudek v červnu 2012 potvrdil Městský soud v Praze³¹⁷. K 31. prosinci 2013 stále nebylo skončeno další trestní řízení, v rámci něhož

³¹⁴ ČT24. *Mladá přítelkyně Hadamczika v hledáčku policie*. [online]. © 20. 6. 2012 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/182829-mlada-pritelkyne-hadamczika-v-hledacku-policie/>.

³¹⁵ Deník Hospodářské noviny neuvedl, který útvar nebo složka policie se věcí zabývala. Nebylo tudíž možné položit dotaz, jakým způsobem věc skončila.

³¹⁶ POKORNÝ, M. *Březina hlídá v Dopravním podniku magistrátní miliardy v rozporu se zákonem*. [online]. © 18. 1. 2011/20. 1. 2011 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-49504490-brezina-hlida-v-dopravnim-podniku-magistratni-miliardy-v-rozporu-se-zakonom>.

³¹⁷ Viz Příloha H.

je Březina stíhán a obžalován pro trestný čin podvodu v souvislosti se svým působením v dozorčí radě společnosti Dopravní podnik hl. m. Prahy³¹⁸.

- dosledováno médií do konce: nelze uvést

6.2.4 Týden

Kauza falešného titulu ministerského náměstka

- první příspěvek publikován: 9. dubna 2001³¹⁹
- autor: Renata Kalenská
- čeho se týkal první příspěvek: Časopis Týden informoval, že tehdejší náměstek ministra dopravy Pavel Braha používal inženýrský titul bez toho, aby absolvoval vysokou školu.
- trestněprávní důsledky: Případem se začala zabývat policie, věc byla odložena kvůli promlčení³²⁰.
- dosledováno médií do konce: ano

6.2.5 Euro

Kauza Stanislava Grosse a obchodu s akcemi Moravia Energo

- první příspěvky publikovány: 24. září 2007³²¹
- autoři: István Léko, Vadim Fojtík, Petra Horčicová
- čeho se týkaly první příspěvky: Týdeník Euro upozornil na to, že bývalý předseda vlády Stanislav Gross si se svou manželkou pořídili minoritní podíl ve společnosti Moravia Energo, jehož hodnota mohla být až 300 milionů Kč. Týdeník

³¹⁸ ČTK. *Březina půjde opět před soud, tentokrát už popáté. Soud opět zrušil rozsudek.* [online]. © 27. 2. 2014 [cit. 2014-02-29]. Dostupné z: http://www.metro.cz/brezina-pujde-opet-pred-soud-tentokrat-uz-popate-soud-opet-zrusil-rozsudek-17j-co-se-deje.aspx?c=A140227_142715_co-se-deje_rab.

³¹⁹ KALENSKÁ, R. *Falešný inženýr.* [online]. © 9. 4. 2001 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=29D33BD4-7F3A-45BB-A92A-C2AB32FD77FB&q=&qt=&qsmpl=brah%2A&qsr=&qsc=&qq=>.

³²⁰ BAROCH, P. *Pražskému okruhu pomáhá muž s falešným diplomem.* [online]. © 20. 1. 2010 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/kauzy/clanek.phtml?id=658239>.

³²¹ PELANTOVÁ, P. *Riziková minorita.* [online]. © 21. 9. 2007 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://euro.e15.cz/rizikova-minorita-786190>.

uvedl, že není jasné, za jakou cenu akcie Grossovi získali, a poukázal na otázky a nejasnosti spojené s obchodem.

- trestněprávní důsledky: Případem se zabýval ÚOKFK SKPV, věc v srpnu 2008 odložil³²².

- dosledováno médii do konce: ano

6.2.6 Reportéři ČT

Kauza úplatků za udělení víza

- první příspěvek odvysílán: 26. října 2009³²³

- autoři: Karel Vrána, David Macháček

- čeho se týkal první příspěvek: Pořad Reportéři ČT za spolupráce s občankou Ukrajiny zaznamenal korupční jednání příslušníka cizinecké policie Zdeňka Dulínka. Policista ženě podle pořadu nabízel, že za úplatek zařídí prodloužení jejího pobytu v České republice.

- trestněprávní důsledky: Pořad Reportéři ČT předal důkazy ještě před odvysíláním Inspekci Policie České republiky. Dulínek byl následně obviněn z trestných činů přijímání úplatku a zneužívání pravomoci veřejného činitele. Městský soud v Brně v září 2010 Dulínka uznal vinným ze spáchání trestných činů zneužívání pravomoci veřejného činitele a přijímání úplatku. Za to byl obžalovanému uložen trest odnětí svobody v trvání dvou let a peněžitý trest ve výši 30 000 Kč. Odvolací Krajský soud v Brně v prosinci 2010 změnil nepodmíněný trest odnětí svobody na trest odnětí svobody v trvání dvou let podmíněně odložený na zkušební dobu pěti let³²⁴.

- dosledováno médii do konce: ano

³²² LIDOVKY.CZ. *Grossův milionový kšeft s akciemi je čistý*. [online]. © 13. 8. 2008 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/grossuv-milionovy-kseft-s-akciemi-je-cisty-fkc-/zpravv-domov.aspx?c=A080813_124328_in_domov_bat.

³²³ ČT24. *Policista s medailí za věrnost bral úplatky za prodlužování víz*. [online]. © 26. 10. 2009 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/70771-policista-s-medaili-za-vernost-bral-uplatky-za-prodluzovani-viz/>.

³²⁴ Viz Příloha I.

Kauza možného střetu zájmů ve středních Čechách

- první příspěvek odvysílán: 30. dubna 2012³²⁵

- autor: David Havlík

- čeho se týkal první příspěvek: Pořad Reportéři ČT upozornil na obchodní aktivity středočeského zastupitele, starosty Cerhenic a zástupce Středočeského kraje v Bruselu Marka Semeráda, a jeho bývalého tajemníka a kolínského zastupitele Lubomíra Nymburského. S nimi svázané firmy podle pořadu zařizovaly pro obce dotace. Semerád tak měl být ve střetu zájmů.

- trestněprávní důsledky: I na základě odvysílané reportáže bylo podáno trestní oznámení³²⁶. Případem se v září 2012 začali zabývat kriminalisté Středočeského kraje, věc byla v červenci 2013 odložena³²⁷.

- dosledováno médií do konce: ano

Kauza lékařky vybírající úplatky za předepisování léků

- první příspěvek odvysílán: 3. srpna 2009³²⁸

- autor: Lukáš Landa

- čeho se týkal první příspěvek: Pořad Reportéři ČT upozornil na případ lékařky Elišky Jugové, ke které redaktor vyslal figurantku, aby předstírala, že je zástupkyní farmaceutické firmy Novartis. Lékařka na záznamu mluvila o tom, že inkasovala peníze za to, že předepisovala konkrétní lék.

- trestněprávní důsledky: Městský soud v Brně v lednu 2011 Jugovou uznal vinnou ze spáchání trestných činů přijímání úplatku a uložil jí trest odnětí svobody v trvání dvou let podmíněně odložený na zkušební dobu v trvání čtyř let a peněžitý trest 50 000 Kč. Odvolací Krajský soud v Brně v květnu 2011 změnil trest odnětí svobody

³²⁵ MUF. *Starosta i podnikatel: Semerád je podezřelý ze střetu zájmů*. [online]. © 2. 5. 2012 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/174359-starosta-i-podnikatel-semerad-je-podezrely-ze-stretu-zajmu/>.

³²⁶ KOULOVÁ, Z. *Středočeský politik o nemravném prolínání politiky a podnikání*. [online]. © 12. 3. 2013 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Stredocesky-politik-o-nemravnem-prolinani-politiky-a-podnikani-264245>.

³²⁷ HARDOS, J. *Podnikání Rathova přitele bylo čisté, policie vyšetřování po roce odložila*. [online]. © 1. 8. 2013 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/309292-podnikani-rathova-pritele-bylo-ciste-policie-vysetrovani-po-roce-odložila.html>.

³²⁸ ČT24. *Korupce v ordinaci: Lékařka předepisovala lék za úplatu*. [online]. © 3. 8. 2009 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/62787-korupce-v-ordinaci-lekarka-predepisovala-lek-za-uplatu/>.

v trvání dvou let podmíněně odložený na zkušební dobu v trvání čtyř let na trest odnětí svobody v trvání 12 měsíců podmíněně odložený na zkušební dobu v trvání tří let³²⁹.

- dosledováno médii do konce: ano

Kauza zneužívání náhrad zastupiteli Prahy 5

- první příspěvek odvysílán: 8. dubna 2013³³⁰

- autorka: Jana Neumannová

- čeho se týkal první příspěvek: Pořad Reportéři ČT upozornil na možné nezákonné čerpání náhrad ze strany některých zastupitelů Městské části Praha 5.

- trestněprávní důsledky: Policie věc následně začala prověřovat. Trestní řízení ve věci nebylo do 31. prosince 2013 ukončeno. Na dvě zastupitelky byla podána obžaloba pro spáchání trestného činu podvodu³³¹.

- dosledováno médii do konce: nelze uvést

6.2.7 Na vlastní oči

Kauza distributora dětské pornografie

- první příspěvek odvysílán: 4. listopadu 2003³³²

- autoři: Janek Kroupa, Jiří Hráček

- čeho se týkal první příspěvek: Reportéři pořadu Na vlastní oči na internetu předstírali zájem o dětskou pornografii a následně zaznamenali nákup nosičů s dětskou pornografií od distributora Zbyňka Malého.

- trestněprávní důsledky: Reportéři se sami ještě před odvysíláním obrátili na policii, která následně Malého obvinila. Věcí se zabývala Služba kriminální policie a

³²⁹ Viz Příloha J.

³³⁰ HAB. *Peníze z náhrad Prahy 5 zmizely nelegálně v kapsách zastupitelů*. [online]. © 11. 4. 2013 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/222275-penize-z-nahrad-prahy-5-zmizely-nelegalne-v-kapsach-zastupitelu/>.

³³¹ POKORNÝ, M. a V. JANDA. *Za "čestnou" funkci dostávaly statisíce, teď jdou před soud*. [online]. © 14. 1. 2014 [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: http://praha.5plus2.cz/praha-5-bankomat-pro-zastupitele-dab-praha.aspx?c=A140113_174330_ppd-prahar_59626.

³³² Reportáž pod názvem *Lolity* odvysílána 4. 11. 2003 v 20:55 v TV Nova v pořadu Na vlastní oči. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z: <http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=48EC216E-78FD-49E2-8BAE-DD6B1CF437C5&q=&qt=&qsmpl=d%ECtsk%2A+AND+pornograf%2A&qsr=&qsc=&qq=>.

vyšetřování Okresního ředitelství policie v Berouně, která dne 29. října 2004 podala návrh na podání obžaloby. Okresní soud v Berouně vynesl dne 10. března 2005 rozsudek, jímž uložil trest odnětí svobody v trvání dvou let podmíněně odložený na zkušební dobu v trvání tří let³³³.

- dosledováno médii do konce: ne

Kauza cvičitele dětí

- první příspěvek odvysílán: 29. dubna 2004³³⁴

- autor: Stanislav Motl

- čeho se týkal první příspěvek: Pořad Na vlastní oči upozornil na cvičitele dětí Petra Blažka, který měl být podezřelý z toho, že sexuálně zneužíval své svěřence, a rovněž na podezření z distribuce dětské pornografie.

- trestněprávní důsledky: Pořad Na Vlastní oči v listopadu 2005³³⁵ informoval o tom, že byl Blažek odsouzen za obchodování s dětskou pornografií k nepodmíněnému trestu vězení. Konkrétnější informace, jak věc skončila, není známa³³⁶.

- dosledováno médii do konce: ano

Kauza pět na stole v českých

- první příspěvek odvysílán: 30. srpna 2005³³⁷

- autor: Janek Kroupa

- čeho se týkal první příspěvek: Pořad Na vlastní oči zaznamenával jednání mezi lobbistou Jackem Spyrou a ředitelem kabinetu předsedů vlády Stanislava Grosse a

³³³ Viz Příloha K.

³³⁴ Reportáž pod názvem *Lolity proti své vůli* odvysílána 29. 4. 2004 v 22:40 v TV Nova v pořadu Na vlastní oči. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z: <http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=89A820DB-1B9F-40BC-AFD5-CC35FA4F1C65&q=&qt=&qsmpl=d%ECtsk%2A+AND+pornograf%2A&qsr=&qsc=&qa=>.

³³⁵ Reportáž pod názvem *Jak politici chtějí chránit zločince* odvysílána 9. 11. 2005 v 20:55 v TV Nova v pořadu Na vlastní oči. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z: <http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=8481AD13-09B3-41E9-B771-96995E682242&q=&qt=&qsmpl=d%ECtsk%2A+AND+pornograf%2A&qsr=&qsc=na+vlastn%ED+o%E8i&qa=>.

³³⁶ Pořad Na vlastní oči nevedl, který útvar nebo složka policie se věcí zabývala. Nebylo tudíž možné položit dotaz, jakým přesně způsobem věc skončila. Pro potřeby této práce bude vycházeno z předpokladu, že citovaná informace o nepodmíněném trestu se týká pravomocného rozhodnutí.

³³⁷ Reportáž pod názvem *Braní úplatků* odvysílána 30. 8. 2005 v 20:55 v TV Nova v pořadu Na vlastní oči. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z: <http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=689410AB-6F9C-4BEC-A338-45FE89000A4B&q=&qt=&qsmpl=dole%9Eel%2A&qsr=%28%3D%22TV+Nova%22%29&qsc=&qa=>.

Jiřího Paroubka Zdeňkem Doleželem. Setkání se měla týkat privatizace společnosti Unipetrol a Doležel si měl říci Spyrovi o úplatku.

- trestněprávní důsledky: Městský soud v Praze uznal Doležela v prosinci 2010 vinným ze spáchání trestného činu přijímání úplatku a uložil mu trest odnětí svobody v trvání dvou let podmíněně odložený na zkušební dobu v trvání pěti let³³⁸.

- dosledováno médii do konce: ano

Kauza úplatku za operaci

- první příspěvek odvysílán: 29. března 2006³³⁹

- autorka: Marcela Sobotková

- čeho se týkal první příspěvek: Pořad Na vlastní oči upozornil na případ lékaře Radka Bartoše, který si měl své pacientce říci o úplatek za to, že jí zajistí dřívější termín na operaci kyčle. Peníze později i převzal. Jednání pořad zaznamenal skrytou kamerou.

- trestněprávní důsledky: Reportéři pořadu případ ještě před zveřejněním oznámili ÚOKFK SKPV. Okresní soud v Teplicích v září 2006 uznal Bartoše vinným ze spáchání trestného činu přijímání úplatku a uložil mu trest odnětí svobody v trvání 1,5 roku, peněžité trest 100 000 Kč a zákaz výkonu povolání lékaře v trvání čtyř let. Odvolací Krajský soud v Ústí nad Labem v únoru 2008 zrušil výrok o trestu a Bartošovi uložil peněžité trest 200 000 Kč³⁴⁰.

- dosledováno médii do konce: ano

Kauza Budišov

- první příspěvek odvysílán: 11. října 2006³⁴¹

- autor: Janek Kroupa

- čeho se týkal první příspěvek: Pořad Na vlastní oči informoval o tom, že rozkryl skupinu podezřelou z podvodu se stomilionovou dotací na rekonstrukci zámku

³³⁸ Viz Příloha L.

³³⁹ Reportáž pod názvem *Úplatek za provedení operace* odvysílána 29. 3. 2006 v 20:55 v TV Nova v pořadu Na vlastní oči. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z: <http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=C2983E47-D2A1-4541-BAB0-85857E84D494&q=&qt=&qsmpl=barto%9A%2A&qsr=%28%3D%22TV+Nova%22%29&qsc=&qsc=>

³⁴⁰ Viz Příloha M.

³⁴¹ Reportáž pod názvem *Pět na stole v euro* odvysílána 11. 10. 2006 v 20:55 v TV Nova v pořadu Na vlastní oči. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z: <http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=021B54FC-5A66-43D5-8C01-2A8565685890&q=&qt=&qsmpl=budi%9Aov%2A&qsr=&qsc=&qsc=>

v Budišově. Do skupiny měl patřit starosta obce Budišov Ladislav Pét'a, bývalý ředitel kabinetu předsedů vlády Stanislava Grosse a Jiřího Paroubka Zdeněk Doležel.

- trestněprávní důsledky: Reportéři pořadu se přibližně po půl roce natáčení, ještě před odvysíláním příspěvku, obrátili na Policii České republiky. Ještě před odvysíláním příspěvku policie podezřelé zadržela a v den odvysílání prvního příspěvku zahájila trestní stíhání Doležela, Péti a zaměstnance Ministerstva zemědělství České republiky Miloslava Řehulky. Později byla obviněna i Věra Jourová. V roce 2008 státní zastupitelství trestní stíhání Jourové zastavilo a zároveň podalo obžalobu na Doležela, Pét'u a Řehulku pro trestný čin vydírání, kterého se měli dopustit na Marku Řičářovi³⁴². Pét'a následně zemřel a v roce 2009 bylo jeho trestní stíhání zastaveno. Okresní soud v Třebíči Doležela a Řehulku dne 15. července 2009 obžaloby zprostil³⁴³.

- dosledováno médií do konce: ano

6.2.8 Natvrdo

Kauza úplatného soudce Nagye

- první příspěvek odvysílán: 28. května 2008³⁴⁴

- autor: Janek Kroupa

- čeho se týkal příspěvek: Reportéři pořadu Natvrdo zjistili, že mladoboleslavský soudce Pavel Nagye je zadlužený. Proto ho požádali o přístup k informacím, k nimž může pouze soudce, výměnou za úplatek. Předání úplatku natočili.

- trestněprávní důsledky: V březnu 2009 ÚOKFK SKPV zahájil trestní stíhání Nagye pro spáchání trestných činů přijetí úplatku, podplácení, zneužití pravomoci veřejného činitele, podvodu, úvěrového podvodu a neoprávněného nakládání s osobními údaji³⁴⁵. Státní zástupce v květnu 2010 trestní stíhání Nagye přerušil z důvodu duševní

³⁴² TRONÍČEK, J. *Bývalá náměstkyně Jourová byla v kauze Budišov očištěna*. [online]. © 1. 8. 2008 [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/146319-byvala-namestkyne-jourova-byla-v-kauze-budisov-ocistena.html>.

³⁴³ Viz Příloha N.

³⁴⁴ NATVRDO: *Úplatný soudce a mlčící ministerstvo*. [online]. © 28. 5. 2008 [cit. 2014-01-19]. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/zpravy/domaci/natvrdo-uplatny-soudce-a-mlcici-ministerstvo.html>.

³⁴⁵ VACULÍK, R. *Hvězda skryté kamery soudce Nagye byl obviněn z korupce*. [online]. © 18. 3. 2009 [cit. 2014-01-19]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/164133-hvezda-skryte-kamery-soudce-nagy-byl-obvinen-z-korupce.html>.

choroby. O několik měsíců později soud rozhodl o omezení způsobilosti Nagye k právním úkonům³⁴⁶.

- dosledováno médii do konce: nelze uvést

Kauza poslance Moravy

- první příspěvek odvysílán: 7. září 2008³⁴⁷

- autor: Janek Kroupa

- čeho se týkal příspěvek: Reportér pořadu Natvrdo se nejprve domluvil s bývalým ministrem financí za ODS Vlastimilem Tlustým na vytvoření fingovaných kompromitujících fotografií, na nichž byl například Tlustý s figurantkou v hotelovém bazénu. Tým reportéra pořadu Natvrdo následně vytvořil fiktivní detektivní kancelář a pod jejím jménem fotografie nabízel lidem spjatým s politikou. Zájem projevil Tlustého stranický kolega, poslanec Jan Morava. Do přípravy reportáže byl v té době Kroupou zapojen i deník Mladá fronta Dnes. Redaktor deníku se sešel s Moravou, aby si promluvili o Tlustém, a Morava při té příležitosti redaktorovi nabídl kompromitující materiál na svého kolegu. Následně došlo i k předání fotografií Tlustého. Morava si zároveň u Kroupovy fiktivní detektivní agentury zadal sledování dcery poslankyně SZ Olgy Zubové.

- trestněprávní důsledky: Ve věci bylo podáno trestní oznámení. Státní zastupitelství v lednu 2009 oznámilo, že nejsou důvody pro zahájení úkonů trestního řízení. Věc tak byla uložena³⁴⁸.

- dosledováno médii do konce: ano

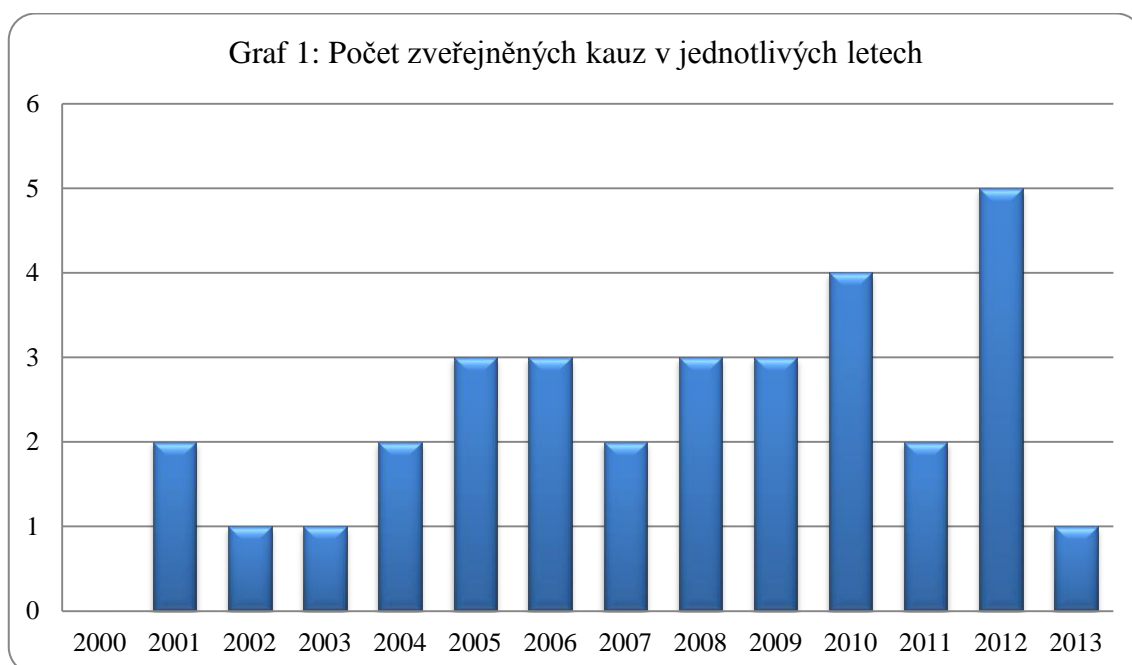
³⁴⁶ SYNÁČOVÁ, J. *Úplatný soudce uniká trestu. Soud ho totiž zbavil svéprávnosti*. [online]. © 1. 12. 2010 [cit. 2014-01-19]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/uplatny-soudce-unika-trestu-soud-ho-totiz-zbavil-svepravnosti-psu-/zpravy-domov.aspx?c=A101201_081053_ln_domov_pks.

³⁴⁷ Reportáž pod názvem *Korupce českých politiků* odvysílána 7. 9. 2008 v 21:20 v TV Nova v pořadu Natvrdo. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z: <http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=37762246-1D27-4AEF-AB09-97CA7AC68428&q=&qt=&qsmpl=morav%2A+AND+tlust%2A&qsr=&qsc=&qq=>.

³⁴⁸ ČT24. *Policie se nebude zabývat případem exposlance Moravy*. [online]. © 23. 1. 2009 [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/42639-policie-se-nebude-zabyvat-pripadem-exposlance-moravy/>.

6.3 Analýza vyhledaných kauz

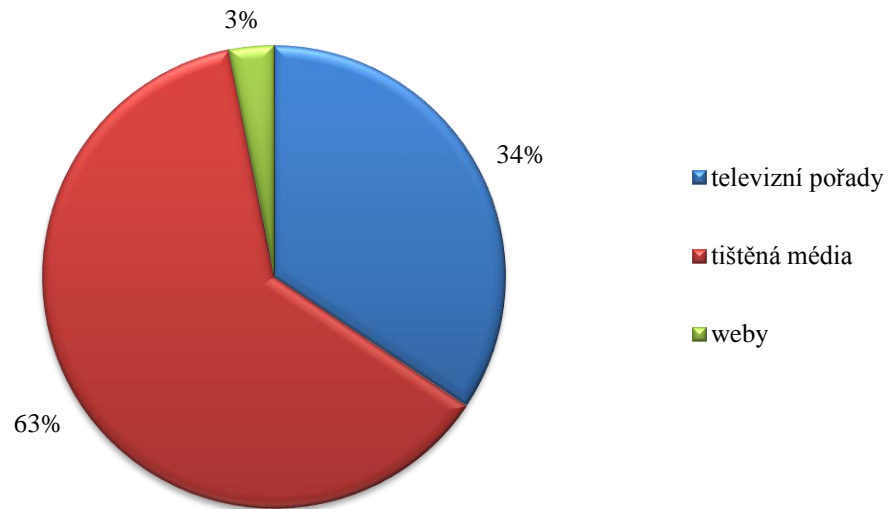
Bylo vyhledáno 32 významnějších případů české investigativní žurnalistiky, v rámci nichž se o kauzu, upozorňující na možnou nezákonnou činnost, po jejím odhalení novináři začaly zajímat orgány činné v trestním řízení. Bylo zkoumáno období od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2013, tedy celkem 14 let. Nejméně takových kauz, konkrétně žádná, bylo publikováno v roce 2000. Naopak nejvíce případů, konkrétně pět, bylo zaznamenáno v roce 2012. V první půli sledovaného období, tedy od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2006, se v médiích objevilo 12 kauz, v druhé půli, tedy od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013, bylo publikováno 20 případů.

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

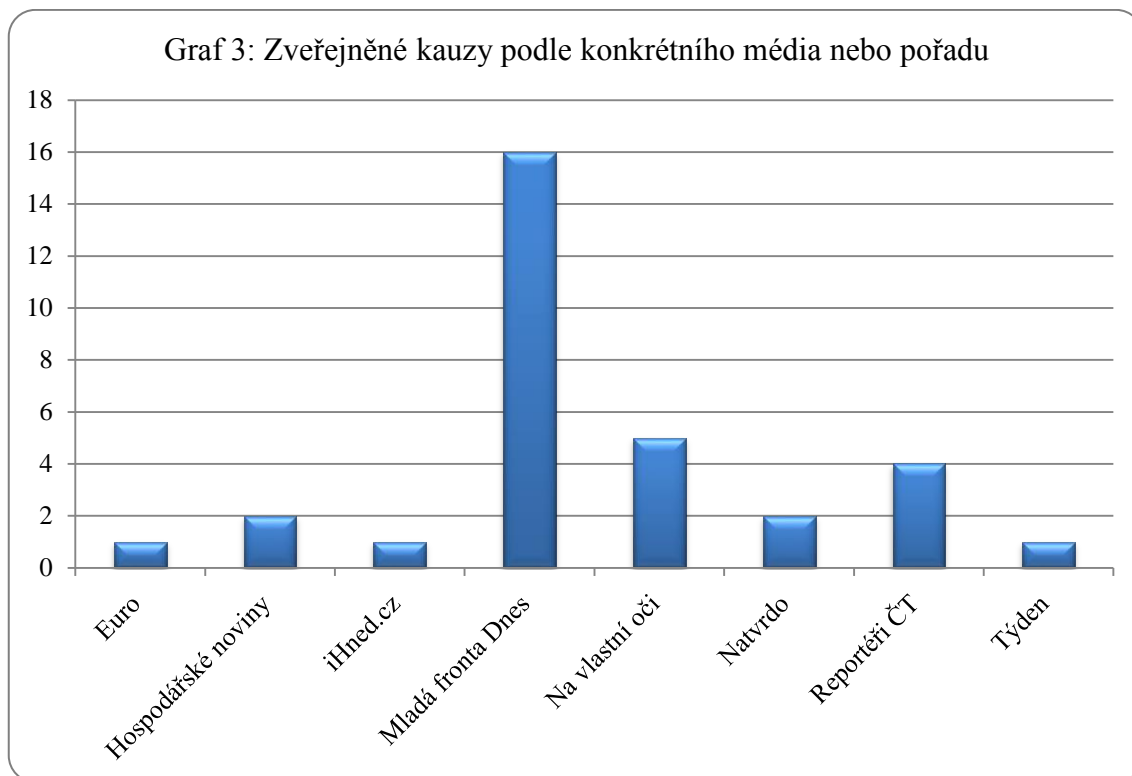
Z nalezených 32 kauz bylo 20 publikováno v tištěných médiích. Z toho v drtivé většině, v 18 případech, v denících. Zbylé dvě kauzy připadají na týdeníky. Druhou nejpočetnější skupinu tvoří televizní pořady, které zveřejnily 11 kauz. Zbýlý jeden případ připadá na internetový server.

Graf 2: Podíl médií na zveřejněných kauzách

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

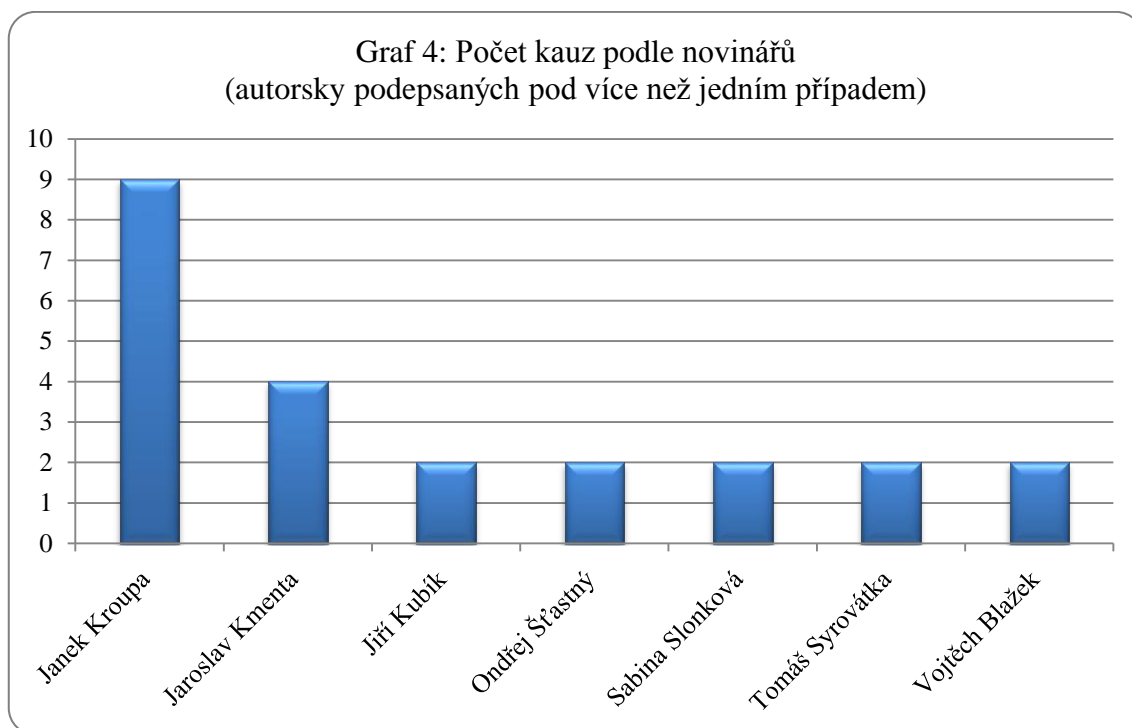
Nejvíce kauz, přesná polovina z celkového počtu, tedy 16, bylo publikováno v deníku Mladá fronta Dnes. Naopak nebyl nalezen žádný případ odpovídající stanoveným kritériím, který by ve sledovaném období zveřejnily deníky Lidové noviny a Právo, týdeníky Respekt, Reflex a Ekonom, televizní pořady Klekánice, Soukromá dramata a Bez cenzury a internetové servery Aktuálně.cz, Insider, Lidovky.cz a Česká pozice.

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

Do práce na všech 32 kauzách se zapojilo 30 uvedených autorů³⁴⁹. Z nich sedm mělo autorský podíl na více než jedné kauze. Pod největším počtem případů (devíti) je autorsky podepsán Janek Kroupa, ať již sám, nebo ve spolupráci s dalším novinářem. Na pomyslném druhém místě je Jaroslav Kmenta se čtyřmi kauzami.

³⁴⁹ Pokud má některý materiál více autorů, je každý z nich počítán samostatně.

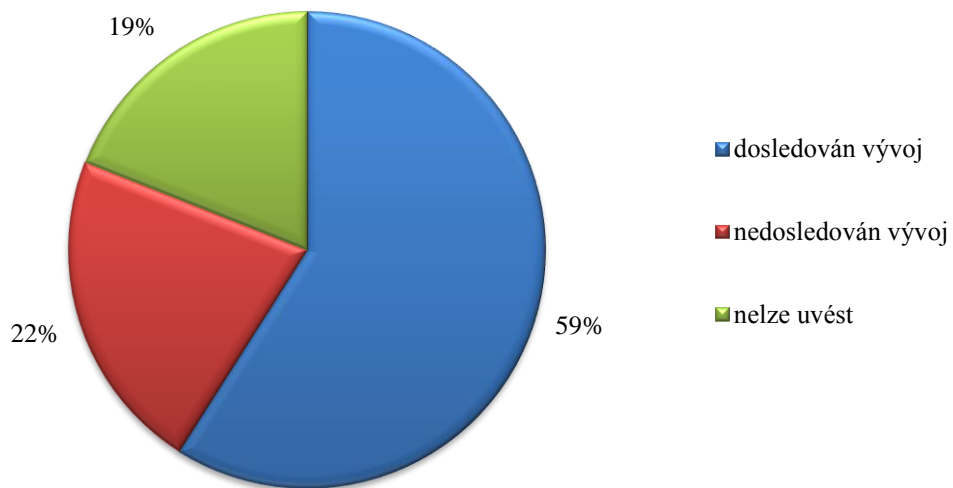

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

Pozornost si zaslouží podíl kauz, jejichž vývoj novináři (ať již ti, kteří s kauzou přišli, tak i ostatní) nedosledovali do pravomocného ukončení. Zvláště s ohledem na to, že podle Musila je podstatnou součástí investigativní žurnalistiky důsledné sledování každé kauzy, prezentované jako důležitá, do jejího uzavření³⁵⁰. Z celkového počtu 32 případů je menší část (šest) případů, u nichž toto nebylo možné uvést z důvodu neskončeného trestního řízení k 31. prosinci 2013. Ze zbývajících 26 případů bylo médiu dosledováno do pravomocného ukončení 19, zbylých sedm, tedy více než čtvrtina a více než pětina z celkového počtu, nikoli.

³⁵⁰ MUSIL, J. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 69. ISBN 978-80-7452-002-0.

Graf 5: Podíl kauz podle dosledování vývoje do pravomocného ukončení

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

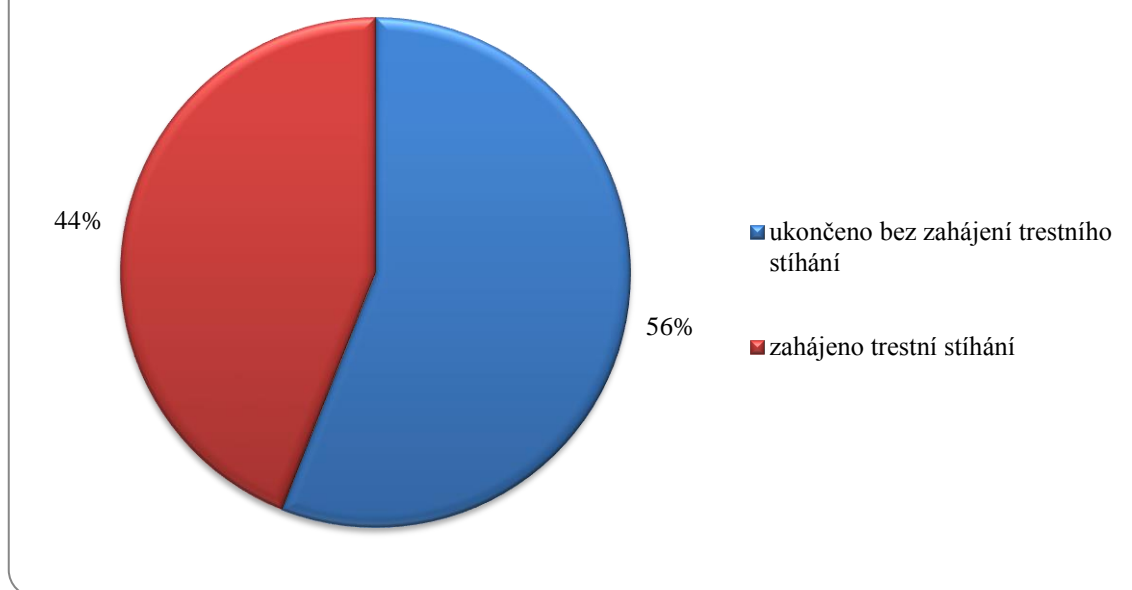
Z celkového počtu 32 kauz nebylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto v šesti případech³⁵¹, ve všech ale bylo zahájeno trestní stíhání podezřelého. Vývoj nelze určit v jednom případě³⁵². Ze zbývajících 25 kauz, v nichž bylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto, byla věc ukončena bez zahájení trestního stíhání konkrétní osoby ve většině (14) případů, trestní stíhání podezřelého bylo naopak zahájeno v menší části (11) případů³⁵³. Při souhrnném hodnocení kauz bez ohledu na to, zda v nich bylo, či nebylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto, tvoří větší část (17) případy, v nichž bylo zahájeno trestní stíhání podezřelého.

³⁵¹ Kauza obrněných transportérů Pandur, kauza vozů Tatra, kauza úniku odposlechů Pavla Béma a Romana Janouška z BIS do ABL, kauza Karla Březiny a dozorčích rad, kauza zneužívání náhrad zastupiteli Prahy 5, kauza úplatného soudce Nagye.

³⁵² Kauza přítelkyně reprezentačního trenéra.

³⁵³ Do této kategorie jsou řazeny i případy, v nichž bylo usnesení o zahájení trestního stíhání zrušeno: kauza pronájmů budov Ministerstva pro místní rozvoj ČR a kauza „odkloněných“ milionů Martina Kocourka.

Graf 6: Pravomocně ukončené kauzy podle zahájení trestního stíhání

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

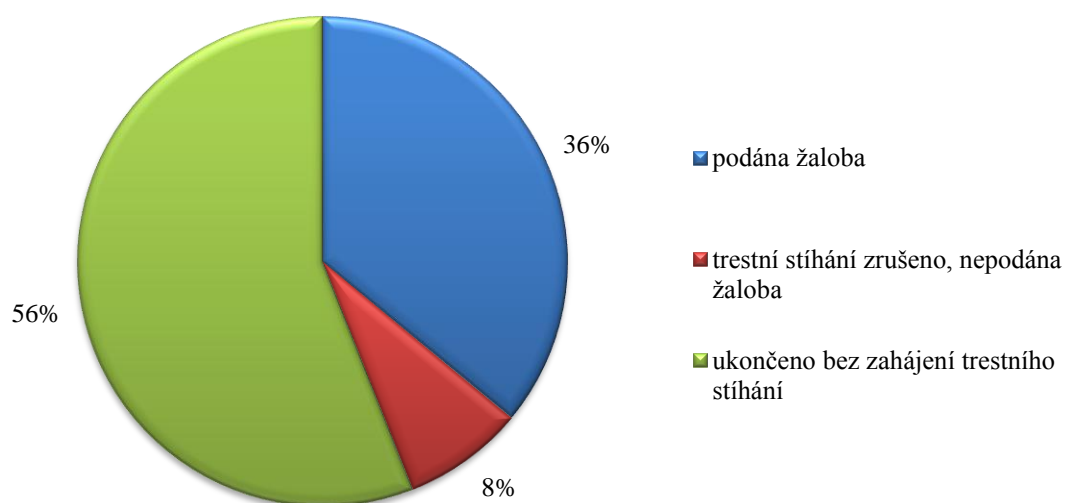
Z celkového počtu 11 kauz, v nichž bylo zahájeno trestní stíhání podezřelého a zároveň v nich bylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto, byla podána obžaloba v devíti případech³⁵⁴. Naopak ve dvou kauzách bylo vydané usnesení o zahájení trestního stíhání zrušeno, věc byla odložena a obžaloba podána nebyla³⁵⁵. Z šesti případů, v nichž nebylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto, byla obžaloba podána ve třech kauzách³⁵⁶ a v dalších třech kauzách nikoli. Jak již bylo uvedeno, ve 14 případech, v nichž bylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto, byla věc ukončena bez zahájení trestního stíhání a vývoj nelze určit v jedné kauze.

³⁵⁴ Do této kategorie byla zařazena i kauza Budišov, v níž bylo před podáním obžaloby zastaveno trestní stíhání Věry Jourové.

³⁵⁵ Kauza pronájmů budov Ministerstva pro místní rozvoj ČR a kauza „odkloněných“ milionů Martina Kocourka.

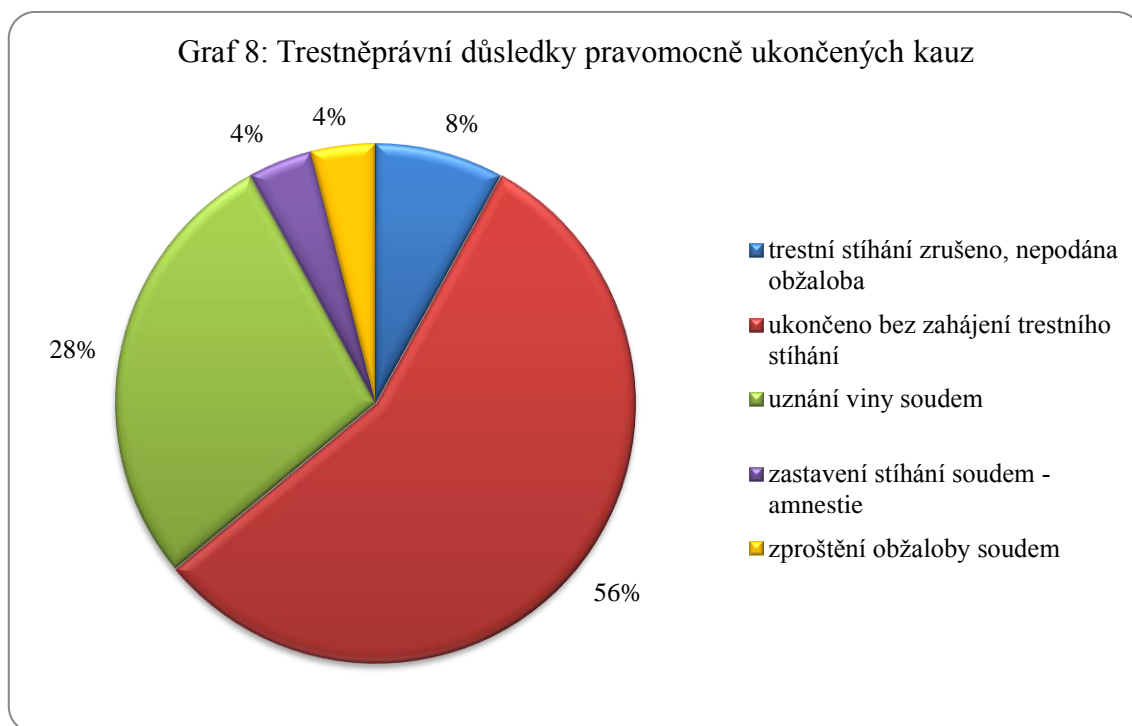
³⁵⁶ Do této kategorie byla zařazena i kauza zneužívání náhrad zastupiteli Prahy 5. Rovněž do této kategorie byla zařazena i kauza Karla Březiny a dozorcích rad, byť zahrnuje dvě trestní řízení, z nichž již jedno bylo pravomocně skončeno.

Graf 7: Pravomocně ukončené kauzy podle podání obžaloby

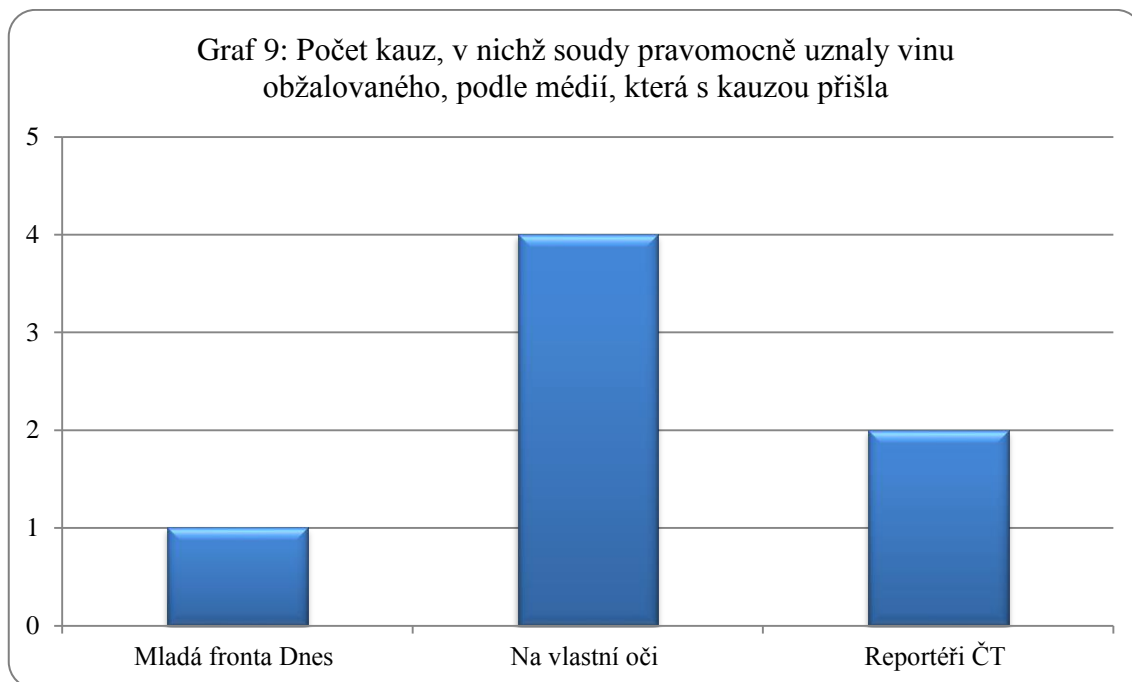
Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

Z celkového počtu devíti kauz, v nichž byla podána obžaloba a zároveň v nich bylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto, soudy uznaly vinu obžalovaného v sedmi případech. Naopak v jedné kauze rozhodl soud o zproštění obžaloby v plném rozsahu a v jednom případě zastavil trestní stíhání v důsledku amnestie prezidenta republiky.

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

Na počátku šesti ze sedmi kauz, v nichž bylo orgány činnými v trestním řízení do 31. prosince 2013 pravomocně rozhodnuto o vině obžalovaného, stáli novináři televizních pořadů, zbylý jeden případ započali žurnalisté tištěného média. Pořad Na vlastní oči odhalil čtyři kauzy, pořad Reportéři ČT dvě kauzy a deník Mladá fronta Dnes jeden případ. Pod kauzami bylo podepsáno devět novinářů. Pouze Janek Kroupa pracoval na více než jedné kauze, která skončila pravomocným uznáním viny soudem, když se autorsky podílel na dvou případech.

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

6.4 Analýza vybraných kauz

V rámci analýzy vybraných kauz je provedena především analýza případů, které skončily pravomocným odsuzujícím rozsudkem. Doplněna je rozborem kauzy, která skončila zproštěním obžaloby, a několika případů, v nichž došlo k jinému způsobu ukončení.

6.4.1 Kauzy, v nichž byl vynesena odsuzující rozsudek

V případech, v nichž došlo k pravomocnému odsouzení obžalovaného, lze vycházet z textů rozsudků, které příslušné soudy poskytly na základě žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

První takovou kauzou je případ Jiřího Kadrnožky, který odhalili redaktoři deníku Mladá fronta Dnes. Obvodní soud pro Prahu 5 muže dne 27. února 2008 uznal vinným

přípravou trestného činu pohlavního zneužívání, kterého se dopustil tím, že nejméně od 4. října 2006 na svém pracovišti navštěvoval diskusní web xchat.cz, místnosti určené dětem ve věku od devíti do 13 let, přičemž nejméně v jednom případě zde zveřejnil sexuální nabídku. Na to zareagoval redaktor Mladé fronty Dnes, který při rozhovoru s ním předstíral, že je jedenáctiletá Terežka. Kadrnožka domnělé dívce činil sexuální návrhy a navrhl jí schůzku, která se měla uskutečnit dne 5. října 2006. Na schůzku se dostavil, ale na místě byl kontaktován redaktory Mladé fronty Dnes.

Obžalovaný vinu popíral, jeho obhajoba však byla podle Obvodního soudu pro Prahu 5 vyvrácena především výpovědí redaktora Mladé fronty Dnes, který předložil záznam internetové diskuse a obrazový a zvukový záznam z 5. října 2006. Novinář před soudem uvedl, že v deníku pracoval jako elév a byl pověřen monitoringem dětských internetových diskusí za účelem zjištění, zda se na nich nevyskytují osoby, které by mohly být pro děti nebezpečné. Podobně vypovídala i jeho nadřízená.

Novináři v tomto případě ovšem nepřispěli pouze k odsouzení muže, ale zároveň k tomu, že dostal mírnější trest. Obvodní soud pro Prahu 5 Kadrnožkovi totiž uložil trest odnětí svobody v trvání jednoho roku podmíněně odložený na zkušební dobu v trvání 30 měsíců a ochranné léčení psychiatrické se sexuologickým zaměřením v ambulantní formě. Obvodní soud pro Prahu 5 konstatoval, že účelu trestu bude dosaženo uložením ještě podmíněně odloženého trestu odnětí svobody, přičemž již samotné trestní stíhání bylo pro obžalovaného ponaučením, a to i vzhledem k jeho masivní medializaci.

S rozsudkem se pak ztotožnil Městský soud v Praze, který dne 4. června 2008 zamítl podaná odvolání. Kadrnožka ve svém odvolání namítal, že záznam internetové komunikace s redaktorem Mladé fronty Dnes a obrazový a zvukový záznam z následného setkání byly pořízeny a použity v rozporu s ustanovením občanského zákoníku o ochraně osobnosti, tedy nezákonně, a tedy by neměly být použity jako důkaz v řízení před soudem. Městský soud v Praze se s danou námitkou neztotožnil.

Další kauzou, která skončila pravomocným odsuzujícím rozsudkem, je případ lékařky Elišky Jugové, jejíž korupční jednání zdokumentovali reportéři pořadu Reportéři ČT. Vyslali k ní figurantku, aby předstírala, že je zástupkyní farmaceutické firmy Novartis. Lékařka na záznamu skryté kamery mluvila o tom, že inkasovala peníze za to, že předepisovala konkrétní lék.

Městský soud v Brně dne 19. ledna 2011 uznal Jugovou vinnou ze spáchání trestných činů přijímání úplatku. Dopustila se jich tím, že jako lékařka kožního oddělení I. dermatologické kliniky Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně od října 2007 do února 2008 opakovaně převzala od zástupce společnosti Novartis finanční hotovost za to, že svým pacientům předepisovala lék Lamisil 250 MG namísto léku Terbinafin Actavis 250 MG, který měla předepisovat podle pokynu ředitele nemocnice. Pacientům sice vystavovala recepty na lék Terbinafin Actavis, sama je však poté předkládala v lékárně a vyzvedávala na ně lék Lamisil, který vydávala pacientům. Za každého pacienta nově nasazeného na léčbu lékem Lamisil obdržela od zástupce společnosti Novartis částku 250 Kč. Jugová rovněž v březnu 2008 opakovaně žádala po reprezentantce společnosti Novartis vyplácení částky ve výši 10 000 Kč měsíčně v hotovosti za to, že svým pacientům bude předepisovat lék Lamisil v množství minimálně 150 kusů balení měsíčně. Jugová podle rozsudku Městského soudu v Brně také v měsíci dubnu a květnu 2009 požadovala po osobě, která se jí představila jako reprezentantka společnosti Novartis, od června 2009 vyplácení částky 5 000 Kč měsíčně v hotovosti za to, že bude svým pacientům předepisovat a vydávat lék Lamisil.

Jugová před soudem odmítla, že by se dopustila korupčního jednání. K poslednímu bodu, který zachytili Reportéři ČT, uvedla, že šlo o provokaci a zkreslování údajů. Městský soud v Brně označil přehrání záznamu skryté kamery, který pořídila figurantka Reportérů ČT, za podstatný důkaz ve věci. Podle soudu se sice jednalo o jediný důkaz pouze v jednom z bodů výroku, dokresloval však jednání obžalované i v bodech, které nebyly monitorovány Reportéry ČT.

Městský soud v Brně Jugové uložil trest odnětí svobody v trvání dvou let podmíněně odložený na zkušební dobu v trvání čtyř let a peněžitý trest ve výši 50 000 Kč. Odvolací Krajský soud v Brně následně dne 12. května 2011 překvalifikoval skutek, týkající se jednání zachyceného Reportéry ČT, na pokus trestného činu přijímání úplatku. Uložil jí trest odnětí svobody v trvání 12 měsíců podmíněně odložený na zkušební dobu tří let a peněžitý trest ve výši 50 000 Kč.

I v této kauze se soudy musely vypořádat s námitkou obžalované spočívající v tvrzení nepoužitelnosti záznamu pořízeného skrytou kamerou jako důkazu v trestním řízení. Městský soud v Brně se s námitkou neztotožnil, když uvedl, že rozhovor s figurantkou Reportérů ČT nepovažuje za projev osobní povahy, na který se tedy

nevztahuje ustanovení občanského zákoníku o ochraně osobnosti. A rovněž uvedl, že v daném případě převyšuje zájem společnosti na ochraně před korupcí zájem na ochraně osobnostních práv. Krajský soud v Brně na argumentaci soudu prvního stupně ve svém rozsudku odkázal a odmítl, že by se figurantka Reportérů ČT dopustila provokace.

Další a poslední analyzovanou kauzou, v níž byl vynesena pravomocný odsuzující rozsudek, je případ označovaný jako „pět na stole v českých“. Reportéři pořadu Na vlastní oči zdokumentovali korupční jednání Zdeňka Doležela, ředitele kabinetu předsedy vlády Jiřího Paroubka, který si při jednání s polským lobbistou Jackem Spyrou, souvisejícím s privatizací společnosti Unipetrol, řekl o úplatek.

Městský soud v Praze dne 7. prosince 2010 uznal Doležela vinným ze spáchání trestného činu přijímání úplatku. Toho se dopustil tím, že v postavení ředitele kabinetu tehdejšího předsedy vlády Jiřího Paroubka využil svého vyslání na služební cestu do Polska na oficiální setkání s tehdejší předsedou vlády Polska Markem Belkou a sporů mezi společnostmi PKN Orlen a Agrofert Holding v souvislosti se společností Unipetrol k tomu, aby dne 23. srpna 2005, před odletem v hale letiště v Praze, na schůzce s Jackem Spyrou, o kterém věděl, že je ve spojení se společností Seta Invest, nabízel informace o průběhu plánované schůzky v Polsku a o možné spolupráci společností Seta Invest a PKN Orlen v souvislosti se společností Unipetrol. Za tyto informace požadoval úplatek ve výši pět milionů Kč, což vyjádřil sděleními „vem si ty informace a na stole bude pět“ a „má to nejvyšší stupeň řešení, aby to nabralo nějaký kurz“. Spyra se Doležela zeptal „a pět v českých?“, Doležel odpověděl „jo“. K předání informace a požadované částky mělo dojít dne 25. srpna 2005. Po příletu z Polska dne 24. srpna 2005 se uskutečnil další rozhovor mezi Doleželem a Spyrou, při kterém byla potvrzena schůzka sjednaná na den 25. srpna 2005.

Soud shrnul, že se reportér pořadu Na vlastní oči Janek Kroupa začal zabývat okolnostmi privatizace společnosti Unipetrol poté, co se nejprve v polských a pak i českých médiích objevily informace o podezření z korupce. V rámci vlastního šetření se seznámil se Spyrou a začal s pořizováním nahrávek ze schůzek. Reportér popsal, že nahrávky byly pořízeny na techniku TV Nova, především skryté kamery, odmítl však prozradit přesný technologický postup, aby neodhalil zdroj svých informací, který mu sděloval, kde se budou konat schůzky. Městský soud v Praze u hlavního líčení přehrál poskytnuté záznamy ze schůzek a obsah reportáže pořadu Na vlastní oči. Soud uvedl, že

záznamy lze použít v trestním řízení jako důkaz. V rozsudku ze zaznamenaných hovorů často cituje a opírá i o ně své závěry.

Doležel obvinění z korupce odmítal a hájil se tím, že jím použité výrazy byly kódem. Například „na stole“ znamenalo „na programu“ a „pět“ označovalo nejvyšší stupeň společenského setkání, tedy s možnou účastí předsedy vlády, zástupce vlády, zástupce Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, politiky nebo top management. Městský soud v Praze obhajobě obžalovaného neuvěřil, označil ji za nevěrohodnou a nelogickou. Doleželovi uložil dne 7. prosince 2010 trest odnětí svobody v trvání dvou let podmíněně odložený na zkušební dobu pěti let. Proti rozsudku nebylo podáno žádné odvolání.

Ve všech třech uvedených případech, v nichž byl vynesena pravomocný odsuzující rozsudek, lze vysledovat několik společných rysů. Prvním je, že novináři jednání podezřelého, později obviněného a obžalovaného, technicky zaznamenali. Typicky v obrazové a zvukové podobě, například na skrytou kameru. Nebo pořídili záznam textové komunikace, jako v případě redaktorů Mladé fronty Dnes a Kadrnožky. Obsah takového důkazu lze zpochybnit jen stěží. I proto se zřejmě Kadrnožka a Jugová snažili namítat spíše nepoužitelnost důkazu v trestním řízení, s odkazem na údajné porušení ustanovení občanského zákoníku o ochraně osobnosti. Dalším společným rysem bylo konstatování soudů, že pořízené záznamy jsou jako důkaz použitelné. Obžalovaný Doležel zvolil jiný způsob obhajoby, když se snažil soud přesvědčit, že obsah má jiný význam, než mu přikládá obžaloba. Ani on ovšem se svou obhajobou neuspěl.

Lze tak shrnout, že ve všech třech kauzách, které skončily pravomocným odsuzujícím rozsudkem, byly důkazy dodané novináři ne-li hlavními a klíčovými, tak minimálně důležitými. V případech Kadrnožky a Jugové jejich význam konstatoval soud, v kauze Doležela význam nahrávek vyplývá z toho, že o ně soud často opírá své závěry.

6.4.2 Kauza, v níž byl vynesena zprošťující rozsudek

I v případech, v nichž byl obžalovaný pravomocně obžaloby zproštěn, lze vycházet z rozsudků, které příslušné soudy poskytly na základě žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Pro analýzu byl zvolen případ Karla Březiny³⁵⁷. Na kauzu upozornil server iHned.cz, který uvedl, že Březina působil nebo působí v dozorčích radách společností Dopravní podnik hl. m. Prahy, Rencar Praha a Žižkov Station Development v rozporu se zákonem. Redaktor serveru svůj závěr odůvodnil tím, že Březina byl dříve ve statutárních orgánech společností Porcela Plus a Concordia, které na přelomu let 2008 a 2009 zkrachovaly. A podle obchodního zákoníku nesměla být osoba, která působila ve statutárních orgánech zkrachovalé společnosti, v podobných orgánech jiných společností po dobu následujících tří let. Výjimkou byla podle serveru situace, že to dotyčná osoba oznámila na valné hromadě a dvě třetiny akcionářů se shodly na tom, že jim to nevadí. Podle serveru iHned.cz ale doklad o takovém kroku chyběl a Březina přiznal, že akcionáře na valných hromadách žádné ze tří firem neupozornil, protože nemusel. Server přinesl názor advokátky, podle které byl takový výklad špatný, a Březinovi by navíc mohlo hrozit trestní stíhání za trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění³⁵⁸.

Policie České republiky a státní zastupitelství dospěly k závěru, že se Březina daného trestného činu dopustil v souvislosti s působením v dozorčí radě společnosti Žižkov Station Development. Státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2 na Březinu podal obžalobu, podle které se Březina daného trestného činu dopustil tím, že dne 27. října 2009 v prohlášení, jímž měl osvědčit, že splňuje předpoklady pro výkon funkce člena dozorčí rady společnosti Žižkov Station Development, nepravdivě uvedl, že nevykonával jakoukoli ze srovnatelných funkcí ve společnosti, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs. A to přesto, že byl od 1. května 2005 členem dozorčí rady společnosti Porcela Plus, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs dne 5. prosince 2008, a od 25. dubna 2005 byl členem dozorčí rady společnosti

³⁵⁷ V kauze Karla Březiny byly podány dvě obžaloby. O jedné již bylo pravomocně rozhodnuto a právě té se týká tato analýza. O druhé obžalobě nebylo do 31. 12. 2013 pravomocně rozhodnuto.

³⁵⁸ POKORNÝ, M. *Březina hlídá v Dopravním podniku magistrátní miliardy v rozporu se zákonem.* [online]. © 18. 1. 2011/20. 1. 2011 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-49504490-bre-zina-hlida-v-dopravnim-podniku-magistratni-miliardy-v-rozporu-se-zakonom>.

Concordia, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs dne 19. ledna 2009. Insolvenční řízení týkající se obou společností nebyla do podání obžaloby skončena. Nepravdivé prohlášení nechal Březina dne 25. listopadu 2009 doručit Městskému soudu v Praze k provedení změn údajů v obchodním rejstříku.

Březina se hájil především tím, že si k dané problematice nechal vypracovat právní stanovisko, podle kterého žádná překážka pro působení v dozorčích radách nevznikla. Rovněž uvedl, že o situaci ve společnostech Porcela Plus a Concordia a o obsahu právního stanoviska informoval společnost Žižkov Station Development ještě před konáním valné hromady.

Obvodní soud pro Prahu 2 dne 25. listopadu 2011 Březinu obžaloby zprostil z důvodu, že v žalobním návrhu uvedený skutek nebyl trestným činem. Soud upozornil, že trestného činu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění se pachatel musí dopustit úmyslně, přičemž úmysl v případě Březiny nedovodil, když připomněl, že obžalovaný od počátku poukazyval na to, že se řídil právním stanoviskem advokátní kanceláře, o jehož správnosti nepochyboval. Vzhledem k tomu, že chyběl úmysl obžalovaného, nemohlo být jednání popsané v obžalobě podle Obvodního soudu pro Prahu 2 trestným činem.

Proti rozsudku se odvolal státní zástupce, odvolání zamítl Městský soud v Praze dne 5. června 2012. Byť se ovšem zcela neztotožnil s odůvodněním napadeného rozsudku. Březinovu obhajobu spočívající v tvrzení, že se řídil právním stanoviskem, označil Městský soud v Praze za pro posouzení skutku nevýznamnou. Přestože nesouhlasil s odůvodněním napadeného rozsudku, zároveň dospěl k závěru, že se Březina s ohledem na stupeň škodlivosti svého jednání trestného činu nedopustil. Městský soud v Praze doplnil, že obžalovaného nelze postihnout pro přestupek, protože případný přestupek je již promlčen.

Z uvedeného je patrné, že novinář serveru iHned.cz poukázal na možné nezákonné Březinovo jednání, přičemž k jeho prokázání nebylo nutné využívat záznamové techniky. Redaktor pravděpodobně vycházel z údajů v otevřených zdrojích (jako např. obchodní rejstřík) a z komentáře osloveného odborníka (advokátky). Odborník v textu rovněž poukázal na možnou trestní odpovědnost Březiny. Březina byl obviněn a obžalován, soudy ovšem dospěly k závěru, že jeho jednání nebylo trestným

činem a případný přestupek byl promlčen. Jednání tak, jak na ně poukazoval server iHned.cz vyvráceno nebylo, právním posouzením soudů ale nebylo shledáno trestným.

6.4.3 Kauzy, které skončily jiným způsobem

V případech, které neskončily před soudem, lze vycházet především z informací uveřejněných v médiích.

Jedna z kauz k soudu sice doputovala, neskončila však žádným z běžných způsobů ukončení trestní věci v řízení před soudem. Míněna je kauza Český dům, kterou započalo zjištění deníku Mladá fronta Dnes, že Ministerstvo zahraničních věcí České republiky uzavřelo pro stát nevýhodnou smlouvu na pronájem Českého domu v Moskvě se soukromou společností Hotel Český dům se sídlem v Rakovníku.

Autoři (Sabina Slonková a Jiří Kubík) uvádějí, že se k případu dostali náhodně, v rámci zájmu o chystaný odprodej státního dluhu v Rusku. V rámci sběru informací absolvovali řadu setkání s různými lidmi, přičemž na jednom ze setkání dostali tip na podezřelý pronájem Českého domu v Moskvě. Redaktoři začali ověřovat informace a následně získali od zdrojů na Ministerstvu zahraničních věcí České republiky i text samotné smlouvy a další dokumenty³⁵⁹.

V únoru 2004 bylo zahájeno trestní stíhání Stanislava Breie, Miroslava Karla a Karla Srby. Následně byla podána obžaloba, Brei se podle ní dopustil trestných činů zneužívání informací v obchodním styku a porušování povinnosti při správě cizího majetku, Karel trestných činů zneužívání informací v obchodním styku a porušování povinnosti při správě cizího majetku a Srba trestných činů zneužívání informací v obchodním styku a porušování povinnosti při správě cizího majetku.

Městský soud v Praze dvakrát obžalované zprostil obžaloby, oba rozsudky zrušil odvolací Vrchní soud v Praze. Trestní stíhání obžalovaných bylo v roce 2013 soudy zastaveno, aniž bylo pravomocně rozhodnuto o vině, či nevině. Obžalovaní byli podle článku II. rozhodnutí prezidenta ČR o amnestii ze dne 1. ledna 2013 účastni amnestie prezidenta ČR. Podle článku II. rozhodnutí prezidenta ČR o amnestii prezident nařídil,

³⁵⁹ Práci na kauze autoři podrobně popisují ve své knize, viz SLONKOVÁ, S. a J. KUBÍK. *Tíha Olova: a co jsme do novin nenapsali*. Praha: Pragma, 2001, s. 69 - 104. ISBN 80-7205-852-5.

aby byla zastavena pravomocně neskončená trestní stíhání, s výjimkou stíhání proti uprchlému, od jejichž zahájení k 1. lednu 2013 uplynulo více než osm let, pro trestné činy, za něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody nepřevyšující deset let.

Z námi sledovaných kauz svým průběhem vybočují rovněž kauzy Martina Kocourka nebo náměstka ministra dopravy Pavla Brahy. Policie sice nejprve obvinila Kocourka a jeho matku ze spáchání trestného činu poškozování věřitele, kterým měla být při rozvodu Kocourkova manželka, kvůli zatajení finančních prostředků. Státní zastupitelství ale později usnesení o zahájení trestního stíhání zrušilo a věc byla následně odložena z důvodu, že poškozená, tedy bývalá manželka Kocourka, nedala souhlas se stíháním Kocourka a jeho matky. K podobnému procesnímu postupu, tedy zrušení usnesení o zahájení trestního stíhání a následnému odložení věci, došlo rovněž v kauze pronájmů budov Ministerstva pro místní rozvoj České republiky.

Kauza Brahy, jenž používal inženýrský titul bez toho, aby absolvoval vysokou školu, byla rovněž odložena, ovšem kvůli promlčení.

Odložením věci, případně uložením bez zahájení úkonů trestního řízení, skončila významná část sledovaných kauz. Orgány činné v trestním řízení se v takových případech ve svých vyjádřeních pro média často omezí pouze na konstatování, že po provedeném prošetřování nebo prověřování dospěly k závěru, že se ve věci nejednalo o podezření z trestné činnosti.

Výjimkou byla kauza, v níž pořad Reportéři ČT v roce 2012 upozornil na možný střet zájmů středočeského zastupitele, starosty Cerhenic a zástupce Středočeského kraje v Bruselu Marka Semeráda. Pořad uvedl případ obce Ohaře, které na základě mandátní smlouvy obstarala krajskou dotaci společnost Folbeset Plus Lubomíra Nymburského, zastupitele ČSSD v Kolíně a bývalého Semerádova tajemníka. Dotaci podle pořadu schvalovalo krajské zastupitelstvo, jehož členem byl i Semerád, který měl s Nymburským úzké obchodní vztahy. Společnost Nymburského měla sídlo v bytě, který patřil manželce Semeráda. Ve stejném bytě podle Reportérů ČT sídlila i Semerádova společnost Cui Bono. Další byt v Kolíně měli oba vlastnit společně. Předsedkyně kontrolního výboru Středočeského kraje Dagmar Nohýnková uvedla, že Semerád se nikdy z hlasování pro střet zájmů nevyloučil. Semerád v písemném vyjádření pro pořad Reportéři ČT možný střet zájmů odmítl. Pořad uvedl, že společnost Folbeset Plus zařizovala dotace i pro další středočeské obce. Společnost Folbeset Plus

podle pořadu rovněž pro obce organizovala výběrová řízení na stavební firmu. Reportéři ČT upozornili, že ve většině výběrových řízení uspěl stejný uchazeč.

Pořad také uvedl, že některým obcím zařídila dotaci z evropských fondů společnost Cui Bono, již vlastnil Semerád, který zároveň zastupoval Středočeský kraj v Bruselu. Reportáž obsahovala i vyjádření právníka, který ve vztahu k obchodním a politickým aktivitám Semeráda a Nymburského naznačil podezření, že mohl být porušen zákon.

I na základě odvysílané reportáže bylo podáno trestní oznámení. Případem se v září 2012 začali zabývat kriminalisté Středočeského kraje pro podezření ze spáchání trestných činů porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže a sjednání výhody při zdání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě. V červenci 2013 věc odložili, protože nebylo prokázáno spáchání trestného činu. Odložení věci v tisku odůvodnila tisková mluvčí Krajského ředitelství policie Středočeského kraje Soňa Budská. Podnikání, kterým se policie zabývala, podle Budské není žádným předpisem zakázáno, a je-li nemravné, není v pravomoci orgánů činných v trestním řízení. Dále uvedla:

„Je též zřejmé, že k informacím, ke kterým měl či má přístup pan Semerád, má v České republice přístup řada veřejně či politicky činných lidí. A podílejí-li se tito současně na svém vlastním podnikání, nelze tento fakt a priori pokládat za podezřelý.“³⁶⁰

Aktivity obou společností podle sdělení tiskové mluvčí nevybočovaly ze standardního podnikání v poradenství a vyřizování žádostí o dotace. Z řady výpovědí podle Budské vyplynulo, že se společnosti v některých případech snažily porazit konkurenci výhodnější cenou nebo nabízením poradenství zdarma v dalších dotačních případech³⁶¹.

Podrobnější odůvodnění odložení věci poskytly orgány činné v trestním řízení i v kauze obchodů s pozemky pod dálnicí, v rámci níž nejprve deník Mladá fronta Dnes v květnu 2012 upozornil na to, že poslanec Václav Baštýř před dvěma lety levně nakoupil pozemky pod budoucí dálnicí D3 u obce Ševětín na jihu Čech a může je prodat

³⁶⁰ HARDOŠ, J. *Podnikání Rathova přítele bylo čisté, policie vyšetřování po roce odložila*. [online]. © 1. 8. 2013 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/309292-podnikani-rathova-pritele-bylo-ciste-policie-vysetrovani-po-roce-odložila.html>.

³⁶¹ Tamtéž.

s velkým ziskem. Nemovitosti od místních obyvatel koupil podle Mladé fronty Dnes za šest až osm Kč za metr čtvereční, stát je měl v budoucnu vykupovat za 100 Kč za metr čtvereční. Lidé, kteří Baštýřovi pozemky prodali, se podle deníku cítili oklamáni, protože je neinformoval o trase plánované dálnice a tvrdil jim, že chce na pozemcích hospodařit. Baštýř deníku sdělil, že za části pozemků, na kterých měla vést dálnice, původním majitelům platil stejnou částku, za jakou nemovitosti vykupuje státní organizace. Prodejci to ale popřeli, podle Mladé fronty Dnes Baštýřovu verzi nepotvrdily ani kupní smlouvy.

Případem se zabývala policie, věc byla odložena. Státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích Josef Český v médiích uvedl, že jednání Baštýře nebylo trestným činem. Prodávající podle Českého akceptovali nabídnutou cenu, přitom si mohli zjistit informaci, zda nemohou požadovat cenu vyšší. Pakliže to neudělali, nebylo možné to podle státního zástupce přičítat k tíži Baštýřovi, který se tak nemohl dopustit trestného činu podvodu³⁶².

Pokud se nebude přihlížet ke kauzám, které skončily ne zcela obvyklým způsobem (např. v důsledku amnestie prezidenta republiky), nesou případy, které skončily jiným způsobem než odsuzujícím nebo zprošťujícím rozsudkem, podobné rysy, jako kauza se zprošťujícím rozsudkem. I v případě kauz, v nichž došlo k odložení věci, novináři poukázali na určité jednání, které vzbudilo pochybnosti a podezření z možného porušení zákonů. Vše ovšem skončilo již v počátku, nebylo zahájeno trestní stíhání a nebyla podána obžaloba, když policie nebo státní zastupitelství konstatovaly, že popsané jednání nebylo trestným činem.

³⁶² ČTK. *Prodej pozemků pod D3: poslanci Baštýřovi trestní stíhání nehrozí*. [online]. © 16. 11. 2012 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/prodej-pozemku-pod-d3-poslanci-bastyrovi-trestni-stihani-nehrozi_252489.html#.UvkUBE2x7rc.

7 POROVNÁNÍ A INTERPRETACE ZJIŠTĚNÝCH DAT

Předpokladem pro zkoumání významnějších kauz investigativní žurnalistiky, které vyvolaly zájem orgánů činných v trestním řízení, bylo jejich vyhledání. V rámci procesu vyhledávání bylo v Infobance ČTK prostudováno celkem 10 948 zpráv a bylo nalezeno množství případů, v rámci nichž byla v souvislosti se zájmem orgánů činných v trestním řízení zmíněna úloha některého ze sledovaných médií. Další množství souvisejících článků bylo prostudováno v mediální databázi Newton. Následně bylo vybráno 32 kauz, které nejvíce odpovídaly stanovené definici investigativní žurnalistiky a zároveň požadavku, aby zjištění novinářů vedla k zájmu orgánů činných v trestním řízení. Nebylo přitom trváno na tom, aby zájem orgánů činných v trestním řízení přišel až po zveřejnění připravovaného materiálu, protože se novináři v některých případech vzhledem k oznamovací povinnosti obrátili na orgány činné v trestním řízení ještě před publikováním nebo odvysíláním svého odhalení. Je otázkou, jak daný počet (32) zjištěných kauz hodnotit. Ovšem vzhledem k tomu, že jde o výsledek práce žurnalistů za 14 let, nelze jej považovat za nikterak vysoký.

První výzkumná otázka se dotazovala, v jaké části sledovaného období (od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2013) se v médiích objevilo nejvíce významnějších zjištění investigativních novinářů, která obsahovala možné podezření na spáchání trestné činnosti, a jimiž se v návaznosti na práci novinářů začaly zabývat orgány činné v trestním řízení. Stanovená hypotéza, podle které se tak stalo v druhé půli sledovaného období, tedy od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013, se potvrdila. V první půli se v médiích objevilo 12 zjištěných kauz, v druhé půli bylo publikováno 20 případů.

Obzvláště novinářsky plodné se z tohoto hlediska jeví roky 2012 a 2010, kdy bylo zveřejněno pět, respektive čtyři případy. Naopak žádná kauza nebyla zaznamenána v roce 2000. Ve třech letech (2002, 2003 a 2013) bylo zaznamenáno publikování jednoho případu. Z hlediska časového vývoje byla sledována spíše rostoucí tendence.

Druhá výzkumná otázka se soustředila na to, jaká média ve sledovaném období zveřejnila největší počet významnějších zjištění investigativních novinářů, která obsahovala možné podezření na spáchání trestné činnosti, a jimiž se v návaznosti na práci novinářů začaly zabývat orgány činné v trestním řízení. Hypotéza, že tak učinila tištěná média, se potvrdila. Z nalezených 32 kauz bylo 20 publikováno v tištěných

médiích. Z toho v 18 případech v denících. Naopak pouze s jednou ze zjištěných kauz přišel internetový server. Zbylých 11 případů zveřejnily televizní pořady.

Třetí výzkumná otázka se ptala po konkrétním médiu, které ve sledovaném období zveřejnilo největší počet významnějších zjištění investigativních novinářů (kauz), která obsahovala možné podezření na spáchání trestné činnosti, a jimiž se v návaznosti na práci novinářů začaly zabývat orgány činné v trestním řízení. Hypotéza, že jím byl deník Mladá fronta Dnes, se potvrdila. V deníku Mladá fronta Dnes bylo publikováno 16 z 32 zjištěných kauz, tedy rovná polovina.

Výsledek týkající se většinového podílu tištěných médií na zveřejněných kauzách není překvapivý. Objem informací, které přinášejí na jedné straně tištěná média, zvláště pak deníky, a na straně druhé televizní pořady s týdenní periodicitou, je nepoměřitelný. Svou roli může hrát ovšem i to, že investigativní zjištění publikovaná v denním tisku jsou agenturou ČTK, jejíž zpravodajství bylo pro účely diplomové práce využito jako určitý filtr, monitorována pečlivěji a častěji, než kauzy zveřejňované specializovanými televizními pořady, často vysílanými v pozdějších večerních hodinách. Překvapivá není ani zjištěná vedoucí úloha deníku Mladá fronta Dnes, k jehož prioritám investigativní žurnalistika z dlouhodobého hlediska nepochybně patří. Úplná absence kauz, na jejich počátku by stáli žurnalisté dalších celostátních deníků, Lidových novin a Práva, lze vykládat tím, že jsou daná periodika zaměřena na jiný druh žurnalistiky, především denní zpravodajství a agendu nevyžadující investigativní metody. Podobný závěr lze učinit rovněž v souvislosti se sledovanými internetovými servery.

Čtvrtý výzkumný dotaz se týkal podílu, jaký ve zjištěných pravomocně ukončených věcech zaujímají kauzy, v nichž bylo zahájeno trestní stíhání konkrétní osoby. Hypotéza, že se tak nestalo ani v polovině případů, byla potvrzena. Trestní stíhání bylo zahájeno v 11 z 25 pravomocně ukončených kauz, podíl tedy činí 44 procent.

Pokud by ovšem byly zahrnuty i případy, v nichž do 31. prosince 2013 nebylo orgány činnými v trestním řízení učiněno pravomocné rozhodnutí, celkový počet případů se zahájeným trestním stíháním by vystoupal na 17 a přesáhl by tak polovinu z celkové sumy 32 vyhledaných kauz.

Pátá výzkumná otázka se dotazovala na podíl pravomocně ukončených případů, v nichž byla podána obžaloba. Hypotéza, že netvoří ani jednu třetinu pravomocně

ukončených kauz, se nepotvrdila. Obžaloba byla podána v devíti z 25 pravomocně uzavřených případů, podíl tedy činí 36 procent. Faktem ovšem je, že hranici třetiny překonal pouze o několik procent.

Šestá výzkumná otázka se pak ptala na podíl pravomocně ukončených kauz, v nichž byl vynesena odsuzující rozsudek. Hypotéza, podle které se tak nestalo ani v jedné pětině případů, se nepotvrdila. Soud uznal vinu obžalovaného v sedmi z 25 pravomocně uzavřených kauz, což odpovídá podílu 28 procent.

Z uvedeného je zjevné, že dopad zjištění investigativních novinářů není skutečně nijak převratný. Zároveň však nelze hovořit ani o vlivu zanedbatelném nebo dokonce žádném.

Sedmá, poslední výzkumná otázka se zabývala tím, které médium nebo pořad přispěly svými odhaleními k největšímu počtu rozhodnutí, kterými došlo k pravomocnému uznání viny obžalovaného soudem. Hypotéza, že jím byl pořad Na vlastní oči, se potvrdila. Na počátku čtyř ze sedmi kauz, v nichž byl vynesena pravomocný odsuzující rozsudek, stálo zjištění novinářů pořadu Na vlastní oči. Na dvou ze zmíněných čtyř případů se autorsky podílel novinář Janek Kroupa.

Při bližším pohledu budí pozornost rozdíl mezi podílem tištěných médií na publikovaných kauzách (20 případů z 32, tedy téměř dvě třetiny) a na pravomocných odsuzujících rozsudcích (jeden případ ze sedmi, tedy přibližně 14 procent). Naopak poměrně vysokou efektivitu lze v tomto směru sledovat u televizních pořadů, které zveřejnily 11 kauz, přičemž šest z nich, tedy více než polovina, vedlo k pravomocnému odsuzujícímu rozsudku. V dalších dvou případech bylo navíc zahájeno trestní stíhání a do 31. prosince 2013 nebylo pravomocně ukončeno trestní řízení.

Při snaze odpovědět na otázku, proč tomu tak je, byl zjištěn společný rys kauz, které skončily pravomocným uznáním viny obžalovaného soudem. Novináři při jejich zpracování pouze nepoukázali na možnou podezřelou nebo nezákonnou skutečnost, na něco, co by případně mohlo vzbuzovat podezření ze spáchání trestného činu, ale jednání podezřelého, které vykazovalo znaky trestného činu, zaznamenali. Například ve formě audiovizuálního záznamu, který zachycoval žádost podezřelého o úplatek, případně obchod s dětskou pornografií. V případě pořadů zaměřených na investigativní žurnalistiku, jakými nepochybně relace Na vlastní oči a Reportéři ČT jsou, nepřekvapí vybavenost technikou, která pořízení usvědčující nahrávky umožňuje, tedy například

skryté kamery. Záznam, především internetové komunikace, byl pořízen i v jediném případě, který skončil pravomocným uznáním viny obžalovaného, a na jehož počátku stáli žurnalisté tištěného média, deníku Mladá fronta Dnes. Podobný závěr o důležité až klíčové roli důkazů dodaných novináři vyplývá i z provedené analýzy vybraných odsuzujících rozsudků³⁶³.

³⁶³ Viz. kapitola 6.4.1.

ZÁVĚR

Hlavním cílem diplomové práce bylo vysledovat a analyzovat osud významnějších případů investigativní žurnalistiky, s nimiž vybraná média přišla od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2013, a které vzbudily zájem orgánů činných v trestním řízení. Aby bylo možné stanovené případy vůbec vyhledat, bylo nutné nejprve investigativní žurnalistiku definovat v teoretické části. Zároveň byl stručně nastíněn vývoj pátrací novinářiny ve světě i na území České republiky a uvedeny problematické otázky soudobé tuzemské investigativní žurnalistiky. Byly rovněž popsány etické i právní mantinely, které práci vyšetřujících novinářů umožňují, či naopak omezují. Vzhledem k tomu, že se téma a cíl práce týká trestněprávních důsledků zjištění pátracích žurnalistů, bylo také pojednáno o trestním řízení a o presumpci nevinny jako jedné ze základních zásad.

V samotné analytické části bylo nejprve přistoupeno k vyhledání významnějších případů české investigativní žurnalistiky publikovaných ve sledovaném období, v rámci nichž se o kauzu po jejím odhalení novináři začaly zajímat orgány činné v trestním řízení. Bylo vybráno 32 případů, které splňovaly stanovená kritéria. Autor nedohledal obdobné studie, a tak nelze uvést žádné srovnání. Ovšem s přihlédnutím k tomu, že uvedený počet odpovídá 14 rokům produkce relativně vyššího počtu sledovaných médií nebo pořadů, nelze jej považovat za nikterak vysoký, spíše naopak. Na místě tak může být vysvětlení odborníků, že je investigativní žurnalistika časově a finančně náročná, redakcím se ekonomicky spíše nevyplácí a v rámci úsporných opatření jsou mediálními organizacemi preferovány jiné složky zpravodajské produkce. Na druhou stranu je třeba dodat, že z hlediska časového vývoje byla sledována spíše rostoucí tendence. Nejvíce investigativních zjištění, která vzbudila zájem orgánů činných v trestním řízení, konkrétně přesnou polovinu, ve sledovaném období publikoval deník Mladá fronta Dnes, který se investigativní žurnalistice dlouhodobě věnuje. Poměrně vysokého počtu dosáhly i specializované televizní pořady Na vlastní oči a Reportéři ČT.

Jedním z cílů diplomové práce bylo analyzovat důsledky práce pátracích žurnalistů v trestním řízení. Zjištěná data spíše přisvědčují názoru odborníků, podle kterých nemají zveřejněná odhalení většího vlivu. Trestní stíhání podezřelého nebylo zahájeno ani v polovině pravomocně ukončených kauz. Obžaloba byla podána v devíti

z 25 pravomocně uzavřených případů, z toho soudy uznaly vinu obžalovaného v sedmi kauzách.

Při analýze případů, které skončily pravomocným uznáním viny obžalovaného soudem, bylo zjištěno, že novináři orgánům činným v trestním řízení dodali klíčové, prakticky nezpochybnitelné důkazy. Ve všech sedmi kauzách jednání podezřelého, které vykazovalo znaky trestného činu, žurnalisté zdokumentovali, například ve formě audiovizuální nahrávky. Z toho důvodu není překvapivé, že na počátku šesti ze sedmi případů, které skončily uznáním viny obžalovaného soudem, stálo zjištění televizních pořadů.

Při bližším pohledu na případy, které skončily pravomocným odsuzujícím rozsudkem, lze zjistit, že pouze jeden z nich se týkal politiky. Konkrétně kauza označovaná mediálně jako „pět na stole v českých“, v rámci níž byl Zdeněk Doležel, bývalý ředitel kabinetu někdejšího předsedy vlády Jiřího Paroubka, uznán vinným ze spáchání trestného činu přijímání úplatku a byl mu uložen trest odnětí svobody podmíněně odložený. Bylo zjištěno, že v drtivé většině pravomocně ukončených případů spjatých s politikou nebylo zahájeno trestní stíhání konkrétní osoby. Ve dvou případech se tak sice stalo, usnesení o zahájení trestního stíhání však bylo zrušeno a věc byla odložena. V dalších dvou kauzách sice byla podána obžaloba, jeden z případů však byl ukončen zproštěním obžaloby, v dalším bylo zastaveno trestní stíhání z důvodu amnestie prezidenta České republiky. Při hledání vysvětlení daného stavu je tak na místě se ptát, zda neplatí zmiňovaná Hvížd'álova teze, že „*vyšetřovat se začíná až tehdy, kdy dotyčným chybí politické krytí*“³⁶⁴, naznačující politický vliv na fungování orgánů činných v trestním řízení. Na druhou stranu je třeba dodat, že v několika kauzách nebylo k 31. prosinci 2013 trestní řízení pravomocně ukončeno a některé z nich byly k tomuto datu ve stadiu řízení před soudem (např. kauza vozů Tatra nebo kauza Karla Březiny).

Diplomová práce jistě nezdokumentovala všechny případy investigativní žurnalistiky, které byly v českých médiích publikovány od roku 2000, neb by rozsah jejich vyhledávání přesáhl rámeček závěrečné práce. Zjištěná data však mohou být cenným východiskem nebo doplněním dalšího výzkumu soudobé české investigativní

³⁶⁴ HVÍŽD'ÁLA, K. *Mardata: vzpoury v žurnalistice: dějiny rozhovoru a další texty o médiích 2006 - 2011*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, s. 105. ISBN 978-80-7367-851-7.

žurnalistiky, který je, vzhledem k absentující odborné literatuře, žádoucí. Zmíněné platí i ve vztahu ke způsobu, jakým orgány činné v trestním řízení nakládají se zjištěními pátracích novinářů. Zvláště pak v případech, které se dotýkají politické sféry a jsou často odkládány nebo ukládány. Vzhledem k neveřejnosti přípravného řízení trestního ovšem může být přístup k relevantním informacím značně ztížený.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

- BARTOŇ, M. *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. 1. vyd. Praha: Leges, 2010. ISBN 978-80-87212-42-4.
- BERNSTEIN, C. Kultura idiotů. *Respekt*. 1992, roč. 4, č. 35, s. 6. ISSN 0862-6545.
- BEST, E. Nedokončené příběhy tajných zdrojů. *Mediažurnál*. 2011, roč. 18, č. 2, s. 6. ISSN 1210-7395.
- BURTON, G. a J. JIRÁK. *Úvod do studia médií*. 1. vyd. Praha: Barrister & Principal, 2001. ISBN 80-85947-67-6.
- Egon Erwin Kisch známý a neznámý: sborník ze Symposia o životě a díle Egona Erwina Kische k 120. výročí jeho narození*. 1. vyd. Editor HALADA, J. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-1088-4.
- HERCZEG, J. *Média a trestní řízení*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013. ISBN 978-80-87576-50-2.
- HERCZEG, J. *Meze svobody projevu*. 1. vyd. Praha: Orac, 2004. ISBN 80-86199-94-0.
- HVÍŽDALA, K. *Jak myslet média: eseje, přednášky, články a rozhovory 2004 - 2005*. 1. vyd., Praha: Máj, Dokořán, 2005. ISBN 80-7363-047-8.
- HVÍŽDALA, K. *Mardata: vzpoury v žurnalistice: dějiny rozhovoru a další texty o médiích 2006 - 2011*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-851-7.
- JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-92-9.
- JELÍNEK, M. Předseda syndikátu k aféře Morava. *Mediažurnál*. 2008, roč. 15, č. 3, s. 2. ISSN 1210-7395.
- JIRÁK, J. a B. KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-466-3.
- JIRÁK, J. a B. KÖPPLOVÁ. *Média a společnost: stručný úvod do studia médií a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-697-7.
- JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-925-9.
- KLÍMA, J. *Vlastníma očima: aneb Před kamerou i za ní*. 1. vyd. Praha: Andrej Šťastný, 2009. ISBN 978-80-86739-38-0.

- KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné: zvláštní část: vybrané skutkové podstaty trestných činů a souvisejících přestupků*. 1. vyd. Praha: Armex Publishing, 2012. ISBN 978-80-87451-12-0.
- KUŽÍLEK, O. a M. ŽANTOVSKÝ. *Svoboda informací: svobodný přístup k informacím v právním řádu České republiky*. 1. vyd. Praha: Linde, 2002. ISBN 80-7201-318-1.
- MCNAIR, B. *Sociologie žurnalistiky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-840-6.
- MORAVEC, O. *Mediální právo v informační společnosti*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013. ISBN 978-80-87576-52-6.
- MUSIL, J. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-002-0.
- O reportáži, o reportérech*. 1. vyd. Editoři OSVALDOVÁ, B., KOPÁČ, R. a A. TEJKALOVÁ. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-802-4617-817.
- OSVALDOVÁ, B. Otec investigativní žurnalistiky. *Lidové noviny*. 2001, roč. 14, č. 182, s. 16. ISSN 0862-5921.
- OSVALDOVÁ, B., HALADA, J. et al. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. vyd. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7.
- Regionální média v evropském kontextu*. 1. vyd. Editorka WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, L. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4473-9.
- REIFOVÁ, I. et al. *Slovník mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7.
- RUB-MOHL, S. a H. BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-0158-8.
- SLONKOVÁ, S. a J. KUBÍK. *Tíha Olova: a co jsme do novin nenapsali*. Praha: Pragma, 2001. ISBN 80-7205-852-5.
- SPURNÝ, J. Chyťte zloděje, odhalte korupčníka. *Mediažurnál*. 2011, roč. 18, č. 2, s. 8. ISSN 1210-7395.
- TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8.
- ŠÁMAL, P. et al. *Trestní řád: komentář. II, § 157 až 314s*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-465-0.
- ŠMÍD, M. *Média, internet, TV Nova a já*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000. ISBN 80-85866-69-2.

VERNER, P. *Mediální výchova: průřezové téma*. 1. vyd. Úvaly: Albra, 2007. ISBN 978-80-7361-042-5.

VERNER, P. *Úvod do praktické žurnalistiky*. 2. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-86723-87-7.

VERNER, P. *Vývojové trendy v českých médiích po roce 1989*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-007-5.

Zpravodajství v médiích. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0248-2.

ŽANTOVSKÝ, P. *Hrobaři, ratlíci a čáryfukové: aneb Procházky minovým polem české žurnalistiky po r. 1989*. 1. vyd. Praha: Votobia, 2002. ISBN 80-7220-130-1.

ŽANTOVSKÝ, P. *Média na pranyři*. 1. vyd. Praha: Votobia, 2004. ISBN 80-7220-207-3.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

HUNTER, M. L. et al. *Story-Based Inquiry: A manual for investigative journalists*. Paris: UNESCO, 2011. ISBN 9-789231-041891. Dostupné z: <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001930/193078e.pdf>

PROTESS, D. L. et al. *The Journalism of outrage: investigative reporting and agenda building in America*. New York: The Guilford Press, 1991. ISBN 0-89862-314-6.

SPARK, D. *Investigative reporting: a study in technique*. 1st pub. Oxford: Focal Press, 1999. ISBN 0-240-51543-9.

Seznam použitých internetových zdrojů

AUST, O. *Anketa: Skrytá kamera v „kauze Dalík“*. [online]. © 1. 12. 2006 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.aust.cz/2006-12-01/anketa-skryta-kamera-v-kauze-dalik/>

BAROCH, P. *Pražskému okruhu pomáhá muž s falešným diplomem*. [online]. © 20. 1. 2010 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/kauzy/clanek.phtml?id=658239>

BARTONÍČEK, R. *Pobočník tří ministrů čelí obvinění*. [online]. © 31. 5. 2005 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/krimi.aspx?r=krimi&c=A050530_222334_krimi_pol

- BLAŽEK, V. *Hadamczikova přítelkyně radí Pozemkovému fondu. Za 270 tisíc.* [online]. © 29. 2. 2012/16. 3. 2012 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-54873500-hadamczikova-pritelkyne-radi-pozemkovemu-fondu-za-270-tisic>
- BLAŽEK, V. *Stát se levně zbavil pozemků v lyžařském středisku, firma může vydělat desítky milionů.* [online]. © 13. 1. 2012 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-54410420-stat-se-levne-zbavil-pozemku-v-lyzarskem-stredisku-firma-muze-vydelat-desitky-milionu>
- BLAŽKOVÁ, J. a J. BLAŽEK. *Je tu mladá holka, která mi ho...?* [online]. © 7. 10. 2006 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/je-tu-mlada-holka-ktera-mi-ho-dpr-/krimi.aspx?c=A061007_094833_domaci_jan
- Clark Mollenhoff Award for Investigative Reporting: Investigative Elements.* [online]. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.tfas.org/page.aspx?pid=273>
- ČT24. *Korupce v ordinaci: Lékařka předepisovala lék za úplatu.* [online]. © 3. 8. 2009 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/62787-korupce-v-ordinaci-lekarka-predepisovala-lek-za-uplatu/>
- ČT24. *Mladá přítelkyně Hadamczika v hledáčku policie.* [online]. © 20. 6. 2012 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/182829-mlada-pritelkyne-hadamczika-v-hledacku-policie/>
- ČT24. *Policie prošetřuje odstoupení náměstka pardubického primátora.* [online]. © 16. 11. 2009 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/72766-policie-prosetruje-odstoupeni-namestka-pardubickeho-primatora/>
- ČT24. *Policie se nebude zabývat případem exposlance Moravy.* [online]. © 23. 1. 2009 [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/42639-policie-se-nebude-zabyvat-pripadem-exposlance-moravy/>
- ČT24. *Policista s medailí za věrnost bral úplatky za prodlužování víz.* [online]. © 26. 10. 2009 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/70771-policista-s-medaili-za-vernost-bral-uplatky-za-prodluzovani-viz/>
- ČT24. *Z čeho policie viní Víta Bárta? Prý naváděl agenta BIS ke zločinu.* [online]. © 6. 11. 2013 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z:

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/249231-z-ceho-policie-vini-vita-bartu-pry-navadel-agenta-bis-ke-zlocinu/>

ČTK. *Březina půjde opět před soud, tentokrát už popáté. Soud opět zrušil rozsudek.* [online]. © 27. 2. 2014 [cit. 2014-02-29]. Dostupné z: http://www.metro.cz/brezina-pujde-opet-pred-soud-tentokrat-uz-popate-soud-opet-zrusil-rozsudek-17j-co-se-deje.aspx?c=A140227_142715_co-se-deje_rab

ČTK. *Exministr Kocourek obviněn nebude, souhlasí žalobci.* [online]. © 31. 10. 2013 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/soudy-a-pravo/clanek.phtml?id=794211>

ČTK. *Exministr Kocourek už není stíhán za odklon milionů.* [online]. © 31. 5. 2013 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/soudy-a-pravo/clanek.phtml?id=781317>

ČTK. *Korupci při nákupu pandurů prověří tým v Česka i Rakouska.* [online]. © 10. 9. 2010 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/korupci-pri-nakupupanduru-proveri-tym-v-ceska-i-rakouska-p3m-/zpravy-domov.aspx?c=A100910_160949_in_domov_ter

ČTK. *Pardubický zastupitel dostal neregulérní zakázky.* [online]. © 2. 11. 2009 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/pardubicky-zastupitel-dostal-neregulerni-zakazky_146004.html#.UxxBa02x7rc

ČTK. *Prodej pozemků pod D3: poslanci Baštýřovi trestní stíhání nehrozí.* [online]. © 16. 11. 2012 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/prodej-pozemku-pod-d3-poslanci-bastyrovi-trestni-stihani-nehrozi_252489.html#.UvkUBE2x7rc

ČTK. *Protikorupční policie odložila úplatkářskou aféru 'milion za zákon'.* [online]. © 2. 4. 2010 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/protikorupcni-policie-odlozila-uplatkarskou-aferu-milion-za-zakon-1p9-/zpravy-domov.aspx?c=A100402_134830_in_domov_pks

ČTK. *Případ Grossova bytu se definitivně odkládá.* [online]. © 30. 8. 2007 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/pripad-grossova-bytu-se-definitivne-odklada_20802.html#.UuzuRE2x7rc

ČTK a J. JIŘIČKA. *Policie odložila případ podezřelého nákupu minometů, korupci neobjevila.* [online]. © 7. 12. 2012 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z:

http://zpravy.idnes.cz/policie-odložila-pripad-nakupu-minometu-ffk-/domaci.aspx?c=A121207_135143_domaci_jj

HAB. *Peníze z náhrad Prahy 5 zmizely nelegálně v kapsách zastupitelů.* [online]. © 11. 4. 2013 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/222275-penize-z-nahrad-prahy-5-zmizely-nelegalne-v-kapsach-zastupitelu/>

HARDOŠ, J. „Odkloněné” milióny exministra Kocourka nejsou z trestné činnosti, tvrdí policie. [online]. © 7. 9. 2013 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/312674-odklonene-miliony-exministra-kocourka-nejsou-z-trestne-cinnosti-tvrdi-policie.html>

HARDOŠ, J. *Podnikání Rathova přítele bylo čisté, policie vyšetřování po roce odložila.* [online]. © 1. 8. 2013 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/309292-podnikani-rathova-pritele-bylo-ciste-policie-vysetrovani-po-roce-odložila.html>

HVÍŽDALA, K. *Dvě mediální kauzy: Thustý, Morava a Kundera.* [online]. © 25. 10. 2008 [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/karel-hvizdala.php?itemid=4925>

JANOUSH, V. *Poslanec levně nakoupil pozemky pod dálnicí, teď je draze prodá státu.* [online]. © 13. 5. 2012 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/poslanec-bastyr-nakoupil-pozemky-pod-dalnic-nyni-je-prodava-statu-1pc-/domaci.aspx?c=A120513_150210_praha-zpravy_ab

KALENSKÁ, R. *Falešný inženýr.* [online]. © 9. 4. 2001 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=29D33BD4-7F3A-45BB-A92A-C2AB32FD77FB&q=&qt=&qsmpl=brah%2A&qsr=&qsc=&qa=>

KLÍMOVÁ, J. a Z. KAISEROVÁ. *Kocourkova matka záhadně zbohatla. Kde přišla k milionům, ministr tají.* [online]. © 4. 11. 2011 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kocourkova-matka-zahadne-zbohatla-kde-prisla-k-milionum-ministr-taji-1j5-/domaci.aspx?c=A111104_1679428_domaci_taj

KMENTA, J. *Desatero investigativní žurnalistiky.* [online]. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: http://www.kmenta.cz/cz/investigativni_zurnalistika-desatero.aspx

- KMENTA, J. *Gross: Na byt mi přispěl strýc*. [online]. © 17. 1. 2005 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?r=domaci&c=A050116_215711_domaci_pol
- KMENTA, J. *Investigativní žurnalistika v České republice*. [online]. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: http://www.kmenta.cz/cz/investigativni_zurnalistika-investigativni_zurnalistika_v_CR.aspx
- KMENTA, J. *Proč ministr Zgarba sháněl peníze pro obec*. [online]. © 6. 6. 2005 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?r=domaci&c=A050605_211402_domaci_pol&t=A050605_211402_domaci_pol&r2=domaci
- KMENTA, J. *Tajné hovory Béma a lobbisty Janouška: nahrávky skončily v agentuře ABL*. [online]. © 21. 3. 2012 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/odposlechy-bema-a-janouska-skoncily-u-abl-vita-barty-fyn-domaci.aspx?c=A120320_203648_domaci_ert
- KMENTA, J. *Úplatky se neřeší, když se jedná o vládní strany*. [online]. © 21. 5. 2005 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/uplatky-se-neresi-kdyz-se-jedna-o-vladni-strany-frf-krimi.aspx?c=A050520_203022_krimi_bih
- KMENTA, J. *Životopis jako povídka*. [online]. © 30. 11. 2009 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: http://www.kmenta.cz/cz/kdo_jsem-zivotopis_jako_povidka.aspx
- KMENTA, J. a V. DOLEJŠÍ. *Dejte provizi, seženu dotaci, slíbil podnikatel*. [online]. © 2. 12. 2004 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?r=domaci&c=A041201_225642_domaci_pol
- Kodex České televize*. [online]. © 2003 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/kodex-ct/pdf/kodex-ct.pdf>
- KOULOVÁ, G. *Marek Wollner: Důkazy musejí být neprůstřelné*. [online]. [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1142743803-reporteri-ct/3243-marek-wollner-dukazy-museji-byt-neprustrelne>
- KOULOVÁ, Z. *Středočeský politik o nemravném prolínání politiky a podnikání*. [online]. © 12. 3. 2013 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Stredocesky-politik-o-nemravnem-prolinani-politiky-a-podnikani-264245>

KROUPA, J. *Výrobce pandurů si platil schůzky s politiky. Miliardovou zakázku získal.* [online]. © 17. 2. 2010 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/vyrobce-panduru-si-platil-schuzky-s-politiky-miliardovou-zakazku-ziskal-1rz-domaci.aspx?c=A100216_210717_domaci_abr

KROUPA, J. a T. STRNADOVÁ. *Náměstek ministra dohadoval provizi za stamilionovou zakázku.* [online]. © 31. 8. 2010/1. 9. 2010 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/namestek-ministra-dohadoval-provizi-za-stamilionovou-zakazku-pvp-domaci.aspx?c=A100831_210528_domaci_mad

KROUPA, J. a T. SYROVÁTKA. *Svědectví exvelvyslance USA: Náměstek Barták si řekl o peníze.* [online]. © 11. 11. 2010/12. 11. 2010 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/svedectvi-exvelvyslance-usa-namestek-bartak-si-rekl-o-penize-pt2-domaci.aspx?c=A101111_163044_domaci_hro

KROUPA, J. a T. SYROVÁTKA. *Zaměstnanec exministra Němce chtěl nechat sledovat ministra Pospíšila.* [online]. © 21. 10. 2010 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/zamestnanec-exministra-nemce-chtel-nechat-sledovat-ministra-pospisila-1n0-domaci.aspx?c=A101021_193822_domaci_iky

KUBÍK, J. a S. SLONKOVÁ. *Kavan dává vydělat firmě na úkor státu.* [online]. © 20. 3. 2001 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?r=domaci&c=A010319_215046_domaci_was&t=A010319_215046_domaci_was&r2=domaci

KUBITA, J. *Česká média jsou v úpadku.* [online]. © 12. 12. 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://publo.cz/ceska-media-jsou-v-upadku/>

LIDOVKY.CZ. *Grossův milionový kšeft s akciemi je čistý.* [online]. © 13. 8. 2008 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/grossuv-milionovy-kseft-s-akciemi-je-cisty-fkc-zpravy-domov.aspx?c=A080813_124328_ln_domov_bat

MACHÁČEK, J. *Pandury a novinářská etika.* [online]. © 24. 2. 2010 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://respekt.ihned.cz/audit-jana-machacka/c1-40725000-pandury-a-novinarska-etika>

MAŇÁK, V. *Kauza Morava vyvolala diskuse o etické stránce žurnalistiky.* [online]. © 9. 9. 2008 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/media-it/27940-kauzamorava-vyvolala-diskuse-o-eticke-strance-zurnalistiky/>

MATES, J. *Zgarba vrací úder*. [online]. © 20. 11. 2005 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: [http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=97630BD9-5618-46FB-A948-](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=97630BD9-5618-46FB-A948-C86C317AB84E&q=&qt=&qsmpl=zgarb%2A+AND+odlo%9E%2A&qsr=&qsc=&qa)

[C86C317AB84E&q=&qt=&qsmpl=zgarb%2A+AND+odlo%9E%2A&qsr=&qsc=&qa](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=97630BD9-5618-46FB-A948-C86C317AB84E&q=&qt=&qsmpl=zgarb%2A+AND+odlo%9E%2A&qsr=&qsc=&qa)

=

MUF. *Starosta i podnikatel: Semerád je podezřelý ze střetu zájmů*. [online]. © 2. 5. 2012 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/174359-starosta-i-podnikatel-semerad-je-podezrely-ze-stretu-zajmu/>

NATVRDO: *Úplatný soudce a mlčící ministerstvo*. [online]. © 28. 5. 2008 [cit. 2014-01-19]. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/zpravy/domaci/natvrdo-uplatny-soudce-a-mlcici-ministerstvo.html>

Obchod s parcelami za 90 milionů, podle policie je vše v pořádku. [online]. © 23. 10. 2013 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://hn.ihned.cz/c1-61055010-obchod-s-parcelami-za-90-milionu-podle-policie-je-vse-v-poradku>

PELANTOVÁ, P. *Riziková minorita*. [online]. © 21. 9. 2007 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://euro.e15.cz/rizikova-minorita-786190>

POKORNÝ, M. *Březina hlídá v Dopravním podniku magistrátní miliardy v rozporu se zákonem*. [online]. © 18. 1. 2011/20. 1. 2011 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-49504490-brezina-hlida-v-dopravnim-podniku-magistratni-miliardy-v-rozporu-se-zakonom>

POKORNÝ, M. a V. JANDA. *Za "čestnou" funkci dostávaly statisíce, teď jdou před soud*. [online]. © 14. 1. 2014 [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: http://praha.5plus2.cz/praha-5-bankomat-pro-zastupitele-dab-praha.aspx?c=A140113_174330_ppd-prahar_59626

SLONKOVÁ, S. *Lachnit pronajal hotel za cenu bytu*. [online]. © 8. 10. 2002 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?r=domaci&c=A021007_223357_domaci_pol&l=1&t=A021007_223357_domaci_pol&r2=domaci

SYNÁČOVÁ, J. *Úplatný soudce uniká trestu. Soud ho totiž zbavil svéprávnosti*. [online]. © 1. 12. 2010 [cit. 2014-01-19]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/uplatny-soudce-unika-trestu-soud-ho-totiz-zbavil-svepravnosti-psu-/zpravy-domov.aspx?c=A101201_081053_ln_domov_pks

SYNDIKÁT NOVINÁŘŮ ČESKÉ REPUBLIKY. *Etický kodex*. [online]. © 2007 - 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.syndikat-novinaru.cz/etika/eticky-kodex/>

SYROVÁTKA, T. *Chtěl sledovat ministra Pospíšila, úřady ale vyšetřování zastavily*. [online]. © 16. 3. 2012 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/vesely-nebude-potrestan-za-sledovani-ministra-spravedlnosti-pospisila-1oj-/domaci.aspx?c=A120315_210730_domaci_ert

SYROVÁTKA, T. a O. ŠŤASTNÝ. *KSČM a TOP 09 vezmou milion za změnu zákona, odhalil test MF DNES*. [online]. © 25. 9. 2009/26. 9. 2009 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kscm-a-top-09-vezmou-milion-za-zmenu-zakona-odhalil-test-mf-dnes-pbd-/domaci.aspx?c=A090925_204607_domaci_taj

ŠMÍD, M. *14 - David Krajicek a jeho žáci*. [online]. © 12. 5. 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/memo/memo130512.html>

ŠMÍD, M. *Ještě jednou whistleblowers (ti, kteří upozorňují na nepravosti)*. [online]. © 7. 5. 2009 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/09/2080507.html>

ŠMÍD, M. *Letem mediálním světem v aféře „Tlustý/Morava“*. [online]. © 8. 9. 2008 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/09/2000908.html>

ŠMÍD, M. *O elitě novinářů a pořadu Nadoraz*. [online]. © 17. 4. 2009 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/09/2070417.html>

ŠMÍD, M. *Případ Morava - diskuse pokračuje (nebo začíná?)*. [online]. © 10. 9. 2008 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/09/2000910.html>

ŠMÍD, M. *Zabijet novináře se (většinou) nevyplácí: arizonský projekt jako obrana svobody tisku*. [online]. © 25. 8. 2002 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/02/790825a.html>

ŠMÍD, M. *Zatím bez pomluvy*. [online]. © 26. 7. 2007 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/08/1860726.html>

ŠNÍDL, V. *Dalík nemusí do vazby. Soud ho pustil na svobodu, žalobce se bojí jeho útěku*. [online]. © 10. 10. 2012 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-57857060-dalik-nemusi-do-vazby-soud-ho-pustil-na-svobodu-zalobce-se-boji-jeho-uteku>

ŠNÍDL, V. *Exvicepremiér Barták půjde kvůli korupci k soudu. Za údajný úplatek za tatrovky.* [online]. © 31. 1. 2013 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-59226870-martin-bartak-tatra-korupce-obzaloba>

ŠŤASTNÝ, O. *Za zdmi LDN je pacient nula, zjistil reportér MF DNES.* [online]. © 7. 7. 2008 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/za-zdmi-ldn-je-pacient-nula-zjistil-reporter-mf-dnes-ght-/domaci.aspx?c=A080706_225553_domaci_mia

TRONÍČEK, J. *Bývalá náměstkyně Jourová byla v kauze Budišov očištěna.* [online]. © 1. 8. 2008 [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/146319-byvala-namestkyne-jourova-byla-v-kauze-budisov-ocistena.html>

VACULÍK, R. *Hvězda skryté kamery soudce Nagy byl obviněn z korupce.* [online]. © 18. 3. 2009 [cit. 2014-01-19]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/164133-hvezda-skryte-kamery-soudce-nagy-byl-obvinen-z-korupce.html>

Seznam ostatních použitých zdrojů

ČESKO. Zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod. In: *Sbírka zákonů, Česká republika.* 1993, částka 1. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=22426>

ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika.* 2009, částka 11. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5405>

ČESKO. Zákon č. 46/2000 Sb. Zákon o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). In: *Sbírka zákonů, Česká republika.* 2000, částka 17. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3405>

ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika.* 2012, částka 33. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6144>

ČESKO. Zákon č. 200/1990 Sb. Zákon o přestupcích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika.* 1990, částka 35. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2346>

Reportáž pod názvem *Braní úplatků* odvysílána 30. 8. 2005 v 20:55 v TV Nova v pořadu Na vlastní oči. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z:

<http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=689410AB-6F9C-4BEC-A338-45FE89000A4B&q=&qt=&qsmpl=dole%9Eel%2A&qsr=%28%3D%22TV+Nova%22%29&qsc=&qa=>

Reportáž pod názvem *Jak politici chtějí chránit zločince* odvysílána 9. 11. 2005 v 20:55 v TV Nova v pořadu Na vlastní oči. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z: [http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=8481AD13-09B3-41E9-B771-](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=8481AD13-09B3-41E9-B771-96995E682242&q=&qt=&qsmpl=d%ECtsk%2A+AND+pornograf%2A&qsr=&qsc=na+vlastn%ED+o%E8i&qa=)

[96995E682242&q=&qt=&qsmpl=d%ECtsk%2A+AND+pornograf%2A&qsr=&qsc=na+vlastn%ED+o%E8i&qa=](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=8481AD13-09B3-41E9-B771-96995E682242&q=&qt=&qsmpl=d%ECtsk%2A+AND+pornograf%2A&qsr=&qsc=na+vlastn%ED+o%E8i&qa=)

Reportáž pod názvem *Korupce českých politiků* odvysílána 7. 9. 2008 v 21:20 v TV Nova v pořadu Natvrdo. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z: [http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=37762246-1D27-4AEF-AB09-](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=37762246-1D27-4AEF-AB09-97CA7AC68428&q=&qt=&qsmpl=morav%2A+AND+tlust%2A&qsr=&qsc=&qa=)

[97CA7AC68428&q=&qt=&qsmpl=morav%2A+AND+tlust%2A&qsr=&qsc=&qa=](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=37762246-1D27-4AEF-AB09-97CA7AC68428&q=&qt=&qsmpl=morav%2A+AND+tlust%2A&qsr=&qsc=&qa=)

Reportáž pod názvem *Lolity* odvysílána 4. 11. 2003 v 20:55 v TV Nova v pořadu Na vlastní oči. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z: [http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=48EC216E-78FD-49E2-8BAE-](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=48EC216E-78FD-49E2-8BAE-DD6B1CF437C5&q=&qt=&qsmpl=d%ECtsk%2A+AND+pornograf%2A&qsr=&qsc=&qa=)

[DD6B1CF437C5&q=&qt=&qsmpl=d%ECtsk%2A+AND+pornograf%2A&qsr=&qsc=&qa=](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=48EC216E-78FD-49E2-8BAE-DD6B1CF437C5&q=&qt=&qsmpl=d%ECtsk%2A+AND+pornograf%2A&qsr=&qsc=&qa=)

Reportáž pod názvem *Lolity proti své vůli* odvysílána 29. 4. 2004 v 22:40 v TV Nova v pořadu Na vlastní oči. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z: [http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=89A820DB-1B9F-40BC-AFD5-](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=89A820DB-1B9F-40BC-AFD5-CC35FA4F1C65&q=&qt=&qsmpl=d%ECtsk%2A+AND+pornograf%2A&qsr=&qsc=&qa=)

[CC35FA4F1C65&q=&qt=&qsmpl=d%ECtsk%2A+AND+pornograf%2A&qsr=&qsc=&qa=](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=89A820DB-1B9F-40BC-AFD5-CC35FA4F1C65&q=&qt=&qsmpl=d%ECtsk%2A+AND+pornograf%2A&qsr=&qsc=&qa=)

Reportáž pod názvem *Pět na stole v euro* odvysílána 11. 10. 2006 v 20:55 v TV Nova v pořadu Na vlastní oči. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z: [http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=021B54FC-5A66-43D5-8C01-](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=021B54FC-5A66-43D5-8C01-2A8565685890&q=&qt=&qsmpl=budi%9Aov%2A&qsr=&qsc=&qa=)

[2A8565685890&q=&qt=&qsmpl=budi%9Aov%2A&qsr=&qsc=&qa=](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=021B54FC-5A66-43D5-8C01-2A8565685890&q=&qt=&qsmpl=budi%9Aov%2A&qsr=&qsc=&qa=)

Reportáž pod názvem *Úplatek za provedení operace* odvysílána 29. 3. 2006 v 20:55 v TV Nova v pořadu Na vlastní oči. Přepis reportáže dostupný v mediální databázi Newton z: [http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=C2983E47-D2A1-4541-](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=C2983E47-D2A1-4541-BAB0-)

[BAB0-](http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=C2983E47-D2A1-4541-BAB0-)

[85857E84D494&q=&qt=&qsmpl=barto%9A%2A&qsr=%28%3D%22TV+Nova%22%29&qsc=&qa=](http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=2-2042-12_1)

Usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2012, sp. zn. II. ÚS 2042/12. [online]. © 18.

10. 2012 [cit. 2013-12-31] Dostupné z:

http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=2-2042-12_1

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Počet zveřejněných kauz v jednotlivých letech	80
Graf 2: Podíl médií na zveřejněných kauzách	81
Graf 3: Zveřejněné kauzy podle konkrétního média nebo pořadu	82
Graf 4: Počet kauz podle novinářů	83
Graf 5: Podíl kauz podle dosledování vývoje do pravomocného ukončení	84
Graf 6: Pravomocně ukončené kauzy podle zahájení trestního stíhání	85
Graf 7: Pravomocně ukončené kauzy podle podání obžaloby	86
Graf 8: Trestněprávní důsledky pravomocně ukončených kauz	87
Graf 9: Počet kauz, v nichž soudy uznaly vinu obžalovaného, podle médií	88

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Usnesení Vrchního soudu v Praze.....	I
Příloha B - Sdělení Městského státního zastupitelství v Praze.....	IV
Příloha C - Sdělení Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1.....	VI
Příloha D - Sdělení ÚOKFK SKPV.....	VIII
Příloha E - Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5.....	IX
Příloha F - Usnesení Městského soudu v Praze (1).....	XI
Příloha G - Sdělení Obvodního ředitelství policie Praha I.....	XII
Příloha H - Usnesení Městského soudu v Praze (2).....	XIII
Příloha I - Rozsudek Krajského soudu v Brně (1).....	XIV
Příloha J - Rozsudek Krajského soudu v Brně (2).....	XVI
Příloha K - Sdělení Krajského ředitelství policie Středočeského kraje.....	XVIII
Příloha L - Rozsudek Městského soudu v Praze.....	XIX
Příloha M - Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem.....	XXII
Příloha N - Rozsudek Okresního soudu v Třebíči.....	XXIII

PŘÍLOHY

Příloha A - Usnesení Vrchního soudu v Praze

I

4To 6/2013

U s n e s e n í

Vrchní soud v Praze rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 14. března 2013 o stížnosti státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze a poškozeného České republiky - Ministerstva zahraničních věcí proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. ledna 2013, sp. zn. 49T 1/2006, **t a k t o :**

Podle § 148 odst.1 písm.c) tr.ř. se stížnost státního zástupce z a m í t á .

Podle § 148 odst.1 písm.b) tr.ř. se stížnost poškozeného České republiky - Ministerstva zahraničních věcí z a m í t á .

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozhodl napadeným usnesením v trestní věci obžalovaných **1. Ing. Stanislava Breie**, bytem **Karla**, podnikatele. **2. Bc. Miroslava**, bytem **Karla**, podnikatele a **3. Ing. Karla Srby**, bytem **Karla**, stíhaných :

obžalovaný Ing. Stanislav Brei pro trestné činy zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, odst. 4 tr. zákona a porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, odst. 2, písm. a), odst. 3 tr. zákona v jednočinném souběhu,

obžalovaný Bc. Miroslav Karel pro trestné činy zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, odst. 4 tr. zákona a porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, odst. 2, písm. a), odst. 3 tr. zákona v jednočinném souběhu, a

obžalovaný Ing. Karel Srba pro trestné činy zneužívání informací v obchodním styku ve formě pomoci podle § 10 odst. 1, písm. c) tr. zákona k § 128 odst. 2, odst. 4 tr. zákona a porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, odst. 2, písm. a), odst. 3 tr. zákona v jednočinném souběhu, **tak, že**

podle § 231 odst. 1 tr. řádu s ohledem na ustanovení § 223 odst. 1 tr. řádu, z důvodů uvedených v § 11 odst. 1, písm. a) tr. řádu a podle článku II. rozhodnutí prezidenta České republiky o amnestii ze dne 1. ledna 2013 j s o u obžalování Ing. Stanislav Brei, nar. **Karla, Bc. Miroslav Karel,**

I

**nar. , a Ing. Karel Srba, nar. , ú č a s t n í a m n e s t i e
prezidenta České republiky ze dne 1. ledna 2013 a z a s t a -
v u j e s e t r e s t n í s t í h á n í o b ž a l o v a n ý c h p r o s k u t e k , ž e**

obžalovaný Ing. Stanislav Brei jako ředitel Českého domu v Moskvě a obžalovaný Bc. Miroslav Karel jako hlavní účetní Českého domu v Moskvě, v důsledku čehož se na ně vztahoval zákaz členství v řídicích orgánech právnických osob provozujících podnikatelskou činnost, založili dne 14.7.2000 společnost Hotel Český dům, a.s. se sídlem v Rakovníku, Pod nemocnicí 2148, v níž se obžalovaný Ing. Stanislav Brei stal předsedou představenstva a obžalovaný Bc. Miroslav Karel předsedou dozorčí rady, dne 14.9.2000 měli předložit Ministerstvu zahraničních věcí návrh Smlouvy o provozování hotelu Český dům v Moskvě (dále jen Smlouvy), kterou za společnost Hotel Český dům, a.s. dne 1.11.2000 podepsal obžalovaný Ing. Stanislav Brei, když za Ministerstvo zahraničních věcí ji posléze dne 21.11.2000 podepsal tehdejší místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí Jan Kavan, BSc., přičemž uvedená smlouva měla být co do poměru práv a povinností připravena a uzavřena pro Českou republiku nevýhodně, a to minimálně v tom, že zastupitelský úřad České republiky v Moskvě byl smlouvou zavázán k poskytování účinné pomoci při jednání s úřady Ruské federace, ke zprostředkování bezhotovostních plateb prostřednictvím účtu svěřených prostředků vedeného na zastupitelském úřadu v Moskvě a k formálnímu převzetí zaměstnanců z řad občanů Ruské federace zastupitelským úřadem v Moskvě ve vztahu k místním úřadům, přičemž oba obžalovaní jako zaměstnanci Ministerstva zahraničních věcí tímto jednáním měli porušit ustanovení § 6 vyhl. č. 119/1988 Sb.), a k uzavření smlouvy v takovéto podobě mělo dojít proto, že obžalovaný Ing. Karel Srba jako generální sekretář Ministerstva zahraničních věcí v souvislosti s přípravou a uzavřením uvedené smlouvy rovněž měl postupovat v rozporu s ustanovením § 6 vyhl. č. 119/1988 Sb., v rozporu s Organizačním řádem Ministerstva zahraničních věcí ze dne 30.6.2000, č.j.: I20405/2000-Mp0, neboť návrh Smlouvy neměl nenechat projednat kolegiem ministra, v rozporu s interním pokynem k provedení usnesení vlády č. 963/2000 ze dne 4.10.2000 a v rozporu s rozhodnutím tehdejšího místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí Jana Kavana, BSc. č. 12 ze dne 15.8.2000, jímž byl pověřen pouze koordinováním řešení problematiky Českého domu v Moskvě, přičemž usnesení vlády č. 963/2000 měl provést ředitel Finančního a investičního odboru Ministerstva zahraničních věcí Ing. Jaroslav Doleček, takže obžalovaný Ing. Karel Srba v rozporu s takto vymezenými pravomocemi ze zápisu z porady pracovní skupiny Finančního a investičního odboru Ministerstva zahraničních věcí konané dne 7.11.2000 měl zvolit variantu označenou 3.2., čímž měl umožnit uzavření Smlouvy tak, jak byla obžalovanými Ing. Stanislavem Breiem a Bc. Miroslavem Karlem navržena, v důsledku čehož mělo dojít k obejití Finančního a investičního odboru, který měl obdržet Smlouvu až po jejím podpisu, k němuž došlo již dne 21.11.2000, takže konzultace pracovníků Ministerstva zahraničních věcí s pracovníky Ministerstva financí, k níž došlo dne 22.11.2000 a z níž vyplynul závěr, že samotné činnosti Českého domu v Moskvě nelze privatizovat, neboť řešením je pouze uzavření nájemní smlouvy, již byla zbytečná a její výsledek se do Smlouvy tudíž nemohl promítnout, přičemž obžalovaní Ing. Stanislav Brei, Bc. Miroslav Karel a Ing. Karel Srba ve vzájemné spolupráci měli stanovit výši nájemného za každý kalendářní rok užívání komplexu Český dům v Moskvě společností Hotel Český dům, a.s., na částku 28 mil. Kč, která byla pojata do Smlouvy, ačkoliv výše tohoto nájemného měla být stanovena ve výši nejméně 54.112 tis. Kč, takže škoda

způsobená České republice měla činit nejméně 26.112 tis. Kč, čímž měli spáchat obžalovaný Ing. Stanislav Brei v jednočinném souběhu trestné činy zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, odst. 4 tr. zákona a porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, odst. 2, písm. a), odst. 3 tr. zákona, obžalovaný Bc. Miroslav Karel v jednočinném souběhu trestné činy zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, odst. 4 tr. zákona a porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, odst. 2, písm. a), odst. 3 tr. zákona, a obžalovaný Ing. Karel Srba v jednočinném souběhu trestné činy zneužívání informací v obchodním styku ve formě pomoci podle § 10 odst. 1, písm. c) tr. zákona k § 128 odst. 2, odst. 4 tr. zákona a porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, odst. 2, písm. a), odst. 3 tr. zákona.

Městské státní zastupitelství v Praze

nám. 14. října 2188/9, 150 00 Praha 5; tel.: +420 257 111 786, fax : +420 257 111 684

datová schránka: ijeabe3

e-mail: sekretariat@msz.pha.justice.cz

SIN 3/2014 - 4

V Praze dne 29.ledna 2014

Pan

Jiří Hardoš

Věc: odpověď na žádost o podání informace dle § 14 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění

Vážený pane,

na zdejší státní zastupitelství jste prostřednictvím elektronické podatelny dne 28.1.2014 doručil žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění, ve které požadujete sdělení, jakým způsobem skončil případ údajně nevýhodných smluv na pronájem budov ministerstva pro místní rozvoj, když podle vyjádření tiskového mluvčího Městského státního zastupitelství v Praze pro ČTK ze dne 14.6.2005 bylo usnesení o zahájení trestního stíhání po formální stránce zrušeno a mělo by nadále pokračovat prověřování.

V souladu s ust. § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění, Vám sděluji, že poté, co státní zástupce

Městského státního zastupitelství v Praze usnesení o zahájení trestního stíhání dne 14.6.2005 podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. řádu zrušil, věc téhož dne postoupil z důvodu věcné a místní příslušnosti k výkonu dalšího dozoru Obvodnímu státnímu zastupitelství pro Prahu 1.

S pozdravem.

JUDr. Ivona Horská

I. náměstkyně městské státní zástupkyně v Praze

Příloha C - Sdělení Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1

Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1

nábř. Edvarda Beneše 3, 118 00 Praha 1, tel. č. 257 533 761, fax: 257 533 774, ID DS:

iauaiiq

0 SIN 2/2014 - 2

V Praze dne 5.2.2014

Vážený pan

Jiří Hardoš

Vážený pane,

na zdejší státní zastupitelství byla doručena dne 29.1.2014 prostřednictvím emailové pošty Vaše žádost označená jako žádost o sdělení informací podle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

V souladu s § 14 odst. 5 písm. d) zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění, Vám Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1 sděluje požadované informace:

Trestní věc, týkající se nevýhodných smluv na pronájem budov Ministerstva pro místní rozvoj a osoby ministra, řešilo zdejší státní zastupitelství pod sp. zn. 2 ZT 96/2005, kdy ve věci bylo rozhodnuto orgánem PČR, Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality SKPV Praha, Strojnická 27, Praha 7 dne 21. 4. 2006 ve smyslu § 159a odst. 1 trestního řádu tak, že bylo odloženo podezření ze spáchání trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. c) tr. zákona

z důvodu, že ve věci nešlo o podezření z trestného činu a nebylo na místě věc vyříditi jinak.

Obvodní státní zástupkyně pro Prahu 1

Mgr. Šárka Pokorná, v.r.

Příloha D - Sdělení ÚOKFK SKPV

Odpověď na žádosti dle zákona č. 106/1999 Sb. ze dne 28. 2. 2014

Dobrý den.

Na vámi podané žádosti dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím uvádíme, že oba případy byly po prověření odloženy v souladu s ustanovením paragrafu 159a odst. 1 zákona č. 141/1999 Sb., trestní řád.

S pozdravem

pplk. Mgr. Pavla Kopecká

rada

Odbor mezinárodní spolupráce a metodiky

Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Obvodního soud pro Prahu 5 rozhodl v hlavním líčení konaném dne 27. února 2008 v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Vandy Činkové a přísedících Evy Ficencové a ing. Romana Petříka takto:

Obžalovaný

J.K,

nar., bytem, referent,

j e v i n e n, ž e

nejméně ode dne 4.10.2006 v, na svém přechodném pracovišti České pojišťovny a.s. a jinde, navštěvoval internetové stránky "xchat.cz", určené především nezletilým ve věku od 9 do 13 roků, kdy nejméně v jednom případě a to dne 4. 10.2006 uveřejnil výzvu pod přezdívkou "Jirzin" ve smyslu "Hledám mladší holku z Prahy nebo Nymburka, která by mě vyhonila", v úmyslu na nezletilé se sexuálně uspokojit, přičemž na základě této výzvy zareagoval redaktor MF Dnes, který začal s obžalovaným rozhovor jako jedenáctiletá Terežka, v průběhu kterého a dalších rozhovorů, obžalovaný nezletilou vulgárním způsobem zasvěcoval do sexuální techniky, činil domnělé nezletilé sexuální návrhy a nabádal jí k různým sexuálním praktikám, jako např. že jí celou osahá, že ona sama si vezme jeho pohlavní úd do ruky a bude po něm jezdit sem a tam, že mu bude "honit pindíka", sama se bude na svém pohlaví hladit a

nezletilou vyzval, že by to mohli spolu zkusit, navrhl jí schůzku, která se měla uskutečnit dne 5. 10. 2006 v odpoledních hodinách kolem 18.00 hodin v Praze 5 - Smíchov, za objektem gymnázia Zatlanka, nedaleko hotelu Mövenpick, když předtím se ujistil, zda nezletilá o rozhovorech s ním nikomu neřekla, vyžádal si od ní telefonní číslo, aby se na místě srazu nehledali, na schůzku se skutečně dostavil, ale zde byl však zkontaktován redaktory MF Dnes,

t e d y : dopustil se jednání pro společnost nebezpečného, které záleželo v jiném úmyslném vytváření podmínek pro spáchání zvláště závažného trestného činu, spočívajícího v pohlavním zneužití osoby mladší než patnáct let jiným způsobem než vykonáním soulože

č í m ž s p á c h a l

přípravu trestného činu pohlavního zneužívání podle § 7 odst. 1 k § 242 odst. 1 tr. zákona

a o d s u z u j e s e

podle § 242 odst. 1 tr. zákona k trestu odnětí svobody v trvání **1 (jednoho) roku.**

Podle § 58 odst. 1 tr. zákona a § 59 odst. 1 tr. zákona se mu výkon tohoto trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání **30 (třiceti) měsíců.**

Podle § 72 odst. 2 písm. a), odst. 4 tr. zákona se obžalovanému ukládá ochranné léčení psychiatrické se sexuologickým zaměřením **v ambulantní formě.**

Příloha F - Usnesení Městského soudu v Praze (1)

Číslo jednací: 8 To 201/2008

U S N E S E N Í

Městský soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 4. června 2008 odvolání obžalovaného J.K., matky obžalovaného Ing. A.B.K. a státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 5 proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27.2.2008, sp. zn. 2 T 21/2007, a rozhodl **t a k t o :**

Podle § 256 tr. řádu se odvolání obžalovaného, matky obžalovaného a státní zástupkyně **z a m í t a j í .**

Příloha G - Sdělení Obvodního ředitelství policie Praha I

	OBVODNÍ ŘEDITELSTVÍ POLICIE PRAHA I	
Pomáhat a chránit	Kancelář ředitele	

Č. j. KRPA-39176-4/ČJ-2014-0011KR

Praha 5. února 2014

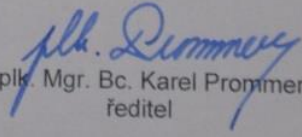
Počet listů: 1

Vážený pan
Jiří Hardoš
[redacted]

..

Poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Na základě Vaší žádosti ze dne 29. ledna 2014 o poskytnutí informací dle výše uvedeného zákona Vám sděluji, že Vámi popisovaný skutek podezření z nedostatečné péče a týrání pacientů v léčebně dlouhodobě nemocných nestátního zdravotnického zařízení Chitussiho 1, Praha 6, byl prověřován Službou kriminální policie a vyšetřování, Obvodního ředitelství policie Praha I, pod číslem jednacím ORI-12431/TC-2008-76. Ve věci byly dne 6. října 2008 zahájeny úkony trestního řízení ve smyslu ustanovení § 158 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen trestní řád) pro podezření z trestného činu týrání svěřené osoby dle ustanovení § 215 zákona č. 140/1961 – trestního zákona. Trestní řízení probíhalo pod dozorem Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 6, pod spisovou značkou 2 Zn 3158/2008, a bylo ukončeno po provedení všech nezbytných úkonů ve věci dne 30. září 2009, odložením ve smyslu § 159a odstavce 1 trestního řádu – tedy již ve fázi postupu před zahájením trestního stíhání. K odložení došlo z důvodu, že provedeným šetřením bylo zjištěno, že ve věci se nejedná o podezření z trestného činu a nebylo na místě věc vyřídít jinak. Z uvedeného tedy vyplývá, že v dané věci nebylo zahájeno trestní stíhání ve smyslu ustanovení § 160 trestního řádu vůči konkrétní osobě a nebyla tedy podána ani obžaloba ve smyslu ustanovení § 176 trestního řádu.

plk. Mgr. Bc. Karel Prommer
ředitel

Bartolomějská 14
110 00 Praha 1

www.policie.cz

Tel.: +420 974 851 228
Fax: +420 974 851 228
Email: opp1.kz.sekret@ppr.cz
ID DS: rkiaf5y

U S N E S E N Í

Městský soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 5. června 2012 odvolání **státního zástupce** Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2, podané v neprospěch obžalovaného, proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 25. listopadu 2011, sp.zn. 8 T 276/2011, v trestní věci vedené proti obžalovanému [REDAKCE] **K** [REDAKCE] **B** [REDAKCE], nar. [REDAKCE] v Praze, a rozhodl t a k t o:

Podle § 256 tr. řádu se odvolání **z a m í t á.**

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl ve veřejném zasedání, konaném dne 7. prosince 2010, o odvolání obžalovaného **Z** **D**, nar. v , trvale bytem , a *státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Brně*, proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 8. 9. 2010, č. j. 9 T 71/2010 – 436, v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Vlastimíra Čecha a soudců Mgr. Markéty Jirsové a Mgr. Dana Krátkého, **t a k t o :**

I.

Podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 trestního řádu se z podnětu odvolání obžalovaného napadený rozsudek **z r u š u j e** ve výroku o trestu.

Podle § 259 odst. 3 písm. a) trestního řádu se nově rozhoduje tak, že obžalovaný

Z **D**

nar. v , OSVČ, trvale bytem

s e o d s u z u j e

podle § 160 odst. 3 trestního zákona, za použití § 35 odst. 1 trestního zákona, k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání

2 (dvou) roků.

Podle §§ 58 odst. 1 a 59 odst. 1 trestního zákona se obžalovanému výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání **5 (pěti) roků.**

Podle §§ 53 odst. 1 a 54 odst. 1 trestního zákona se obžalovanému ukládá peněžitý trest ve výši **30.000,- Kč (třicet tisíc korun českých).**

Podle § 54 odst. 3 trestního zákona se obžalovanému ukládá pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, náhradní trest odnětí svobody v trvání **3 (tři) měsíců.**

II.

Podle § 256 trestního řádu se odvolání státního zástupce **z a m í t á .**

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně projednal ve veřejném zasedání, v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaromíra Papírníka a soudců Miroslava Dlouhého a JUDr. Karla Hortíka, dne 12. května 2011, v trestní věci obžalované **MUDr. E J**, nar. odvolání obžalované, proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 19.1.2011, č.j. 10T 107/2010-867, a rozhodl t a k t o :

Podle § 258 odst. 1 písm. b), odst. 2 trestního řádu se napadený rozsudek **z r u š u j e** ve výroku o vině trestným činem přijímání úplatku podle § 160 odst. 1, 2 trestního zákona účinného do 31.12.2009, a to v bodě III.) napadeného rozsudku a dále ve výrocích o trestech.

Za podmínek § 259 odst. 3 trestního řádu se obžalovaná

MUDr. E J

nar.

bez pracovního poměru
trvale bytem

u z n á v á v i n n o u , ž e

jako lékařka kožního oddělení I. dermatologické kliniky Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně, Pekařská 53, v měsíci dubnu a květnu roku 2009, v prostorách Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně, požadovala po osobě, jež se jí představila jako reprezentantka farmaceutické společnosti Novartis, s.r.o., Na Pankráci 1724/129, Praha 4, IČ: 64575977, vyplácení finanční částky od června roku 2009 ve výši 5 000,- Kč měsíčně v hotovosti za to, že svým pacientům bude předepisovat a vydávat lék Lamisil 250 MG distribuovaný právě společností Novartis,

s.r.o., a to namísto léku Terbinafin Actavis 250 MG, který měla, s ohledem na Pozitivní list vydaný ředitelem Nemocnice u sv. Anny v Brně, pokud možno, výhradně předepisovat.

t e d y

- v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu žádala o úplatek, přičemž k dokonání tohoto činu nedošlo.

T í m s p á c h a l a

pokus trestného činu přijímání úplatku podle § 8 odst. 1 trestního zákona k § 160 odst. 1,2 trestního zákona účinného do 31.12.2009.

A z a t o

a za sbíhající se trestné činy přijímání úplatku podle § 160 odst. 1 (bod I) a § 160 odst. 1,2 trestního zákona (bod II), účinného do 31.12.2009, ohledně nichž zůstal napadený rozsudek ve výroku o vině nezměněn,

s e j í u k l á d á

podle § 160 odst. 2 trestního zákona, za použití § 35 odst. 1 trestního zákona, úhrnný trest odnětí svobody v trvání

1 2 (d v a n á c t i) m ě s í c ů .

Podle § 58 odst. 1, § 59 odst. 1 trestního zákona se obžalované výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání

3 (t ř í) r o k ů .

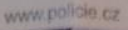
Podle § 53 odst. 1 trestního zákona se obžalované ukládá peněžitý trest ve výměře

50 000.- (p a d e s á t t í s í c) K č .

Podle § 54 odst. 3 trestního zákona se stanoví pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, náhradní trest odnětí svobody v trvání

5 (p ě t i) m ě s í c ů .

Příloha K - Sdělení Krajského ředitelství policie Středočeského kraje

 Pomáhat a chránit	KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE STŘEDOČESKÉHO KRAJE Plk. Mgr. Jan Ptáček Ředitel	
<hr/>		
KRPS--36654-3/ČJ-2014-0100AP	Praha dne 21. února 2014 Počet listů: 1	
Pan Jiří Hardoš 		
<p>Na základě Vaší žádosti ze dne 29. ledna 2014 Vám v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, poskytnu následující informaci.</p> <p>Vámi dotazovaná věc byla řešena SKPV Okresní ředitelství Beroun pod ČTS: 686/2003. Dne 29. 10. 2004 byl podán návrh na podání obžaloby státnímu zástupci. Dne 10. 3. 2005 vyneseno rozhodnutí Okresního soudu v Berouně, ve kterém byl uložen trest odnětí svobody v trvání dvou let s tříletým odkladem podle §§ 250 odst. 1a, b, c, 2b, 3b, 187e odst. 1 a § 152 odst. 1 zák. č. 140/1964 Sb., a dále zákaz činnosti v trvání tří let s propadnutím věci.</p>		
 plk. Mgr. Jan Ptáček ředitel		
Na Baních 1535 156 00 Praha 5 - Zbraslav		
Tel.: +420 974 861 220 Fax: +420 974 861 465 Email: stckraj@mvr.cz		
		

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

3T1/2007

Městský soud v Praze rozhodl v hlavním líčení konaném dne 7. prosince 2010 v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr.Silvie Slepíčkové a přísedících JUDr.Aleny Híblerové a Stanislava Váni, **t a k t o :**

Obžalovaný

PhDr. Zdeněk D o l e ž e l, PhD.

nar. XXXXX, bytem XXXXX

je vinen, že

v postavení ředitele kabinetu tehdejšího předsedy vlády Ing. Jiřího Paroubka, využil svého vyslání na služební cestu do Varšavy v Polsku na oficiální jednání s tehdejším předsedou vlády Polska Markem Belkou a sporů mezi společnostmi PKN Orlen a AGROFERT HOLDING a.s. v souvislosti s uzavřenými dohodami týkajícími se privatizované společnosti UNIPETROL a.s., a s úmyslem zajistit si pro sebe vysokou finanční částku,

dne 23.8.2005 před odletem na jednání v Polsku v hale mezinárodního letiště Praha – Ruzyně na schůzce s Jackem Wojciechem SXXXXX, nar. XXXXX, o němž věděl, že je ve spojení se společností SETA INVEST a.s. a jejím neformálním poradcem Tomášem PXXXXX, nar. XXXXX, nabízel sdělení informací o průběhu plánované schůzky v Polsku a o možnostech spolupráce společnosti SETA INVEST a.s. se společností PKN Orlen týkající se UNIPETROL a.s., a za tyto informace, které mohly zvýhodnit společnost SETA INVEST a.s. a mohly mít vliv na budoucí obchodní strategii této společnosti, požadoval úplatek ve výši 5 mil. Kč, což vyjádřil sdělením „*vem si ty informace a na stole bude pět*“ a „*má to nejvyšší stupeň řešení, aby to nabralo nějaký kurz*“, přičemž svůj požadavek ještě zopakoval a upřesnil odpovědí na otázku Jacka Wojciecha SXXXXX „*a pět v českých?*“ odpovědí „*jo*“, přičemž k předání informací a požadované částky mělo dojít dne 25.8.2005 v 19,00 hodin v restauraci v Praze 4 „U Krále Václava IV.“,

dne 24.8.2005 po příletu z jednání v Polsku v hale mezinárodního letiště Praha – Ruzyně se ptal Jacka Wojciecha SXXXXX, zda společnost SETA INVEST a.s. má zájem o spolupráci se společností PKN Orlen týkající se společnosti UNIPETROL a.s., což vyjádřil slovy „*já jsem jako ano, ne*“ a sdělil, „*že česká skupina má prostě vstupní kartu, ať si řekne chce, nechce*“ a znovu žádal po Jacku Wojciechovi SXXXXX, ať si „*česká skupina zváží nabídku a řekne ano, ne*“ a opětovně potvrdil schůzku dne 25.8.2005 v 19,00 hodin v restauraci v Praze 4 „U Krále Václava IV.“,

t e d y v souvislosti s obstaráním věcí obecného zájmu žádal úplatek v úmyslu opatřit sobě prospěch velkého rozsahu

č í m ž s p á c h a l

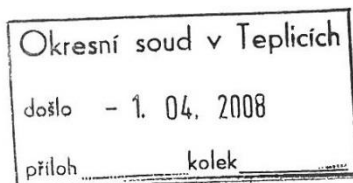
trestný čin přijímání úplatku podle § 160 odst.2, odst.4 písm.a) trestního zákona č. 140/1961 Sb., ve znění účinném do 30.6.2008

a o d s u z u j e s e

podle § 160 odst.4 trestního zákona č. 140/1961 Sb., ve znění účinném do 30.6.2008 k trestu odnětí svobody v trvání **2 (dvou) roků**.

Podle § 58 odst.1 trestního zákona č. 140/1961 Sb. ve znění účinném do 31.12.2009 a § 59 odst.1 trestního zákona č. 140/1961 Sb. ve znění účinném do 31.12.2009 se výkon tohoto trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání **5 (pěti) roků**.

Příloha M - Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem

4 To 204/2007-356

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem projednal ve veřejném zasedání konaném dne 4. února 2008 v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Věry Kloudové a soudců JUDr. Nadi Hájkové a Mgr. Daniela Broukala odvolání obžalovaných **MUDr. R. B**, nar. a **P. M**, nar. proti rozsudku Okresního soudu v Teplicích ze dne 13. září 2006 č. j. 2 T 211/2006-289 a rozhodl **t a k t o** :

Podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. se napadený rozsudek ohledně obžalovaného MUDr. R. B : **z r u š u j e** ve výroku o trestu.

Podle § 259 odst. 3 tr. ř. se znovu rozhoduje tak, že podle § 160 odst. 2 tr. zák. za použití § 53 odst. 1, 3 tr. zák. se obžalovanému **u k l á d á** peněžitý trest ve výměře 200.000,- Kč, přičemž podle § 54 odst. 3 tr. zák. pro případ, že by ve stanovené lhůtě nebyl peněžitý trest vykonán, se stanoví náhradní trest odnětí svobody v trvání 8 měsíců.

Podle § 256 tr. ř. se odvolání obžalovaného P. M **z a m í t á**.

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Třebíči rozhodl v hlavním líčení konaném dne 15.7. 2009 v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Viléma Machálka a přísedících Mgr. Jana Píši a Lubomíra Kazatele,

t a k t o :

obžalování

1. PhDr. Zdeněk D.

nar. xxxxxx, trvale bytem xxxxxxxx,

2. Ing. Miloslav Ř.

nar. xxxxxx, trvale bytem xxxxxxxx,

se podle § 226 písm. a) tr. ř. **zprošťují** obžaloby státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 9, ze dne 24.7.2008 sp. zn. 2ZT 462/2006, která jim kladla za vinu, že nejméně od poloviny roku 2005 v Praze, zejména v Praze 1 a v Praze 4 a na dalších místech kraje Vysočina dříve obv. Ladislav P., jehož trestní stíhání bylo usnesením Okresního soudu v Třebíči ze dne 15.6.2009, č.j. 2T 198/2008-4363, které nabylo právní moci dne 23.6.2009, zastaveno, měl opakovaně nutit poškozeného Ing. Arch. Marka Ř., nar. xxxxxx, ředitele obecně prospěšné společnosti xxxxxxxx o.p.s. se sídlem Budišov 1, IČ: 26934167 k odchodu z této společnosti a k jejímu předání a změně zakladatele na svoji osobu a to tím způsobem, že mu měl vyhrožovat, že pokud ze společnosti neodejde, musí počítat s velkými problémy, vyhrožovat mu, že pokud se věc nepodaří vyřešit dohodou, jsou také jiné způsoby, „mohou nastoupit Ukrajinci“ s tím, „že má přece rodinu a svou práci a chce snad v klidu žít a pracovat,“ vyhrůžky se měly stupňovat, a tak poškozený ze společnosti xxxxxxxx vystoupil a rezignoval na funkci jejího ředitele dne 14.7.2006, následně dříve obv. Ladislav P. vyzval poškozeného k vydání kompletního účetnictví společnosti xxxxxxxx o.p.s. a protože poškozený tak ihned neučinil, měl si sjednat obž. PhDr. Zdeňka D. a obž. Ing. Miloslava Ř., kteří měli za finanční úplatu sjednat vykonavatele jeho požadavku, a to Vojtěcha N. (za využití § 55 odst. 2 tr. řádu), který měl od poškozeného účetnictví získat i na základě pohrůžky a použití násilí, přičemž toto jednání obviněných mělo být činěno za účelem získání bankovních úvěrů a pro řízení o poskytnutí finanční dotace z Ministerstva pro místní rozvoj ČR, tedy že jiného pohrůžkou násilí měli nutit, aby něco konal, opominul nebo trpěl a takový čin měli spáchat nejméně se dvěma osobami, čímž měli spáchat trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák., neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž jsou oba spoluobžalovaní stíháni.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jiří Hardoš

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Investigativní žurnalistika v ČR: Novináři na počátku trestních kauz

Rok: 2014

Počet stran textu bez příloh: 97

Celkový počet stran příloh: 24

Počet titulů českých použitých zdrojů: 37

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 3

Počet internetových zdrojů: 73

Počet ostatních zdrojů: 13

Vedoucí práce: Mgr. Pavel Verner